

РАХУНКОВА ПАЛАТА

ЗАТВЕРДЖЕНО
рішення Рахункової палати
від 25.05.2021 № 11-2

ЗВІТ

**про результати аудиту ефективності виконання заходів з матеріально-
технічного забезпечення закладів загальної середньої освіти
за кошти субвенцій з державного бюджету**

Київ 2021

ЗМІСТ

СПИСОК СКОРОЧЕНЬ / АБРЕВІАТУР	3
ПРЕАМБУЛА	6
ВСТУП	9
I. СТАН РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОПОЗИЦІЙ РАХУНКОВОЇ ПАЛАТИ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ПОПЕРЕДНЬОГО АУДИТУ	10
II. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИКОРИСТАННЯ КОШТІВ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ НА ФОРМУВАННЯ МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНОЇ БАЗИ ЗАКЛАДІВ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ.....	12
III. ФІНАНСОВЕ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИКОНАННЯ СУБВЕНЦІЙ	20
3.1. <i>Планування та виконання видатків субвенцій</i>	20
3.2. <i>Організація управління коштами субвенцій</i>	26
3.3. <i>Стан внутрішнього контролю у МОН з питань виконання заходів з матеріально-технічного забезпечення закладів загальної середньої освіти</i>	31
IV. АНАЛІЗ ТА ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОНАННЯ БЮДЖЕТНИХ ПРОГРАМ, ЩО ЗАБЕЗПЕЧУЮТЬ ФОРМУВАННЯ МАТЕРІАЛЬНО- ТЕХНІЧНОЇ БАЗИ ЗАКЛАДІВ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ.....	36
4.1. <i>Ефективність і законність використання коштів субвенції та співфінансування на підвищення якості освіти</i>	36
4.2. <i>Ефективність і законність використання коштів субвенції та співфінансування на створення спорткомплексів</i>	51
4.3. <i>Ефективність і законність використання коштів субвенції та співфінансування на створення НУШ</i>	56
4.4. <i>Ефективність і законність використання коштів субвенції та співфінансування на забезпечення спроможної школи</i>	61
V. СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ НАСЛІДКИ ВИКОРИСТАННЯ СУБВЕНЦІЙ	73
ВИСНОВКИ.....	75
ПРОПОЗИЦІЇ.....	85
ДОДАТКИ.....	89

СПИСОК СКОРОЧЕНЬ / АБРЕВІАТУР

БКУ	- Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 № 2456 (зі змінами і доповненнями)
ГКУ	- Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436 (зі змінами і доповненнями)
ККУ	- Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 № 2341 (зі змінами і доповненнями)
Закон № 280	- Закон України від 21.05.1997 № 280 «Про місцеве самоврядування в Україні» (зі змінами і доповненнями)
Закон № 651	- Закон України від 13.05.1999 № 651 «Про загальну середню освіту»
Закон № 586	- Закон України від 09.04.1999 № 586 «Про місцеві державні адміністрації» (зі змінами і доповненнями)
Закон № 922	- Закон України від 25.12.2015 № 922 «Про публічні закупівлі» (зі змінами і доповненнями)
Закон № 3038	- Закон України від 17.02.2011 № 3038 «Про регулювання містобудівної діяльності»
Закон № 2145	- Закон України від 05.09.2017 № 2145 «Про освіту» (зі змінами та доповненнями)
Закон № 2629	- Закон України від 23.11.2018 № 2629 «Про Державний бюджет України на 2019 рік» (зі змінами і доповненнями)
Закон № 294	- Закон України від 14.11.2019 № 294 «Про Державний бюджет України на 2020 рік» (зі змінами і доповненнями)
Закон № 463	- Закон України від 16.01.2020 № 463 «Про повну загальну середню освіту»
Постанова № 237	- Постанова Кабінету Міністрів України від 4 квітня 2018 р. № 237 «Деякі питання надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на забезпечення якісної, сучасної та доступної загальної середньої освіти «Нова українська школа»» (із змінами)
Постанова № 319	- Постанова Кабінету Міністрів України від 03.04.2019 № 319 «Деякі питання надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на реалізацію заходів, спрямованих на підвищення якості освіти» (із змінами)
Постанова № 376	- Постанова Кабінету Міністрів України від 17.04.2019 № 376 «Деякі питання надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на створення та ремонт існуючих спортивних комплексів при загальноосвітніх навчальних закладах усіх ступенів» (ця постанова втратила чинність на підставі постанови Кабінету Міністрів України від 23.09.2020 № 884)
Постанова № 100	- Постанова Кабінету Міністрів України від 12.02.2020 № 100 «Деякі питання надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на реалізацію програми «Спроможна школа для кращих результатів» (із змінами)

Порядок № 461	- Порядок прийняття в експлуатацію закінчених будівництвом об'єктів, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 13.04.2011 № 461 (із змінами та доповненнями)
План заходів № 903-р	- План заходів на 2017–2029 роки із запровадження Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа», затверджений розпорядженням Кабінету Міністрів України від 13.12.2017 № 903-р (із змінами)
Загальні умови підряду № 668	- Загальні умови укладення та виконання договорів підряду в капітальному будівництві, затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 01.08.2005 № 668 (із змінами)
ДБН Б.2.2-5:2011	- Державні будівельні норми України. Благоустрій територій (із змінами). ДБН Б.2.2-5:2011, затверджені наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 28.10.2011 № 259
ДСТУ Б Д.1.1-1:2013	- Національний стандарт. Правила визначення вартості будівництва (затверджені наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 05.07.2013 № 293)
ДБН А.3.1-5:2016	- Державні будівельні норми України. Організація будівельного виробництва, затверджені наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 05.05.2016 № 115
ДБН В.2.2-3:2018	- Державні будівельні норми України. Заклади освіти (затверджені наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 25.04.2018 № 106)
ДБН В.2.2-40:2018	- Державні будівельні норми України. Інклюзивність будівель і споруд (затверджені наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 30.11.2018 № 327)
Методрекомендації № 283	- Методичні рекомендації щодо організації освітнього простору Нової української школи, затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 23.03.2018 № 283
Методрекомендації № 1/9-476	- Методичні рекомендації щодо загальних характеристик шкільних автобусів, обладнаних місцями для дітей з особливими освітніми потребами (додаток до листа Міністерства освіти і науки України від 24.07.2019 №1/9-476)
Типовий перелік № 1440	- Типовий перелік комп'ютерного обладнання для закладів дошкільної, загальної середньої та професійної (професійно-технічної) освіти, затверджений наказом Міністерства освіти і науки України від 02.11.2017 № 1440
Типовий перелік № 143	- Типовий перелік засобів навчання та обладнання для навчальних кабінетів початкової школи, затверджений наказом Міністерства освіти і науки України від 07.02.2020 № 143
АМКУ	- Антимонопольний комітет України
ДАСУ	- Державна аудиторська служба України

ДКСУ	- Державна казначейська служба України
ДПСУ	- Державна податкова служба України
МОН	- Міністерство освіти і науки України
Мінфін	- Міністерство фінансів України
РДА	- районна державна адміністрація
ДОН	- департамент освіти і науки
ДНЗ	- дитячий навчальний заклад
ЗСО	- загальна середня освіта
ЗОШ	- загальноосвітня школа
СЗШ	- середня загальноосвітня школа
ІРЦ	- інклюзивно-ресурсний центр
ОТГ	- об'єднана територіальна громада
НУШ	- нова українська школа
ПК	- персональний комп'ютер
ПКД	- проектно-кошторисна документація

ПРЕАМБУЛА

Підстава для проведення заходу державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту) (далі – аудит): стаття 98 Конституції України, статті 4, 7, 15 Закону України «Про Рахункову палату», План роботи Рахункової палати на 2021 рік, депутатські звернення народних депутатів України Гришиної Ю. М. від 08.09.2020 № 428д9/15-2020/152514 та Лукашева О. А. від 05.11.2020 № 314/341, доручення для виконання повноважень члена Рахункової палати на забезпечення здійснення заходу державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту) від 28.09.2020 № 18-44, Програма аудиту ефективності виконання заходів з матеріально-технічного забезпечення закладів загальної середньої освіти за кошти субвенцій з державного бюджету, затверджена заступником Голови Рахункової палати Майснером А. В. 15.10.2020 (зі змінами).

Мета аудиту: встановлення фактичного стану справ щодо виконання заходів з матеріально-технічного забезпечення закладів ЗСО за кошти субвенцій з державного бюджету місцевим бюджетам; оцінка ефективності управління і використання коштів субвенцій з державного бюджету місцевим бюджетам на заходи з матеріально-технічного забезпечення закладів ЗСО; виявлення і оцінка ризиків, які перешкоджають досягненню цілей субвенцій; пошук можливостей для удосконалення управління бюджетними коштами; оцінка стану внутрішнього контролю розпорядників коштів субвенцій.

Предмет аудиту: кошти субвенцій – у 2019 році: за КПКВК 2211240 «Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на створення та ремонт існуючих спортивних комплексів при загальноосвітніх навчальних закладах усіх ступенів» (далі – **субвенція на створення спорткомплексів**); за КПКВК 2211250 «Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на реалізацію заходів, спрямованих на підвищення якості освіти» (далі – **субвенція на підвищення якості освіти**); у 2020 році: за КПКВК 2211230 «Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на забезпечення якісної, сучасної та доступної загальної середньої освіти «Нова українська школа» (в частині видатків на матеріально-технічне забезпечення закладів ЗСО) (далі – **субвенція на створення НУШ**); за КПКВК 2211260 «Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на реалізацію програми «Спроможна школа для кращих результатів» (далі – **субвенція на забезпечення спроможної школи**); нормативно-правові, розпорядчі акти та інші документи, які регламентують порядок матеріально-технічного забезпечення закладів ЗСО за кошти субвенцій з державного бюджету; порядок планування, надання та використання коштів субвенцій; статистична, фінансова, бюджетна звітність та інформація про стан надання та використання коштів субвенцій, стан матеріально-технічного забезпечення закладів ЗСО.

Масштаб аудиту: 4282,6 млн грн (з них субвенції 3230,1 млн грн), у тому числі перевірено фактично на місцях (у розпорядників нижчого рівня та

одержувачів бюджетних коштів) ефективність і законність використання **796,8 млн гривень.**

Об'єкти аудиту:

МОН;

у Вінницькій області: ДОН Вінницької ОДА, Департамент освіти Вінницької міської ради, Відділ освіти Вінницької РДА, Відділ освіти, молоді та спорту Вороновицької селищної ради (далі – Відділ освіти Вороновицької селищної ради);

у Дніпропетровській області: ДОН Дніпропетровської ОДА, Департамент капітального будівництва Дніпропетровської ОДА, Департамент гуманітарної політики Дніпровської міської ради;

у Київській області: ДОН Київської ОДА, Управління освіти і науки Ірпінської міської ради, Відділ освіти Києво-Святошинської РДА, Відділ освіти Іванківської РДА;

у Львівській області: ДОН Львівської ОДА, Управління освіти департаменту гуманітарної політики Львівської міської ради, комунальний заклад Львівської обласної ради «Львівський державний ліцей з посиленою військово-фізичною підготовкою ім. Героїв Крут» (далі – Львівський військовий ліцей), Львівський фізико-математичний ліцей-інтернат при Львівському національному університеті ім. І. Франка (далі – Львівський фізико-математичний ліцей), середня загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів № 23 у м. Львові (далі – СЗШ № 23, м. Львів), середня загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів № 54 у м. Львові (далі – СЗШ № 54, м. Львів);

в Одеській області: ДОН Одеської ОДА, Управління капітального будівництва Южненської міської ради, Управління містобудування, землевпорядкування та комунального майна Біляївської міської ради (далі – Управління майном Біляївської міськради), Відділ освіти, культури та туризму Великомихайлівської селищної ради Великомихайлівського району (далі – Відділ освіти Великомихайлівської селищної ради), комунальна установа «Одеський обласний центр фінансово-статистичного моніторингу, матеріально-технічного та навчально-методичного забезпечення закладів і установ освіти» (далі – Одеський центр моніторингу), комунальний заклад вищої освіти «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради» (далі – Одеська академія освіти), комунальна установа «Центр фінансування та господарської діяльності закладів та установ системи освіти Київського району м. Одеси» (далі – Київський центр фінансування освіти), комунальна установа «Центр фінансування та господарської діяльності закладів та установ системи освіти Суворовського району м. Одеси» (далі – Суворовський центр фінансування освіти), комунальна установа «Центр фінансування та господарської діяльності закладів та установ системи освіти Малиновського району м. Одеси» (далі – Малиновський центр фінансування освіти), комунальна установа «Центр фінансування та господарської діяльності закладів та установ системи освіти

Приморського району м. Одеси» (далі – Приморський центр фінансування освіти);

у Полтавській області: Відділ освіти, молоді та спорту виконавчого комітету Великобагачанської селищної ради (далі – Відділ освіти Великобагачанської селищної ради);

у Харківській області: Департамент науки і освіти Харківської ОДА, Виконавчий комітет Мереф'янської міської ради, Управління освіти, культури, молоді та спорту Дергачівської РДА (далі – Управління освіти Дергачівської РДА), Відділ освіти Харківської РДА, Відділ освіти, молоді та спорту Валківської РДА (далі – Відділ освіти Валківської РДА);

у м. Києві: Департамент освіти і науки виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) (далі – ДОН КМДА), Управління освіти Святошинської районної в м. Києві державної адміністрації, Управління освіти Дарницької районної в м. Києві державної адміністрації, Управління освіти Шевченківської районної в м. Києві державної адміністрації.

Запити надсилалися до Міністерства цифрової трансформації України, ДКСУ, ДПСУ, Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України, відділів освіти Міжгірської і Рахівської РДА Закарпатської області, ПрАТ «Датагруп», ТОВ «ВП Автоснаб», ТзОВ «Бізнес і технології», а також до 160 закладів ЗСО, що не були об'єктами контролю.

Критерії оцінки ефективності використання коштів субвенцій:

продуктивність – досягнення найкращого співвідношення між результатами виконання бюджетних програм і використаними для досягнення таких результатів коштами субвенцій;

результативність – відповідність фактичних результатів діяльності запланованим;

економність – досягнення розпорядниками й одержувачами коштів субвенцій максимального результату при використанні визначеного бюджетом обсягу коштів;

законність – дотримання нормативно-правових і розпорядчих актів при прийнятті управлінських рішень уповноваженими органами в процесі розподілу та використання коштів субвенцій.

Критерії оцінки ефективності управління коштами субвенцій: обґрунтованість визначення потреби в коштах державного бюджету та їх розподілу між місцевими бюджетами, своєчасність відкриття бюджетних асигнувань, повнота перерахування і використання коштів.

Критерії оцінки стану внутрішнього контролю: спроможність головного розпорядника коштів бюджетних програм та розпорядників субвенцій за місцевими бюджетами запобігати неефективному та незаконному їх використанню.

Методи проведення аудиту: аналіз нормативно-правових, розпорядчих актів та інших документів, що регулюють питання надання та використання

субвенцій; дослідження результатів та методів роботи об'єктів аудиту щодо цього; документальна і фактична перевірка фінансових розрахунків та ризикових операцій; аналіз статистичної, фінансової, бюджетної звітності, документів, розміщених на сайтах органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, відповідних інформаційних повідомлень; проведення обстежень з фотофіксацією недоліків; отримання відповідних пояснень; аналіз інформації центральних і місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, одержаної на запити з питань аудиту; аналіз цінових пропозицій виробників спеціальних транспортних засобів; проведення аналітичних розрахунків.

Початкові обмеження щодо проведення аудиту:

часові – 2019–2020 роки;

географічні – Вінницька, Дніпропетровська, Київська, Львівська, Одеська, Полтавська та Харківська області, м. Київ;

карантинні – аудит проведено з урахуванням вимог постанови Кабінету Міністрів України від 22.07.2020 № 641 «Про встановлення карантину та запровадження посилених протиепідемічних заходів на території із значним поширенням гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2», рішення Рахункової палати від 16.03.2020 № 6-1 «Про організацію роботи Рахункової палати на період здійснення заходів щодо запобігання поширенню на території України коронавірусу COVID-19» та інших нормативно-правових та розпорядчих актів, що визначають протиепідемічні заходи на території України.

Термін проведення аудиту: жовтень-грудень 2020 року та січень-квітень 2021 року.

За результатами контрольних заходів складено **38 актів**.

ВСТУП

Концепція реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року¹ має на меті створення, зокрема, сучасного освітнього середовища, яке забезпечить необхідні умови, засоби і технології для навчання учнів, вчителів і батьків. З огляду на це, підтримка і розвиток матеріально-технічної бази закладів освіти є однією з основних умов успішного здійснення навчального процесу.

У 2010–2017 роках матеріально-технічному забезпеченню закладів ЗСО держава не надавала належної уваги. У структурі видатків зведеного бюджету України в цей період частка видатків на оплату праці з нарахуваннями становила

¹ Затверджена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 № 988-р.

від 68 до 81 відс., на закупівлю товарів і послуг – лише 15–23 відс., з них більше половини – видатки на оплату комунальних послуг і енергоносіїв².

Унаслідок такої державної політики, через недостатність фінансування з місцевих бюджетів рівень оснащення освітніх закладів сучасним навчальним і спортивним обладнанням та інформаційно-технічними засобами, особливо у сільській місцевості, не відповідав потребі.

Для виправлення цієї ситуації в 2019–2020 роках з державного бюджету місцевим бюджетам надано низку цільових міжбюджетних трансфертів, зокрема субвенції: на створення спортивних комплексів; на підвищення якості освіти; на створення НУШ; на забезпечення спроможної школи.

Такі субвенції, переважно як видатки розвитку, спрямовані передусім на: придбання для закладів ЗСО шкільних автобусів, спеціальних автомобілів, персональних комп'ютерів, послуг з доступу до Інтернету; закупівлю засобів навчання та обладнання, у тому числі комп'ютерного, та сучасних меблів; створення та ремонт існуючих спортивних комплексів при загальноосвітніх навчальних закладах усіх ступенів; реалізацію проєктів, пов'язаних із завершенням розпочатих у попередніх періодах будівельних робіт з будівництва нових будівель і споруд комунальних закладів ЗСО, реконструкцією, капітальним ремонтом існуючих будівель (їх частин), споруд закладів ЗСО та (або) формуванням у них нового освітнього простору.

Водночас проведений у 2019 році аудит ефективності використання коштів субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на забезпечення якісної, сучасної та доступної загальної середньої освіти «Нова українська школа» (Звіт за результатами якого затверджено рішенням Рахункової палати від 26.11.2019 № 33-1) засвідчив наявність невирішених проблем в частині забезпечення освітніх закладів сучасними якісними меблями та недостатню ефективність використання з цією метою коштів державного бюджету.

Беручи до уваги зазначене, тематика аудиту є актуальною.

I. СТАН РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОПОЗИЦІЙ РАХУНКОВОЇ ПАЛАТИ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ПОПЕРЕДНЬОГО АУДИТУ

У 2015–2020 роках аудит ефективності виконання заходів з матеріально-технічного забезпечення закладів ЗСО за кошти субвенцій з державного бюджету **не проводився**. Під час проведеного у 2019 році аудиту ефективності використання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на забезпечення якісної, сучасної та доступної загальної середньої освіти «Нова українська школа» оцінено ефективність використання бюджетних коштів лише

² Інформаційно-статистичний бюлетень МОН «Освіта в Україні: Базові індикатори». Київ 2018 рік.

за одним із напрямів матеріально-технічного забезпечення закладів ЗСО – на придбання шкільних меблів.

На реалізацію пропозицій Рахункової палати та доручення Уряду³ за результатами попереднього аудиту МОН розроблено, а Кабінетом Міністрів України прийнято постанову від 12.02.2020 № 105, якою внесено зміни до постанови Кабінету Міністрів України від 04.04.2018 № 237 у частині Порядку та умов надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на забезпечення якісної, сучасної та доступної загальної середньої освіти «Нова українська школа» (далі – Порядок та умови № 237).

У прийнятій постанові враховано ключові пропозиції, надані Рахунковою палатою щодо зміни Порядку та умов № 237, зокрема, встановлено заборону на спрямування для співфінансування з місцевих бюджетів коштів міжбюджетних трансфертів з державного бюджету; передбачено вимоги щодо закупівлі сучасних меблів з урахуванням відповідних національних стандартів, площ приміщень закладів ЗСО та обов'язкового використання придбаних засобів навчання та обладнання в освітньому процесі.

З урахуванням пропозицій Рахункової палати затверджено Типовий перелік № 143 щодо засобів навчання та обладнання для навчальних кабінетів початкової школи. Наказом МОН від 03.07.2020 № 889 (зареєстрований в Міністерстві юстиції України 13.08.2020 за № 777/35060) затверджено Типовий перелік обладнання та інвентарю для фізкультурно-спортивних приміщень закладів освіти, які забезпечують здобуття повної загальної середньої освіти.

Крім того, пропозиція Рахункової палати щодо аналізу стану використання коштів субвенції у 2019 році та вжиття належних заходів щодо раціонального перерозподілу коштів між місцевими бюджетами реалізована шляхом прийняття розпоряджень Кабінету Міністрів України від 27.11.2019 № 1109-р та від 24.12.2019 № 1337-р, якими здійснено перерозподіл деяких видатків державного бюджету, передбачених МОН на 2019 рік, у тому числі субвенції на створення НУШ.

Наказом МОЗ від 25.09.2020 № 2205 затверджено Санітарний регламент для закладів ЗСО, яким визначено медичні вимоги безпеки (правила і норми) щодо освітнього середовища у всіх типах закладів ЗСО.

Постановою Кабінету Міністрів України від 29.04.2020 № 325 до 1 січня 2021 року зупинено дію пунктів 10 і 11 Порядку та умов № 237 (щодо оплати праці, проживання, харчування і проїзду тренерів, тренерів-педагогів, які залучені до підвищення кваліфікації педагогічних кадрів), чим частково реалізовано пропозицію Рахункової палати щодо визначення черговості реалізації заходів з матеріально-технічного оснащення кабінетів початкових класів закладів ЗСО.

³ Доручення Кабінету Міністрів України від 14.01.2020 № 4843/1/1-19.

Однак залишилася нереалізованою пропозиція Рахункової палати, надана МОН, стосовно актуалізації Положення про навчальні кабінети загальноосвітніх навчальних закладів, затвердженого наказом МОН від 20.07.2004 № 601, яке прийнято ще до освітньої реформи і, відповідно, не передбачає створення у навчальних кабінетах початкових класів нового освітнього простору.

Отже, чотири із шести пропозицій за результатами попереднього аудиту МОН реалізовано повністю, одну частково, нереалізованою залишається одна з наданих рекомендацій.

II. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИКОРИСТАННЯ КОШТІВ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ НА ФОРМУВАННЯ МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНОЇ БАЗИ ЗАКЛАДІВ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

✓ Суспільні відносини, що виникають у процесі реалізації конституційного права людини на освіту, регулює Закон № 2145. Ним визначено, що законодавство України про освіту ґрунтується на Конституції України та містить цей Закон, спеціальні закони, інші акти законодавства у сфері освіти і науки та міжнародні договори України, укладені в установленому законом порядку.

Згідно з частиною першою статті 10 Закону № 2145 невід'ємною складовою системи освіти є **повна загальна середня освіта**.

До **18.03.2020** правові, організаційні та фінансові засади функціонування і розвитку системи ЗСО визначав **Закон № 651**.

Статтею 44 Закону № 651 було передбачено, що **матеріально-технічна база закладів ЗСО** включає будівлі, споруди, землю, комунікації, обладнання, транспортні засоби, службове житло та інші цінності, вказано, що вимоги до матеріально-технічної бази закладів ЗСО визначаються відповідними будівельними і санітарно-гігієнічними нормами і правилами, а також типовими переліками обов'язкового навчального та іншого обладнання (в тому числі корекційного), навчально-методичними та навчально-наочними посібниками, підручниками, художньою та іншою літературою.

Законодавством урегульовано повноваження органів, що забезпечують управління матеріально-технічною базою закладів ЗСО, та визначено джерела її формування.

✓ Головним органом у системі центральних органів виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сферах освіти та науки, є **МОН**. Частина перша статті 37 Закону № 651 передбачала, що **МОН забезпечує** формування державної політики у сфері освіти, зокрема, здійснює в межах своїх повноважень нормативно-правове регулювання відносин у системі ЗСО; розробляє та подає на затвердження Кабінету Міністрів України нормативи **матеріально-технічного** та фінансового **забезпечення закладів ЗСО** згідно з Державним стандартом загальної середньої освіти; **затверджує типові переліки**

обов'язкового навчального та іншого обладнання (в тому числі корекційного), навчально-методичні та навчально-наочні посібники, підручники, художню та іншу літературу.

Рада міністрів Автономної Республіки Крим, місцеві органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування у галузі загальної середньої освіти в межах їх компетенції, зокрема, забезпечують реалізацію державної політики у сфері ЗСО на відповідній території; створюють умови для здобуття громадянами повної загальної середньої освіти; створюють умови для розвитку закладів освіти усіх форм власності; **організують** нормативне, програмне, **матеріальне**, науково-методичне **забезпечення**, перепідготовку, підвищення кваліфікації, атестацію педагогічних працівників (*частина третя цієї статті*).

Відповідно до статті 32 Закону № 280 до власних (самоврядних) повноважень виконавчих органів сільських, селищних, міських рад у **сфері освіти** належать, зокрема, управління закладами освіти, **організація їх матеріально-технічного та фінансового забезпечення**; забезпечення здобуття повної загальної середньої освіти у державних і комунальних загальноосвітніх навчальних закладах.

Згідно із статтею 22 Закону № 586 місцева державна адміністрація, зокрема, реалізовує державну політику в галузі освіти; може здійснювати функції засновника щодо наукових установ, закладів освіти, охорони здоров'я, культури, фізкультури і спорту, що належать до сфери її управління, **їх матеріально-фінансове забезпечення**; вживає заходів до збереження мережі закладів освіти та розробляє прогнози її розвитку, враховує їх при розробці проєктів програм.

З **18.03.2020** правові, організаційні та економічні засади функціонування і розвитку системи ЗСО визначає **Закон № 463**.

Згідно з частиною третьою статті 37 Закону № 463 засновник закладу ЗСО зобов'язаний, зокрема, **забезпечити утримання та розвиток** заснованого ним закладу освіти, його **матеріально-технічної бази на рівні, достатньому для виконання вимог державних стандартів**, ліцензійних умов провадження освітньої діяльності у сфері ЗСО, вимог трудового законодавства, оплати праці педагогічних та інших працівників, охорони праці, безпеки життєдіяльності, пожежної безпеки тощо.

✓ Відповідно до частини першої статті 58 Закону № 463 фінансування здобуття повної загальної середньої освіти здійснюється за рахунок коштів державного, місцевих бюджетів та інших джерел, не заборонених законодавством. Фінансування здобуття повної загальної середньої освіти за рахунок коштів державного бюджету в комунальних закладах освіти здійснюється **шляхом надання освітньої субвенції та інших трансфертів з державного бюджету місцевим бюджетам. Кошти інших трансфертів з державного бюджету місцевим бюджетам на загальну середню освіту можуть спрямовуватися** на підвищення кваліфікації педагогічних працівників,

забезпечення учнів та педагогічних працівників підручниками (посібниками), навчальним обладнанням, **засобами навчання та на інші цілі**, визначені законодавством.

Частиною першою статті 97 БКУ до трансфертів, що можуть передбачатися у Державному бюджеті України місцевим бюджетам, віднесено, зокрема, **інші субвенції**.

✓ Частиною другою статті 97 БКУ встановлено, що **порядок та умови надання субвенцій з державного бюджету місцевим бюджетам визначаються Кабінетом Міністрів України**. Порядок та умови надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам, яка вперше визначена Законом про Державний бюджет України, затверджуються Кабінетом Міністрів України не пізніше 30 днів з дня набрання ним чинності.

Фактично порядки та умови надання двох нових субвенцій затверджено Кабінетом Міністрів України із значним порушенням строків, установлених частиною другою статті 97 БКУ.

Так, пунктом 1 Постанови № 319 затверджені **Порядок та умови надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на реалізацію заходів, спрямованих на підвищення якості освіти** (далі – Порядок та умови № 319) – затримка із затвердженням порядку понад граничний термін становить 2 місяці.

Постановою № 376⁴ затверджено **Порядок та умови надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на створення та ремонт існуючих спортивних комплексів при загальноосвітніх навчальних закладах усіх ступенів** (далі – Порядок та умови № 376) – затримка на 2,5 місяці.

Головним розпорядником усіх чотирьох субвенцій порядками та умовами визначалося МОН. Розпорядники субвенції за місцевими бюджетами визначалися рішеннями про такі бюджети відповідно до законодавства. Спільною для усіх чотирьох субвенцій була також умова про їх надання на засадах співфінансування з місцевих бюджетів.

Отже, законодавством загалом врегульовано питання **надання цільових трансфертів з державного бюджету місцевим бюджетам на матеріально-технічне забезпечення закладів ЗСО**.

Разом з тим окремі положення порядків та умов у частині використання коштів субвенцій мали недоліки.

Передусім йдеться про урегулювання питання **придбання за рахунок субвенції на підвищення якості освіти шкільних автобусів**.

Так, пунктом 2 **Постанови № 319** здійснено розподіл обсягу цієї субвенції у 2019 році згідно з додатком, яким затверджено обсяг коштів субвенції за окремими заходами, зокрема на: придбання шкільних автобусів, у тому числі обладнаних місцями для дітей з особливими освітніми потребами; придбання

⁴ Постанова втратила чинність з 26.09.2020 на підставі постанови Кабінету Міністрів України від 23.09.2020 № 884.

автомобільних транспортних засобів, у тому числі для обслуговування інклюзивно-ресурсних центрів.

Відповідно пунктом 4 Порядку та умов № 319 передбачено, що субвенція спрямовується на придбання для закладів ЗСО комунальної власності та їх філій, зокрема: шкільних автобусів, у тому числі обладнаних місцями для дітей з особливими освітніми потребами; автомобільних транспортних засобів, у тому числі для обслуговування інклюзивно-ресурсних центрів.

У пункті 6 Порядку та умов № 319 визначена черговість забезпечення закладів освіти шкільними автобусами, в тому числі обладнаними місцями для дітей з особливими освітніми потребами.

З огляду на зміст пункту 6 Порядку та умов № 319 та додатка до Постанови № 319 **за заходом «Придбання шкільних автобусів, у тому числі обладнаних місцями для дітей з особливими освітніми потребами», можуть придбаватися шкільні автобуси як обладнані, так і не обладнані місцями для дітей з особливими освітніми потребами.**

Довідково. Сполучення «у тому числі» тлумачиться як «виокремлений серед інших».

Разом з тим відповідно до пункту 7 Порядку та умов № 319 за рахунок субвенції на придбання автомобільних транспортних засобів здійснюються, зокрема, видатки на придбання шкільних автобусів, обладнаних місцями для дітей з особливими освітніми потребами, у тому числі для обслуговування інклюзивно-ресурсного центру (крім м. Києва).

Отже, враховуючи положення пункту 7 Порядку та умов № 319 та додатка до Постанови № 319, за заходом «Придбання автомобільних транспортних засобів, у тому числі для обслуговування інклюзивно-ресурсних центрів» можуть придбаватися лише шкільні автобуси, обладнані місцями для дітей з особливими освітніми потребами, у тому числі для обслуговування інклюзивно-ресурсного центру (крім м. Києва). Тобто за рахунок коштів цього заходу можуть придбаватися шкільні автобуси, обладнані місцями для дітей з особливими потребами, і для звичайних закладів ЗСО.

При цьому ні пунктом 6, ні пунктом 7 Порядку та умов № 319 **не визначено кількості місць в шкільному автобусі**, що мають бути обладнані для дітей з особливими освітніми потребами. Не визначено цього і в ДСТУ 7013:2009 «Автобуси спеціалізовані для перевезення школярів. Технічні вимоги» (далі – ДСТУ 7013:2009), який поширюється на автобуси спеціалізовані, призначені для перевезення школярів, які сидять, у тому числі з обмеженою здатністю пересування, та осіб, які супроводжують школярів. Водночас пункт 4.14.13 ДСТУ 7013:2009 визначає, що **кількість місць для школярів з обмеженою здатністю до пересування**, спосіб завантажування – розвантажування крісел-колясок, кількість місць для осіб, які супроводжують школярів, а також школярів з обмеженою здатністю до пересування, вимоги щодо планування салону **потрібно визначати на вимоги замовника** та вони не повинні суперечити технічним можливостям автобуса.

Слід зазначити, що термінологія, яка застосовується в цьому стандарті, зокрема, «школярі з обмеженою здатністю пересування», не відповідає термінології, запровадженій у Законі № 2145, зокрема, «особа з особливими освітніми потребами».

З огляду на положення частини четвертої статті 19 Закону № 2145, згідно з якими органи державної влади, органи місцевого самоврядування та заклади освіти створюють особам з особливими освітніми потребами умови для здобуття освіти нарівні з іншими особами, питання кількості таких місць у шкільному автобусі має вирішуватися замовником в кожному конкретному випадку індивідуально з урахуванням технічної спроможності.

Разом з тим МОН, з метою впровадження єдиних підходів щодо закупівлі автобусів, керуючись рисунком А4 «Формат схеми планування пасажирського салону з розміщенням сидінь для школярів з обмеженою здатністю для пересування з двох сторін проходу», що є додатком до ДСТУ 7013:2009, надіслало обласним підрозділам освіти ОДА і КМДА (лист від 24.07.2019) **Методрекомендації № 1/9-476**, в яких визначило, що автобуси спеціалізовані для перевезення школярів мають відповідати вимогам ДСТУ 7013:2009 і бути обладнаними **не менше ніж двома пасажирськими місцями** для школярів з обмеженою здатністю до пересування, двома пасажирськими місцями для супроводжуваних (підпункт 1.2.1.), а також мати не менше двох місць, обладнаних для крісел колісних (підпункт 1.2.2.).

У листі на адресу Рахункової палати від 02.02.2021 № 2/18-21 «Щодо надання роз'яснення про придбання шкільних автобусів» зазначено: «Обласні державні адміністрації **можуть** здійснити придбання шкільних автобусів, обладнаних місцями для дітей з особливими освітніми потребами, у разі наявності у відповідних закладах освіти здобувачів освіти з особливими освітніми потребами, що відповідно до законодавства потребують підвезення. У такому разі відповідно до ДСТУ 7013:2009 здійснюється придбання автобуса виконання 4 (спеціалізований автобус, призначений для перевезення школярів з обмеженою здатністю до пересування). У разі відсутності потреби у підвезенні здобувачів з особливими освітніми потребами, обласна державна адміністрація має право придбати тільки шкільні автобуси відповідно до ДСТУ 7013:2009 у виконанні 1-3 (шкільні автобуси, які не обладнані місцями для дітей з особливими освітніми потребами)».

Наявність зазначених методичних рекомендацій та роз'яснень МОН свідчить про **відсутність належного правового врегулювання** питань придбання шкільних автобусів згідно з підпунктом 1 пункту 4 Порядку та умов № 319. За наявності у закладах освіти здобувачів з особливими освітніми потребами, в тому числі з обмеженою здатністю до пересування, **обласні державні адміністрації лише можуть, а не зобов'язані** придбавати шкільні автобуси, обладнані місцями для таких дітей. З іншого боку, **відсутність підвезення**, як правило, є однією з головних причин **відсутності** у закладах

освіти **здобувачів** з особливими освітніми потребами. Отже, маємо замкнене коло, що не на користь потребам відповідної категорії осіб.

Аргументом на користь висновку про неналежну врегульованість питання придбання шкільних автобусів є рішення Постійно діючої адміністративної колегії Антимонопольного комітету України з розгляду скарг про порушення законодавства у сфері публічних закупівель від 03.10.2019 № 14209-р/пк-пз та від 11.10.2019 № 14630-р/пк-пз, якими **задоволено скарги** ТОВ «ТД «ЕТАЛОН АВТО» щодо дискримінаційних умов тендерної документації Відділу освіти Вакулівської сільської ради та відділу освіти, сім'ї, молоді та спорту виконкому Магдалинівської РДА Дніпропетровської області, якими у 2019 році було передбачено придбання автобусів з обладнанням не менше 2-х пасажирських місць для школярів з обмеженою здатністю до пересування та не менше 2-х місць, обладнаних для крісел колісних.

Іншим недоліком Порядку та умов № 319 є те, що цим **документом лише частково було визначено предмет закупівлі послуг з доступу до Інтернету** закладів освіти. Так, підпунктом 2 пункту 9 Порядку та умов № 319 передбачено, що доступ до Інтернету повинен забезпечити можливість з'єднання з Інтернетом **усіх наявних та запланованих до придбання** за кошти субвенції персональних комп'ютерів, а пунктом 11 цього ж порядку визначено, що забезпечення всіх закладів освіти доступом до Інтернету здійснюється з обов'язковим досягненням швидкості доступу: 1) для опорних закладів та закладів освіти I-III, II-III, III ступенів з кількістю учнів 100 та більше – 100 Мбіт/с; 2) для інших закладів освіти – 30 Мбіт/с.

Отже, Порядок та умови № 319 надали право замовнику самостійно визначати спосіб забезпечення доступу освітнього закладу до Інтернету – дротовим чи бездротовим способом, з можливістю розподілу Інтернет-сигналу у закладі для навчальних класів за допомогою Wi-Fi чи провідною мережею. Неврегульованість цього питання створила умови для неефективного використання коштів субвенції, оскільки **уможливила закупівлю послуг з бездротового доступу до Інтернету** через одну точку під'єднання (як факт, здебільшого кабінет директора або його приймальня), що є дешевшим, проте не є надійним з'єднанням і в багатьох населених пунктах не може забезпечити швидкості доступу 100 Мбіт/с, а найголовніше – доступу до Інтернету основних учасників навчального процесу.

Неналежно врегульованим питанням використання субвенції на створення спортивних комплексів було непередбачення **Порядком та умовами № 376 направлення комісії МОН змін**, що вносяться замовниками будівництва у проекти, включені до переліку на фінансування за рахунок коштів субвенції. Це надало змогу розпорядникам спрямовувати бюджетні кошти на проведення додаткових робіт, які не передбачені проєктами, що включені в перелік до фінансування. Зазначене, наприклад, дозволило Виконкому Мереф'янської міської ради Харківської області спрямувати 895,5 тис. грн субвенції за

КПКВК 2211250 на будівництво бігової доріжки, яка облаштована поза межами футбольного поля, тобто здійснити роботи, не передбачені проєктом, що включений МОН до фінансування. Цей приклад за змістом зміни є позитивним, але свідчить про ризики можливих зловживань через таку неврегульованість.

Умова надання цієї субвенції – завершення створення спортивних комплексів, їх облаштування спортивним інвентарем і обладнанням та належне забезпечення подальшої експлуатації (у наступних бюджетних періодах) за рахунок місцевих бюджетів або інших джерел, не заборонених законодавством, не була дієвою, оскільки на час надання субвенції у 2019 році фізично неможливо виконати умову про завершення створення та подальшу експлуатацію спортивних комплексів у майбутньому. Адже вимога про завершення створення та подальшу експлуатацію об'єктів у наступних бюджетних періодах не містить часових обмежень і не підкріплена санкціями за невиконання гарантійних зобов'язань, чим створено умови для довготривалого завершення об'єктів та, відповідно, удорожчання вартості об'єктів внаслідок інфляційних процесів, оскільки, наприклад, **до наступних бюджетних періодів після 2019 року** відноситься не тільки 2020 рік.

З урахуванням щорічних змін у мережі та контингенту учнів закладів ЗСО, для яких здійснюється облаштування освітнього середовища та закупівля дидактичних матеріалів, внесення змін до Порядку та умов № 237 здійснюється щороку. Зокрема, згідно з пунктом 5 Порядку та умов № 237 у 2020 році передбачено здійснити закупівлю сучасних меблів для навчальних кабінетів початкової школи, у яких навчатимуться учні перших класів 2020/2021 навчального року. З огляду на зазначене, в новому Порядку та умовах № 237 слід передбачити облаштування шкіл меблями, обладнанням і дидактичними матеріалами для учнів перших класів, які підуть у школу на четвертому році реформування (2021/2022 навчальний рік) загальної середньої освіти «Нова українська школа», що передбачено Планом заходів № 903-р.

Крім того, визначена пунктом 15 Порядку та умов № 237 норма про розподіл ОДА субвенції за напрямками у конкретних розмірах (25 відс. – на закупівлю засобів навчання та обладнання; 40 відс. – на закупівлю сучасних меблів; 35 відс. – на закупівлю комп'ютерного обладнання для початкових класів) є негнучкою (імперативною), що не дозволяє забезпечити реальну потребу закладів ЗСО у матеріально-технічних ресурсах. У зв'язку з цим доцільно передбачити можливість зміни ОДА пропорцій цього розподілу за обґрунтованими зверненнями відповідних відділів освіти.

Пунктом 3 **Порядку та умов надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на реалізацію програми «Спроможна школа для кращих результатів»**, що затверджені пунктом 1 Постанови № 100 (далі – Порядок та умови № 100), передбачено, що субвенція спрямовується на реалізацію проєктів, пов'язаних із завершенням розпочатих у попередніх періодах будівельних робіт з будівництва нових будівель і споруд комунальних

закладів загальної середньої освіти, реконструкцією, капітальним ремонтом існуючих будівель (їх частин), споруд закладів загальної середньої освіти та (або) формуванням нового освітнього простору у закладах загальної середньої освіти, у разі дотримання встановлених вимог умов, зокрема, **завершення реалізації проєкту до кінця поточного року.**

Через відсутність у Порядку та умовах № 100 чіткого визначення терміну «проєкт, що реалізується за рахунок коштів субвенції» незрозумілим є що саме повинно бути завершено до кінця поточного року – проєкт в цілому чи його частина, визначена у проєктній заявці. З огляду на зазначене, до пункту 3 Порядку та умов № 100 доцільно внести зміни, які б забезпечили умову «завершення реалізації проєкту (частини проєкту) до кінця поточного року».

Висновки до розділу II

Законодавством врегульовано питання надання цільових трансфертів з державного бюджету місцевим бюджетам на матеріально-технічне забезпечення закладів ЗСО. У 2019–2020 роках основними джерелами формування матеріально-технічної бази ЗСО були чотири субвенції: на підвищення якості освіти; на створення спорткомплексів; на створення НУШ; на забезпечення спроможної школи.

Разом з тим окремі положення порядків та умов в частині використання коштів субвенцій мали недоліки.

Порядки та умови надання зазначених субвенцій затверджені постановами Кабінету Міністрів України, проте щодо створення спорткомплексів та підвищення якості освіти – з порушенням строків, встановлених частиною другою статті 97 БКУ, на 2–2,5 місяці.

Не було належно врегульовано питання придбання шкільних автобусів, обладнаних місцями для дітей з особливими освітніми потребами, за заходом, визначеним підпунктом 1 пункту 4 Порядком та умовами № 319, та доступу до Інтернету опорних закладів та закладів освіти I-III, II-III, III ступенів з кількістю учнів 100 та більше.

Порядок та умови № 376 не передбачали подання комісії МОН змін, що вносяться замовниками будівництва у проєкти, затверджені до фінансування, а також не містили часових обмежень щодо виконання вимоги про завершення та подальшу експлуатацію об'єктів у наступних бюджетних періодах.

Водночас Порядок та умови № 237 потребують внесення змін з метою уможливлення закупівлі меблів, обладнання і дидактичних матеріалів для учнів перших класів, які підуть у школу на четвертому році реформування (2021/2022 навчальний рік) загальної середньої освіти «Нова українська школа», що передбачено Планом заходів № 903-р, а також визначення повноважень ОДА за потреби змінювати пропорції розподілу субвенції, які визначено пунктом 15 Порядку та умов № 237, за обґрунтованими зверненнями відповідних відділів освіти.

Через відсутність у Порядку та умовах № 100 чіткого визначення терміну «проект, що реалізується за рахунок коштів субвенції» незрозумілим є що саме згідно з пунктом 3 повинно бути завершено до кінця поточного року – проект в цілому чи його частина, визначена у проектній заявці.

III. ФІНАНСОВЕ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИКОНАННЯ СУБВЕНЦІЙ

3.1. Планування та виконання видатків субвенцій

Аудитом встановлено, що **бюджетні запити** на 2019 рік за субвенціями на створення спорткомплексів, на підвищення якості освіти та на 2020 рік за субвенцією на забезпечення спроможної школи МОН **не склалися**, а видатки за вказаними бюджетними програмами були передбачені під час підготовки до другого читання проекту Закону України про держбюджет на 2019 та 2020 роки⁵.

Бюджетний запит на 2020 рік за коштами субвенції на створення НУШ складено МОН в межах граничних обсягів, доведених Мінфіном за КВК 221 «Міністерство освіти і науки Україна (загальнодержавні видатки та кредитування)». У бюджетному запиті обсяг коштів субвенції визначений в сумі 1 421,3 млн грн, з яких капітальні видатки на оснащення закладів ЗСО – 1 060,0 млн гривень. Аудитом встановлено, що розрахунки обсягу зазначеної субвенції з детальними фінансовими і кількісними показниками МОН не здійснювало та до Мінфіну не подавало. Крім того, **у бюджетному запиті не визначено жодного результативного показника бюджетної програми**, що є невиконанням пункту 20 інструктивного листа Мінфіну від 03.09.2019 № 04110-09-10/22087 щодо підготовки бюджетних запитів на 2020–2022 роки, та пункту 4.8 Інструкції з підготовки бюджетних запитів, затвердженої наказом Мінфіну від 06.06.2012 № 687 (зі змінами).

Відсутність розрахунків також за іншими бюджетними програмами та **невизначення за жодною з них результативних показників** надалі призвели до неможливості оцінки ефективності виконання бюджетних програм.

✓ Затвердження видатків субвенцій та повнота їх виділення

Законом № 2629 на 2019 рік МОН затверджені бюджетні призначення за загальним фондом (видатки розвитку) субвенцій на підвищення якості освіти у сумі **1 500,0 млн грн** та на створення спорткомплексів – **150,0 млн гривень**.

У подальшому, розпорядженнями Кабінету Міністрів України від 27.11.2019 № 1109-р та від 24.12.2019 № 1337-р видатки субвенції на

⁵ Субвенція на створення НУШ у 2019 році згідно з програмою аудиту не була предметом контролю; субвенція на забезпечення спроможної школи запроваджена лише у 2020 році; субвенції на створення спорткомплексів і на підвищення якості освіти були чинними лише у 2019 році.

підвищення якості освіти **зменшено** на 149,6 млн грн та 17,9 млн грн відповідно. З урахуванням цих змін, обсяг бюджетних призначень на 2019 рік субвенції на підвищення якості освіти становить 1 332,6 млн грн, що на **11,1 відс.** менше затвердженого законом.

Законом № 294 на 2020 рік затверджені бюджетні призначення за субвенцією на створення НУШ за загальним фондом у сумі **1 421,3 млн грн** та за субвенцією на забезпечення спроможної школи в загальному обсязі **3 500,0 млн грн** (видатки розвитку).

Проте з урахуванням змін від 13.04.2020, внесених до Закону № 294, постанови Кабінету Міністрів України від 21.10.2020 № 984 та розпорядження Кабінету Міністрів України від 16.12.2020 № 1570-р, затверджений обсяг видатків субвенції на створення НУШ становить 1 587,9 млн грн (з яких: видатки споживання – 539,5 млн грн, розвитку – 1 048,4 млн грн) та субвенції на забезпечення спроможної школи – 2 482,2 млн грн (видатки розвитку), з яких: за загальним фондом – 482,2 млн грн, спеціальним – 2 000,0 млн гривень.

Відомості щодо затвердження бюджетних призначень, виділення асигнувань та проведення касових видатків субвенцій наведені в таблиці 1.

Таблиця 1

Відомості щодо затвердження бюджетних призначень, виділення асигнувань та проведення касових видатків субвенцій

млн грн						
Назва субвенції	Передбачено розписом (зі змінами)		Виділено асигнувань		Касові видатки, загальний фонд	Обсяг невикорис- таних асигнувань
	загальний фонд	спеціальний фонд	загальний фонд	спеціальний фонд		
2019 рік						
субвенція на підвищення якості освіти	1 332,6	0,0	1 332,6	0,0	1 092,0	240,6
субвенція на створення спорткомплексів	150,0	0,0	146,8	0,0	128,4	18,4
2020 рік						
субвенція на створення НУШ	1 587,9	0,0	1 587,9	0,0	1 556,9	31,0
субвенція на забезпечення спроможної школи	482,2	2 000,0	482,2	0,0	452,8	29,4

Відомості таблиці 1 свідчать, що у 2019 році із відкритих 1 332,6 млн грн асигнувань субвенції на підвищення якості освіти проведено касових видатків на **1 092,0 млн грн**, або 82 відс. виділеного. Обсяг **невикористаних** її коштів становить 240,6 млн грн (**18 відс.**), що є неефективним управлінням ними.

Із затверджених 150,0 млн грн видатків субвенції на створення спорткомплексів з держбюджету виділено **146,8 млн грн**, що на 3,2 млн грн менше затвердженого. Унаслідок затримки із затвердженням змін до

розпорядження Кабінету Міністрів України від 05.07.2019 № 493-р в частині зміни коду і назви місцевих бюджетів та затримки внесення відповідних змін Мінфіном до розпису державного бюджету **3,2 млн грн** асигнувань субвенції на створення чотирьох спорткомплексів з державного бюджету не були виділені. В результаті не профінансовано місцеві бюджети на 2,1 млн грн Чернівецької, на 870,0 тис. грн Тернопільської та на 263,6 тис. грн Полтавської областей.

Із 146,8 млн грн виділених асигнувань використано **128,4 млн грн**, або 87,5 відс. виділеного, не використано – 18,4 млн грн (**12,5 відс.**), що свідчить про неефективне управління коштами субвенції.

Субвенція на створення НУШ з державного бюджету виділена у затвердженому обсязі – **1 587,9 млн грн**, з яких проведено касових видатків у сумі **1 556,9 млн грн**, або 98 відс. виділеного. Обсяг невикористаних коштів субвенції становить **31,0 млн грн**, або 2 відсотки.

Із передбачених з державного бюджету 2 482,2 млн грн видатків **субвенції на забезпечення спроможної школи** проведено касових видатків тільки із загального фонду в сумі **482,2 млн грн**, яку використано в сумі **452,8 млн грн**, або на рівні 93,9 відс. виділеного. Обсяг невикористаної субвенції загального фонду становить 29,4 млн грн, або **6,1 відсотка**. Затверджені за спеціальним фондом видатки субвенції в сумі 2 000,0 млн грн не проводились.

Довідково. Згідно із Звітом про виконання Державного бюджету України за 2020 рік, із запланованих на звітний рік 4411,3 млн грн надходжень за кодом бюджетної класифікації 22013000 «Плата за ліцензії на здійснення діяльності у сфері організації і проведення азартних ігор» до спеціального фонду надійшло лише 500,0 гривень.

✓ Використання коштів субвенцій і співфінансування з місцевих бюджетів за напрямками

Видатки місцевих бюджетів, спрямовані у 2019 та 2020 роках на заходи з матеріально-технічного забезпечення закладів ЗСО, загалом становили **4282,6 млн грн**, у тому числі кошти субвенцій – **3230,1 млн грн** та співфінансування місцевих бюджетів – **1052,5 млн гривень**.

Структура видатків місцевих бюджетів за напрямками використання субвенцій, що визначені порядками та умовами їх надання, зображена на схемі.

У розрізі регіонів, найвищий показник використання коштів **субвенції на підвищення якості освіти** спостерігався в Івано-Франківській, Львівській та Сумській областях, де відсоток повернення субвенції не перевищував 2,1 відсотка. **Найменше коштів субвенції** використано в **Київській** (27,3 млн грн із 65,6 млн грн виділених асигнувань, або **41,6 відс.**), **Житомирській** (28,3 млн грн із 53,6 млн грн, або **52,7 відс.**) та **Вінницькій** (46,8 млн грн із 78,1 млн грн, або **59,9 відс.**) областях.

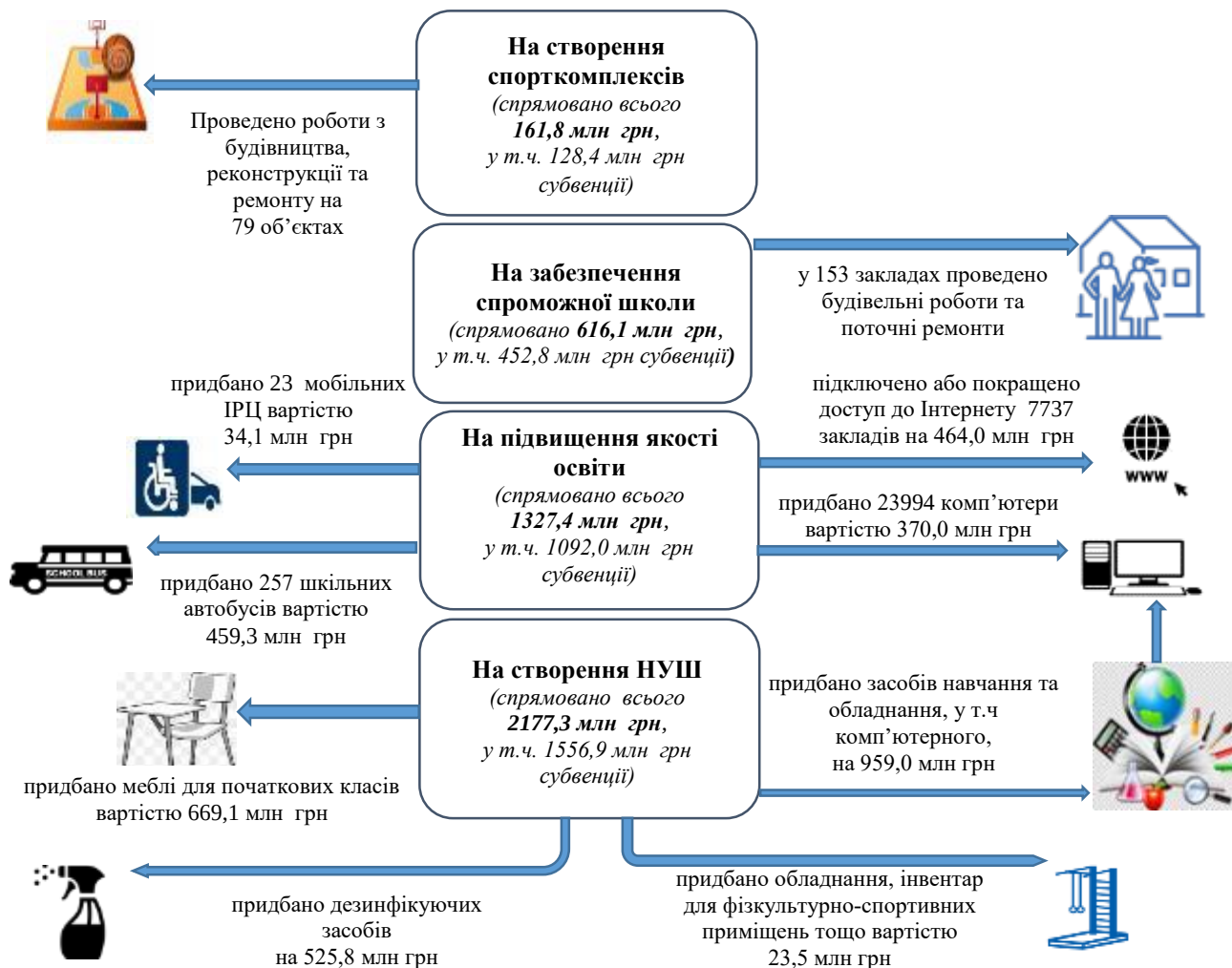
За даними ДКСУ, із 1092,0 млн грн **субвенції на підвищення якості освіти** 579,8 млн грн, або 53 відс., асигнувань використано у **грудні 2019 року**.

Однією з причин довготривалого невикористання коштів субвенції є **неможливість її використання за відсутності співфінансування з місцевого**

бюджету (яке при плануванні видатків на початку року у місцевому бюджеті не планується через відсутність інформації щодо надання субвенції, а видатки місцевого бюджету на час надання субвенції у середині року уже, як правило, розподілені).

Схема

Використання коштів субвенцій та співфінансування з місцевих бюджетів у 2019–2020 роках за напрямками (заходами)

Так, співфінансування видатків за рахунок коштів бюджету м. Києва у сумі 11,4 млн грн затверджено лише 07.11.2019, при тому, що станом на 01.11.2019 виділено весь річний обсяг субвенції – 31,2 млн гривень. Зазначене призвело до того, зокрема, що термін постачання комплектів комп'ютерного обладнання за договором від 21.08.2019 № 514, укладений між Управлінням освіти Шевченківської районної в місті Києві державної адміністрації та ТОВ «Графікапром», перенесено з 23.08.2019 на 31.12.2019, тобто на понад 4 місяці.

Встановлено, що **по трьох областях за наявної потреби** кошти субвенції на підвищення якості освіти **не використовувалися**. Так, при затверджених та виділених коштах субвенції по Запорізькій області в сумі 464,5 тис. грн (зі змінами) та Київській – 19 675,8 тис. грн для придбання шкільних автобусів (відповідно до підпункту 1 пункту 4 Порядку та умов № 319) автобуси не придбавалися, а призначення субвенції в сумі 15 041,9 тис. грн, передбачені Івано-Франківській області, в повному обсязі зменшені відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України від 24.12.2019 № 1337-р. Відтак тільки в Івано-Франківській та Київській областях унаслідок цього втрачено можливість придбання загалом 17 шкільних автобусів.

Довідково. За інформацією МОН, причиною невикористання коштів по Запорізькій та Київській областях є пізній початок проведення тендерних процедур.

Автомобільні транспортні засоби, у тому числі для обслуговування ІРЦ (підпункт 2 пункту 4 та пункт 7 Порядку та умов № 319), придбано в кількості 71 од., на що витрачено 97,7 млн грн субвенції та 20,3 млн грн коштів місцевих бюджетів. Незважаючи на розподіл по областях в цілому 175,0 млн грн на придбання шкільних автобусів, обладнаних місцями для дітей з особливими освітніми потребами, та мобільних ІРЦ, протягом року вони в повному обсязі зменшені по Донецькій (9,1 млн грн), Житомирській (9,7 млн грн), Запорізькій (10,7 млн грн) областях, а по Київській і Херсонській областях при затверджених видатках в сумах 13,7 і 2,3 млн грн за цим напрямом не використані.

Довідково. Аудитом по Київській області встановлено, що причиною невикористання коштів за цим напрямом є те, що тендер щодо закупівлі 9 шкільних автобусів не відбувся (пропозицію одного із двох учасників відхилено через невідповідність кваліфікаційним критеріям та вимогам тендерної документації).

Загалом за наявності інклюзивно-ресурсних центрів і виділених коштів субвенції не придбавалися мобільні ІРЦ для 13 областей, а саме: Волинської, Донецької, Житомирської, Запорізької, Київської, Миколаївської, Рівненської, Сумської, Харківської, Херсонської, Хмельницької, Чернівецької та Чернігівської. За поясненнями посадових осіб МОН відсутність закупівель мобільних ІРЦ в окремих областях пов'язана із відсутністю пропозицій на ринку.

У розрізі регіонів, найвищий показник використання коштів **субвенції на створення спорткомплексів** спостерігався по Вінницькій, Волинській, Івано-Франківській, Тернопільській, Хмельницькій областях, де відсоток повернення субвенції не перевищував 0,2 відс. виділених асигнувань. **Найменше коштів субвенції використано** у Черкаській (із 2,6 млн грн виділених асигнувань використано 650,0 тис. грн, або **24,4** відс. виділеного) та Миколаївській (із 4,5 млн грн використано 1,6 млн грн, або **34,2** відс.) областях. За даними ДКСУ, незважаючи на те, що станом на 01.09.2019 всі кошти субвенції перераховано на рахунки місцевих бюджетів, 86,6 млн грн (**67,5** відс.) касових видатків **здійснено протягом листопада – грудня**, тобто тоді, коли вже тривав навчальний процес. Наприклад, формування і видача розпорядчих документів, проведення процедур закупівель з реконструкції спортивного майданчика Львівського військового

ліцею тривали понад 4 місяці від дати затвердження розподілу субвенції за об'єктами.

Субвенцію на створення НУШ в розрізі регіонів в повному обсязі використано лише по Кіровоградській та Сумській областях, найнижчий показник використання її коштів (на рівні 89,8 відс.) – по **Тернопільській області**.

У повному обсязі **субвенцію на забезпечення спроможної школи** використано по Донецькій, Одеській та Рівненській областях, найнижчий рівень використання – по Миколаївській (із 17,1 млн грн використано 11,1 млн грн, або **64,9** відс. виділеного) та Херсонській (із 19,3 млн грн використано 13,0 млн грн, або **67,4** відс.) областях.

✓ *Дотримання умов співфінансування заходів і проєктів*

Аудитом встановлено низку випадків невиконання взятих зобов'язань щодо співфінансування з місцевих бюджетів зазначених субвенцій.

• *субвенція на підвищення якості освіти*

Так, розподілений Одеському центру моніторингу обсяг співфінансування у сумі 2 670,3 тис. грн становить **11,5 відс.** загальної вартості придбання ПК – 23 300,0 тис. грн, що відповідно до пункту 5 Порядку та умов № 319 відповідає придбання ПК для закладів освіти, розташованих у районах та в ОТГ, яким видатки на їх придбання визначено у розмірі не більш як 90 відс. – за рахунок субвенції та не менш як 10 відс. – за рахунок коштів місцевих бюджетів. Разом з тим наказом ДОН від 08.07.2019 № 187-ОД визначено, що за рахунок субвенції у сумі 20 629,7 тис. грн та коштів обласного бюджету на умовах співфінансування у сумі 2 670,3 тис. грн передбачено придбання 2000 од. ПК, з яких – 1200 од. для закладів освіти, розташованих у районах та в ОТГ, а решту – **560 од.** для закладів освіти, що розташовані у містах обласного значення, та **240 од.** для закладів освіти, що фінансуються з обласного бюджету. Таким чином, придбання 800 од. (560+240) комп'ютерів мало здійснюватися за умови співфінансування не більш як 70 відсотків – за рахунок субвенції та не менш як 30 відсотків – за рахунок коштів обласного бюджету та бюджетів міст обласного значення.

У подальшому це зумовило внесення змін до укладених договорів на придбання ПК шляхом зменшення їх кількості з 800 од. до 300 од. з метою збільшення частки співфінансування з 10 до 30 відс. при придбанні ПК для закладів освіти, розташованих у містах обласного значення, та які фінансуються з обласного бюджету. Оскільки затверджену частку співфінансування з обласного бюджету не збільшено, виник **незабезпечений співфінансуванням** залишок субвенції у сумі **4 217,9 тис. грн**, які у грудні 2019 року повернено як невикористані до державного бюджету.

У **Харківській** області у 6 випадках не дотримано умов співфінансування при придбанні за рахунок субвенції персональних комп'ютерів на **115,1 тис. грн**, У **Дніпропетровській** області – у двох випадках на суму **122,0 тис. грн** при

придбанні комп'ютерної техніки. У **Львівській області** 11 місцевих бюджетів не виконали умови співфінансування, що спричинило зайве використання субвенції на **184,9 млн гривень**.

- **субвенція на створення спортивних комплексів**

Довідкою про зміни до кошторису від 15.07.2019 № 12 Відділу освіти Великомихайлівської селищної ради (**Одеська область**) на проєкт створення спортивного комплексу затверджено надходження та видатки на співфінансування у сумі 684,0 тис. гривень. Проте фактично з місцевого бюджету Відділу освіти перераховано 622,8 тис. грн, в результаті касові видатки за рахунок співфінансування з місцевого бюджету проведені у сумі, що становить не 10 відс., а лише **9,1 відс.** фактичної вартості об'єкта (6852,5 тис. гривень). Це призвело до додаткового навантаження на державний бюджет та **неекономного використання коштів субвенції у сумі 62,4 тис. гривень**.

На капітальний ремонт спортивного майданчика Львівського фізико-математичного ліцею у міському бюджеті м. Львів на 2019 рік передбачалися видатки в сумі 500,0 тис. грн, які у цьому році **не виділялися**, проте використано **1394,9 тис. грн** субвенції. Лише станом на 18.11.2020 з міського бюджету виділено і використано 1916,1 тис. грн, що становить 49,8 відс. зведеної кошторисної вартості проєкту.

- **субвенція на створення НУШ**

Розпорядниками коштів субвенції Нововодолазького району **Харківської області** за відсутності касових видатків з місцевих бюджетів станом на 01.11.2020 використано **158,4 тис. грн** субвенції, що не відповідає обов'язковій умові попереднього спрямування коштів місцевого бюджету і є порушенням пункту 4 Постанови № 237 та пункту 14 Порядку та умов № 237. Станом на 01.12.2020 за інформацією, наданою по завершенню аудиту Департаментом науки і освіти Харківської ОДА, із районного бюджету здійснено касових видатків на співфінансування в сумі 17,6 тис. гривень.

Департаментом гуманітарної політики **Дніпровської міської ради** не забезпечено співфінансуванням з міського бюджету на **74,9 тис. грн** придбання засобів навчання для СЗШ № 143. Водночас планових обсягів співфінансування у 2020 році на загальну суму **154,1 тис. грн** не виконали 16 місцевих бюджетів **Львівської області**.

3.2. Організація управління коштами субвенцій

У МОН працювало дві комісії, які у взаємодії з підрозділами обласних і Київської міської державних адміністрацій призначені були забезпечити включення до переліків фінансування (за рахунок **субвенції на створення спорткомплексів і субвенції на забезпечення спроможної школи**) пріоритетних об'єктів та проєктів. Фактично при їх відборі допущено окремі

порушення і недоліки, що не дозволило ефективно використати весь обсяг субвенцій.

• **Відбір об'єктів, які фінансуються за рахунок субвенції на створення спорткомплексів**

Згідно з наказом Міністра освіти і науки Гриневич Л. М. від 24.05.2019 № 721 утворено **Комісію з визначення переліку спортивних комплексів**, на створення яких планується спрямовувати субвенцію, та затверджено її персональний склад (далі – Комісія зі спортивних комплексів).

Комісією зі спортивних комплексів отримано на розгляд заявки щодо 356 об'єктів, з них пройшли відбір – 88.

За результатами аналізу отриманих та розглянутих Комісією зі спортивних комплексів інформацій за об'єктами, які в подальшому затверджені для фінансування, встановлено, що мали місце випадки недотримання вимог Порядку та умов № 376. За заявками з місць, в яких органами виконавчої влади і місцевого самоврядування недотримано критеріїв, визначених у пунктах 1, 3 Порядку та умов № 376 (зокрема, щодо кількості учнів, яка дає право на фінансування за рахунок субвенції, наявності відведеної в установленому порядку земельної ділянки та затвердженої проєктної документації, забезпечення створення спортивних комплексів з дотриманням вимог щодо безперешкодного доступу до них маломобільних груп населення), спрямовано Вінницькій, Івано-Франківській, Київській, Львівській, Одеській, Сумській, Чернігівській, Черкаській, Хмельницькій, Херсонській та Чернівецькій областям кошти субвенції на загальну суму **38,9 млн грн**, або 26 відс. загального обсягу коштів субвенції.

Так, встановлено, що Комісія зі спортивних комплексів прийняла до розгляду звернення Вінницької ОДА від 11.06.2019 № 01-19/1432. Водночас надійшло звернення Голови Барської районної ради **Вінницької області** Піддубного М. І. (листи від 13.06.2019 №№ 106, 107, 108), який в порушення пункту 5 Порядку та умов № 376 безпосередньо звернувся до МОН щодо фінансування за рахунок субвенції трьох об'єктів: «Майданчик для занять на відкритому повітрі с. Комарівці», «Спортивне містечко для занять на відкритому повітрі с. Балки», «Майданчик для занять на відкритому повітрі с. Гармаки». Згідно з планами реалізації проєктів створення спортивних майданчиків (містечка), направлених МОН Барською районною радою, передбачалось виконання робіт з **реконструкції**. Однак плани реалізації проєктів створення спортивних майданчиків (містечка) не містили інформації, зокрема, про наявність проєктної документації, рішення щодо її затвердження та експертизи.

Планами реалізації проєктів створення спортивних комплексів, направлених МОН супровідними листами за підписом голови Барської районної ради, визначено, що кількість учнів Комаровецького навчально-виховного комплексу та Гармацької ЗСШ I-II ступенів на дату подання таких планів (13.06.2019) становить **103 і 105** учнів відповідно. Проте, як встановлено

аудитом, зазначена в цих листах кількість учнів не відповідала кількості учнів, вказаних в офіційних звітах закладів ЗСО форми № ЗНЗ-1 (затверджена наказом МОН від 27.08.2019 № 936). Так, у 2018/2019 та 2019/2020 навчальних роках у Комаровецькому навчально-виховному комплексі навчалося 72 учні (кожного навчального року), у Гармацькій ЗСШ І-ІІ ступенів – 95 і 94 учнів відповідно.

Таким чином, спортивні майданчики с. Комарівці та с. Гармаки, на створення яких використано 119,1 і 299,6 тис. грн коштів субвенції, включені до узагальнюючого переліку на підставі недостовірних відомостей з місць, чим не дотримано вимоги пункту 1 Порядку та умов № 376 про кількість учнів, яка дає право на фінансування за рахунок субвенції – не менше 100 учнів у закладах ЗСО, розміщених у сільській місцевості.

Згідно з розпорядженням Кабінету Міністрів України від **05.07.2019** № 493-р області надано субвенцію на створення спортивних комплексів у сумі 8 079,9 тис. грн, з них **879,7 тис. грн** – районному бюджету Барського району, які відповідно до рішення Барської районної ради від 18.07.2019 використано на закупівлю спортивних тренажерів, дитячих ігрових комплексів, інвентарю, чим порушено пункт 3 Порядку та умов № 376.

Недотримання вимоги пункту 1 Порядку та умов № 376 про кількість учнів, яка дає право на фінансування за рахунок субвенції, встановлено також при відборі об'єкта «Будівництво критого спортивного залу по вул. Січових Стрільців, 124, у с. Марківка Печеніжинської селищної ради ОТГ Коломийського району **Івано-Франківської області**». З урахуванням вказаних у Плані реалізації проекту, підписаному Печеніжським селищним головою ОТГ Довіраком І. В., 103 учнів, Комісією включено цей проєкт до узагальненого переліку для фінансування в сумі **1000,0 тис. гривень**. Фактично відповідно до звітних даних форми № ЗНЗ-1 в школі навчалося 89 учнів.

• **Відбір проєктів, які фінансуються за рахунок субвенції на забезпечення спроможної школи**

Комісією МОН з визначення переліку проєктів за субвенцією на забезпечення спроможної школи (далі – Комісія зі спроможної школи) утворено наказом МОН від 08.05.2020 № 614. До складу Комісії увійшло 15 осіб, до якої включено 6 представників МОН на чолі з т. в. о. Міністра МОН, а також 8 народних депутатів України. Перше засідання комісії відбулося 14.05.2020, останнє – 27.10.2020. За результатами цих засідань надано пропозиції щодо погодження проєктів на загальну суму **499,4 млн гривень**.

Аудитом встановлено, що протоколи засідань Комісії зі спроможної школи не містять інформації про усі проєкти, що розглядалися на її засіданні, та про результати їх обговорення, а також про підстави погодження окремих із них та причини відхилення проєктів, які визначені державними адміністраціями як пріоритетні.

Довідково. Наприклад, у протоколі засідання комісії від 17.06.2020 № 3 відсутні обґрунтування включення комісією до переліку запропонованих для погодження МОН проєкту

«Капітальний ремонт даху Теофіпольської загальноосвітньої школи I-III ступенів № 1» (неопорний) з обсягом субвенції 2178,6 тис. гривень. Згідно з переліками проєктів, що надавалися Хмельницькою ОДА на погодження МОН, цей проєкт не віднесено до пріоритетних, а серед 53 поданих проєктів його зазначено останнім у переліку.

Згідно з пунктом 6 Порядку та умов № 100 обласні, Київська міська держадміністрації проводять перевірку поданих документів щодо відповідності пунктам 3–5 цих Порядку та умов і за результатами їх розгляду подають до 13 березня 2020 р. до МОН узагальнений перелік проєктів разом з пропозиціями щодо пріоритетних проєктів. Проєкти, що не відповідають пунктам 3–5 цих Порядку та умов, не включаються до узагальненого переліку проєктів. Здебільшого комісія такі проєкти відхиляла.

Так, у **Харківській області** до узагальненого переліку проєктів на ремонтні роботи за **субвенцією на забезпечення спроможної школи** ОДА за поданням Департаменту науки і освіти було включено два заклади освіти з кількістю учнів менше 350 осіб (КЗ «Дворічнокутянський ліцей» Дергачівської районної ради – 248 осіб, вартістю 21 657,9 тис. грн; КЗ «Черкаськолозівський ліцей» Малоданилівської селищної ради – 243 особи, вартістю 6 088,6 тис. грн), які не є опорними закладами. Керуючись вимогою пункту 3 Порядку та умов № 100, що однією з умов спрямування субвенції на реалізацію проєктів по інших закладах освіти є кількість учнів не менш як 350 осіб, комісія МОН вказані проєкти правомірно відхилила.

Разом з тим Комісією зі спроможної школи до переліку проєктів, поданих на погодження МОН, включено окремі проєкти, на які розподілено **27,6 млн. грн** субвенції, щодо яких були **відсутні** визначені пунктом 5 Порядку і умов № 100 **гарантійні листи** органів місцевого самоврядування про дотримання ними умов завершення реалізації проєкту до кінця поточного року, як це передбачено пунктом 8 цього порядку і умов.

Цією комісією на погодження МОН також надано пропозиції за окремими проєктами, пов'язаними з проведенням будівельних робіт, на які розподілено субвенції **10,6 млн грн⁶**, що не мали затвердженої належним чином **проектної документації** та, відповідно, позитивного висновку державної експертизи цієї документації, чим не дотримано умов, визначених пунктом 3 Порядку та умов № 100.

✓ Розподіл субвенції на підвищення якості освіти

Субвенція на підвищення якості освіти у порівнянні з іншими субвенціями, спрямованими на матеріально-технічне забезпечення закладів ЗСО, мала **найбільше напрямів використання**.

Зокрема, пунктом 4 Порядку та умов № 319 було визначено, що субвенція спрямовується на придбання для закладів ЗСО комунальної власності: шкільних

⁶ Капітальний ремонт Менської гімназії Чернігівської області, Капітальний ремонт фасаду опорного навчального закладу НВК «Локачинська ЗОШ I-III ступенів-гімназія» Волинської області.

автобусів, у тому числі обладнаних місцями для дітей з особливими освітніми потребами; спеціальних автомобілів, призначених для надання додаткових психолого-педагогічних, корекційно-розвиткових послуг працівниками інклюзивно-ресурсних центрів; персональних комп'ютерів; послуг з доступу до Інтернету закладів освіти.

З набранням з 26.07.2019 чинності змінами, внесеними до пункту 4 Порядку та умов № 319 згідно з Постановою № 637, субвенція спрямовується на придбання для закладів ЗСО комунальної власності та їх філій: шкільних автобусів, у тому числі обладнаних місцями для дітей з особливими освітніми потребами; автомобільних транспортних засобів, у тому числі для обслуговування інклюзивно-ресурсних центрів; персональних комп'ютерів; послуг з доступу до Інтернету закладів освіти.

- На придбання **шкільних автобусів**, у тому числі обладнаних місцями для дітей з особливими освітніми потребами, у **Харківській області** у 2019 році спрямовано загалом **14,4 млн грн** субвенції. Ці кошти Департаментом науки і освіти Харківської ОДА на умовах співфінансування в розмірі **50 відс.** розподілено 10 районам та 2 ОТГ, більшістю з яких надано відповідні підтвердження щодо забезпечення визначеного рівня співфінансування по області.

Разом з тим Золочівська селищна рада та Шевченківська РДА повідомили Департамент науки і освіти Харківської ОДА про можливість співфінансування видатків на придбання шкільних автобусів лише на умовах, визначених абзацом третім пункту 5 Порядку та умов № 319 (не більш як 90 відс. – за рахунок субвенції та не менш 10 відс. – за рахунок коштів місцевих бюджетів) та про нагальну потребу в оновленні парку шкільних автобусів для підвезення 159 учнів до трьох опорних закладів та 170 учнів до двох опорних закладів відповідно.

Запроваджене Департаментом науки і освіти Харківської ОДА співфінансування на рівні 50 відс. вартості шкільного автобуса дало змогу придбати більшу кількість автобусів, водночас **унеможливило проведення першочергового розподілу коштів на опорні заклади освіти**, як це передбачено підпунктом 1 пункту 6 Порядку та умов № 319. У результаті, за незабезпеченості потреби 5 опорних закладів, кошти субвенції за напрямом в сумі **3,6 млн грн** розподілені департаментом на 3 інші (неопорні) заклади ЗСО Харківської області, тобто без дотримання чітко визначеної черговості фінансування.

Довідково. Згідно з наданим Департаментом науки і освіти Харківської ОДА поясненням від 21.04.2021 № 35/1831, у 2020 році за рахунок залишків коштів освітньої субвенції для Золочівської ОТГ придбано 2, а для Шевченківської РДА – 1 шкільний автобус.

- На придбання **ПК** в Харківській області спрямовано загалом **20,7 млн грн** субвенції. Департамент науки і освіти Харківської ОДА розподілив ці кошти між 94 закладами ЗСО за узагальненою інформацією щодо потреби закладів у нових ПК для кабінетів інформатики. Проте при здійсненні розподілу

департаментом не враховано показників співвідношення кількості учнів на один ПК, передбачені пунктом 8 Порядку та умов № 319 (10 учнів на один ПК). Відповідно першочергового фінансування закладів, що мають найгірші показники забезпечення ПК, не здійснювалося.

Як результат, станом на 01.01.2020 показник співвідношення в 11 районах області коливався від 4 до 9 учнів на один ПК, тоді як у м. Харків, 13 районах області, 5 містах обласного значення та 11 ОТГ був суттєво гіршим, зокрема по м. Харків – 37, Циркунівській ОТГ – 23, Мереф'янській ОТГ – 21, м. Чугуєву та м. Ізюму – 18 учнів на один ПК.

Незважаючи на розподіл коштів для придбання нових ПК для кабінетів інформатики, проведеними оглядами встановлено, що з **11 ПК**, придбаних для Мереф'янського ліцею, **4 комп'ютери встановлено в кабінетах директора, заступників директора та приймальній, 4 – в учительській та 3 – в бібліотеці**; з 10 ПК, придбаних для Мереф'янської ЗОШ I-III ступенів № 6, у приймальній директора, кабінетах заступника директора з навчально-виховної роботи та психолога встановлено 3 ПК, у бібліотеці – 2 комп'ютери.

- Кошти субвенції в загальній сумі **29,7 млн грн**, що виділені у **Харківській області** на придбання **послуг з доступу до Інтернету**, розподілені 25 районам області, 6 містам обласного значення та 16 ОТГ для потреб 303 та 118 закладів освіти з швидкістю доступу до Інтернету менше 30 Мбіт/с і більше 30 Мбіт/с відповідно (по 70,5 тис. грн на один заклад).

При запровадженні Департаментом науки і освіти Харківської ОДА такого підходу до розподілу не надавалась перевага опорним закладам та закладам ЗСО I-III, II-III, III ступенів з кількістю учнів 100 та більше, які мають швидкість доступу до Інтернету менше 100 Мбіт/с, тобто **не забезпечено черговості фінансування, передбаченої пунктом 10 Порядку та умов № 319**. Разом з тим департаментом не враховано вимоги пункту 11 Порядку та умов № 319, зокрема, щодо обов'язкового досягнення швидкості доступу до Інтернету опорних закладів та закладів ЗСО I-III, II-III, III ступенів з кількістю учнів 100 та більше – 100 Мбіт/с.

У результаті, після використання коштів субвенції, станом на 01.01.2020 **не досягнуто нормативного показника по 4 опорних закладах освіти області з кількістю учнів 100 та більше, в яких швидкість Інтернету залишилась на рівні менше 30 Мбіт/с, та по 1 опорному закладу Зміївського району – на рівні від 30 до 100 Мбіт/с.**

3.3. Стан внутрішнього контролю у МОН з питань виконання заходів з матеріально-технічного забезпечення закладів загальної середньої освіти

Згідно з довідкою за підписом Міністра освіти і науки Шкарлета С. М. відповідальними у МОН з питань, які підлягали аудиту, у 2019 та 2020 роках були:

- за субвенцією на створення спортивних комплексів: заступник Міністра Хобзей П. К., директорат шкільної освіти – генеральний директор директорату Осмолівський А. О. (з питань розроблення проекту порядку та умов надання субвенції, збору пропозицій від обласних та Київської міської держадміністрацій, подання матеріалів на розгляд комісії);

- за субвенцією на підвищення якості освіти: заступники Міністра Хобзей П. К., Мандзій Л. С.⁷, директорат стратегічного планування та європейської інтеграції – генеральний директор директорату Новосад Г. І., в. о. генерального директора директорату Щітка Л. Д. (за всі питання);

- за субвенцією на створення НУШ: заступники Міністра Мандзій Л. С., директорат шкільної освіти – генеральний директор директорату Осмолівський А. О. (з питань розроблення змін до порядку та умов надання субвенції та розподілу субвенції між регіонами); департамент фінансування державних і загальнодержавних видатків – Ткаченко О. Л. (з питання збору інформації з регіонів щодо освоєння коштів субвенції та звітування Мінфіну);

- за субвенцією на забезпечення спроможної школи: заступник Міністра Мандзій Л. С.⁸, директорат шкільної освіти – генеральний директор директорату Осмолівський А. О. (за всі питання);

- за належне функціонування та зв'язок усіх елементів системи внутрішнього контролю: Міністр Новосад Г. І. (з 29.08.2019 по 04.03.2020); виконуючі обов'язки Міністра Мандзій Л. С. (з 25.03.2020 по 25.06.2020) і Шкарлет С. М. (з 26.06.2020 по 17.12.2020); Міністр Шкарлет С. М. (з 17.12.2020).

З метою забезпечення внутрішнього контролю за всіма процесами діяльності, у міністерстві розроблено Інструкцію з організації внутрішнього контролю, затверджену наказом від 01.02.2019 № 120.

Разом з тим в організації внутрішнього контролю в міністерстві встановлено низку проблем.

Так, незважаючи на повноваження головного розпорядника коштів чотирьох субвенцій, МОН не забезпечило функціонування системи внутрішнього контролю в частині ідентифікації ризиків, їх оцінки та моніторингу результативності, що є однією з умов надання таких трансфертів. У результаті на час аудиту міністерство не володіло відомостями про виконання результативних показників за проектами. І це при тому, що субвенція з державного бюджету є цільовим міжбюджетним трансфертом і саме досягнення цільових показників свідчить про ефективність використання коштів державного бюджету.

⁷ Призначена на посаду з 12.09.2019.

⁸ З липня по грудень 2020 року включно перебувала на лікарняному.

Свідченням недосконалості системи внутрішнього контролю у МОН є управлінські помилки, допущені при формуванні і поданні звітності щодо використання коштів субвенцій.

Так, пунктом 13 Порядку та умов № 376 передбачено подання розпорядниками коштів **субвенції на створення спорткомплексів** щомісяця МОН інформації про використання субвенції та хід створення спортивних комплексів (далі – Інформація з регіонів).

Листом від 15.08.2019 № 1/9-518 (за підписом Першого заступника Міністра Хобзея П. К.) на адресу голів облдержадміністрацій направлено форму, за якою необхідно інформувати МОН. Зазначена форма передбачала надання фінансових показників щодо використання коштів субвенції та місцевих бюджетів та інформації про хід створення спортивних комплексів. Проте відсутність у ній вимоги щодо надання реквізитів акта готовності об'єкта до експлуатації або сертифікату чи декларації про прийняття об'єкта до експлуатації (з наданням копій зазначених документів) практично унеможливила контроль стану завершення об'єктів будівництва (що є однією із вимог надання субвенції, яка визначена пунктом 3 Порядку та умов № 376).

За таких умов МОН і Мінфін не володіли інформацією про реальний стан справ зі створення нових та ремонту існуючих спортивних комплексів.

Довідково. На лист-запит Рахункової палати МОН листом від 15.02.2021 № 1/9-69 (за підписом заступника Міністра Даниленко С. В.) звернулось до ОДА, департаментів (управлінь) освіти і науки ОДА з проханням надати до 17.02.2021 інформацію та документи щодо стану реалізації об'єктів, які стосувались будівництва і реконструкції та фінансувалися у 2019 році за рахунок субвенції на створення спорткомплексів (станом на 01.01.2021), зокрема копії акта готовності об'єкта до експлуатації або сертифікату чи декларації про прийняття об'єкта до експлуатації по цих об'єктах.

Водночас аналіз інформацій з регіонів, наданих МОН станом на 01.01.2020, засвідчив, що окремими розпорядниками подано міністерству недостовірні відомості про обсяги використаної субвенції на загальну суму **3,3 млн грн**, з них занижено обсяг касових видатків: по Волинській області – на 211,1 тис. грн, Харківській – на 1172,4 тис. грн, Херсонській – на 1873,2 тис. гривень. Робота з розпорядниками коштів субвенції щодо коригування зазначених відхилень МОН не проводилась, що в свою чергу спричинило надання недостовірних даних Мінфіну.

Пунктом 21 Порядку та умов № 319 передбачено, що обласні та Київська міська держадміністрації подають МОН щокварталу інформацію про використання **субвенції на підвищення якості освіти**.

З метою своєчасного та якісного подання узагальненої інформації Кабінетові Міністрів України (на виконання його доручення від 18.01.2019 № 2094/0/1-19 щодо забезпечення моніторингу стану розподілу та використання у 2019 році резерву освітньої субвенції, субвенцій на підвищення якості освіти та на створення НУШ) МОН листом від 30.05.2019 № 1/9-334 (за підписом Першого заступника Міністра Хобзея П. К.) довело головам обласних, Київської

міської держадміністрацій форму для звітування за субвенцією на підвищення якості освіти.

Форма звітування, розроблена МОН, передбачала надання інформації в розрізі місцевих бюджетів та чотирьох заходів щодо затвердженого обсягу, касових видатків, залишку коштів субвенції та співфінансування, а також кількості придбаних шкільних автобусів, спеціальних автомобілів, персональних комп'ютерів, підключених закладів освіти до Інтернету.

Після внесення Постановою № 637 змін до підпункту 2 пункту 4 та пункту 7 Порядку та умов № 319 в частині придбання як автомобілів спеціального призначення (мобільні ІРЦ), так і шкільних автобусів, у тому числі для обслуговування ІРЦ, зазначену форму звітування МОН не змінювало. Відтак розпорядники коштів субвенції за місцевими бюджетами продовжували звітувати за вперше встановленим напрямом – щодо придбання «спеціальних автомобілів, призначених для надання додаткових психолого-педагогічних, корекційно-розвиткових послуг працівниками інклюзивно-ресурсного центру», який фактично не відповідав вимогам підпункту 2 пункту 4 Порядку та умов № 319 та не розділяв кількість та вартість закуплених за цим напрямом мобільних ІРЦ та шкільних автобусів, обладнаних місцями для дітей з особливими освітніми потребами.

Такий стан справ позбавив МОН, як головного розпорядника коштів субвенції, можливості контролювати кількість закуплених мобільних ІРЦ, яка змінами до Порядку та умов № 319 обмежена однією одиницею на кожную область, та здійснювати моніторинг вартості їх придбання (в порівнянні між областями).

Аудитом встановлено надання окремими розпорядниками нижчого рівня недостовірної інформації в частині використання коштів субвенції. Так, за даними Інформацій з регіонів (станом на 01.01.2020), по Вінницькій області обсяг касових видатків занижено на 2,9 млн грн, в Одеській – на 2,3 млн грн, Харківській – на 1,0 млн гривень.

Абзацами першим та третім пункту 16 Порядку та умов № 100 передбачено, що обласні, Київська міська держадміністрації проводять аналіз стану реалізації проєктів шляхом порівняння фактично здійснених заходів щодо реалізації проєктів з плановими заходами, зазначеними у проєктних заявках, та подають щомісяця до 10 числа МОН звіт про використання **субвенції на забезпечення спроможної школи** та коштів місцевих бюджетів (на умовах співфінансування) і результати аналізу, проведеного відповідно до абзацу першого цього пункту.

З метою моніторингу ефективного, результативного і цільового використання бюджетних коштів розпорядниками бюджетних коштів за місцевими бюджетами, МОН листом від 14.08.2020 № 1/9-440 на адресу облдержадміністрацій, КМДА, департаментів (управлінь) освіти обласних, Київської міської державних адміністрацій (за підписом заступника Міністра Даниленко С. В.) направило розроблену ним форму для надання

інформації щодо використання коштів субвенції. У зазначеному листі МОН не вказано на обов'язковість надання результатів аналізу стану реалізації проєктів, що є **обов'язковим** відповідно до вимог абзацу третього пункту 16 Порядку та умов № 100. У зв'язку з цим розпорядники коштів субвенції за місцевими бюджетами не надавали Міністерству результатів такого аналізу.

МОН протягом 2020 року не зверталось до розпорядників з вимогою надати міністерству результати цього аналізу, що свідчить про непроведення оцінки ефективності використання коштів цієї субвенції.

Перевіркою звітування розпорядників коштів за місцевими бюджетами щодо використання коштів субвенції на забезпечення спроможної школи станом на 01.01.2021 встановлено факти подання до МОН неналежно заповненої форми звітності, надання недостовірних даних щодо використання коштів субвенції по Вінницькій, Запорізькій, Одеській, Херсонській, Хмельницькій областях. У результаті до інформації щодо використання коштів субвенції за 2020 рік, яку МОН листом від 27.01.2021 № 1/12-467 надало до Мінфіну, включено недостовірні відомості. Розбіжності по зазначених областях усунуто шляхом подання Мінфіну уточнюючого листа МОН від 19.02.2021 № 1/12-984.

Висновок до розділу III

Планування видатків субвенцій МОН, як головним розпорядником, здійснювалося тільки по субвенції на створення НУШ. Видатки решти трьох субвенцій передбачені під час підготовки до другого читання проєкту Закону України про держбюджет на відповідний рік. При цьому у всіх чотирьох бюджетних програмах не визначено результативних показників.

У 2019 та 2020 роках видатки місцевих бюджетів на заходи з матеріально-технічного забезпечення закладів ЗСО загалом становили **4282,6 млн грн**, у тому числі 3230,1 млн грн – кошти субвенцій та 1052,5 млн грн – співфінансування місцевих бюджетів. Разом з тим через системні недоліки і порушення з боку МОН і розпорядників коштів субвенцій на місцях при плануванні видатків, розподілі обсягів субвенцій та їх використанні, не використано за призначенням та повернено до державного бюджету загалом **319,4 млн грн** субвенцій, з них у 2019 році – 259,0 млн грн та у 2020 році – 60,4 млн грн, що становить **17,5 і 3 відс.** відкритих асигнувань відповідно.

Аудитом встановлено недоліки у роботі обох комісій МОН під час відбору об'єктів і проєктів. У результаті, за заявками з місць, в яких органами виконавчої влади і місцевого самоврядування не дотримано критеріїв, визначених у пунктах 1, 3 Порядку та умов № 376 (зокрема, щодо кількості учнів, яка дає право на фінансування за рахунок субвенції, наявності відведеної в установленому порядку земельної ділянки та затвердженої проєктної документації, забезпечення створення спортивних комплексів з дотриманням вимог щодо безперешкодного доступу до них маломобільних груп населення), на створення спортивних комплексів, розташованих у Вінницькій, Івано-

Франківській, Київській, Львівській, Одеській, Сумській, Чернігівській, Черкаській, Хмельницькій, Херсонській та Чернівецькій областях, спрямовано **38,9 млн грн**, або 26 відс. субвенції. Подібні недоліки спостерігаються і в роботі Комісії із спроможної школи.

Перелік об'єктів, які фінансувалися за рахунок субвенції на створення спортивних комплексів, затверджений розпорядженням Кабінету Міністрів України **05.07.2019** № 493-р, тобто датою, коли до початку навчального року залишалося лише 2 місяці. Проекти, які фінансуються за рахунок субвенції на забезпечення спроможної школи, комісія відбирала протягом **травня-вересня** 2020 року.

Органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування Дніпропетровської, Київської, Львівської, Одеської, Харківської областей не забезпечено виконання взятих зобов'язань в частині співфінансування з місцевих бюджетів. МОН практично не контролювало цей процес.

Незважаючи на повноваження головного розпорядника за коштами чотирьох субвенцій, МОН не забезпечило функціонування системи внутрішнього контролю в частині ідентифікації ризиків, їх оцінки та моніторингу результативності, що є однією з умов надання таких трансфертів. У результаті на час аудиту міністерство не володіло відомостями про виконання результативних показників за заходами.

Водночас обсяги управлінських помилок щодо формування звітності про використання коштів субвенцій, встановлені за результатами аудиту, свідчать про недосконалість системи внутрішнього контролю у МОН.

IV. АНАЛІЗ ТА ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОНАННЯ БЮДЖЕТНИХ ПРОГРАМ, ЩО ЗАБЕЗПЕЧУЮТЬ ФОРМУВАННЯ МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНОЇ БАЗИ ЗАКЛАДІВ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

4.1. Ефективність і законність використання коштів субвенції та співфінансування на підвищення якості освіти

✓ Законність та ефективність використання коштів на надання послуг з доступу до Інтернету

За результатами перевірки використання субвенції на підвищення якості освіти найбільше порушень законодавства та неефективного використання бюджетних коштів установлено в частині придбання послуг з доступу до Інтернету закладів ЗСО у Вінницькій, Дніпропетровській, Львівській, Полтавській, Харківській областях та м. Києві.

- При оцінці тендерних пропозицій учасників відкритих торгів із закупівлі послуг з доступу до Інтернету очікуваною вартістю 1057,3 тис. грн, проведених у 2019 році **Відділом освіти Валківської РДА Харківської області**, тендерним комітетом Відділу освіти (голова – Борисенко Л. В.)

безпідставно відхилена найбільш економічно вигідна тендерна пропозиція ПП «Перша телекомунікаційна компанія», що є порушенням пункту 4 частини першої статті 30 Закону № 922.

У свою чергу переможцем торгів визначено ТОВ «НВФ «Телнет Сервіс», яке: не відповідало кваліфікаційним критеріям в частині наявності працівників з необхідними знаннями та досвідом; в пропозиції якого відсутні необхідні реєстраційні і дозвільні документи на здійснення діяльності, що є предметом торгів; та яке, як переможець торгів, не надало оригіналів необхідних документів⁹, чим порушено вимоги пунктів 1, 2 частини першої статті 30 Закону № 922 (в редакції станом до 09.04.2020).

Відділом освіти (в особі начальника Новосел В. В.) укладено з ТОВ «НВФ «Телнет Сервіс» (в особі директора Баранова М. В.) договір від 01.10.2019 № 1/10-19 на придбання послуг з організації доступу до Інтернету для 10 закладів ЗСО району, який зокрема не відповідає вимогам частини четвертої статті 180 ГКУ. Так, пунктом 1.2 договору № 1/10-19 передбачено, що предмет договору визначається специфікацією послуг (із зазначенням переліку, кількості, комплектності та ціни), яка є його невід'ємною частиною, проте, як встановлено, така **специфікація відсутня** (не складалась). Таким чином, предмет договору сторонами чітко не визначений, що стало передумовою неналежного його виконання.

Вказаними діями службових осіб тендерного комітету Відділу освіти заподіяно матеріальну шкоду територіальній громаді району на суму **652,9 тис. грн** (визначено як різниця між остаточною ціною пропозицією переможця торгів (ТОВ «НВФ «Телнет Сервіс») – 1048,98 тис. грн та остаточною вигіднішою пропозицією учасника ПП «Перша телекомунікаційна компанія» – 396,0 тис. грн), що має ознаки **кримінального правопорушення**, передбаченого частиною другою статті 367 ККУ.

Згідно з умовами договору № 1/10-19, укладеного з **Відділом освіти Валківської РДА** Харківської області, ТОВ «НВФ «Телнет Сервіс» зобов'язалося надати послугу з організації доступу до Інтернету 10 закладам ЗСО Валківського району на загальну суму 1048,9 тис. грн, при цьому одиниця виміру визначена як «одна послуга». Будь-яка більш конкретна інформація з фінансовими або технічними показниками сторонами не визначалася. ТОВ «НВФ «Телнет Сервіс» (в особі директора Баранова М. В.) та Відділом освіти Валківської РДА (в особі головного спеціаліста Трусової Н. І.) 17.12.2019 в рамках договору № 1/10-19 оформлено акти приймання-передачі робіт (надання послуг) №№ 1-10 (за адресами десяти окремих закладів освіти) на загальну суму **1 048,9 тис. гривень**.

⁹ Що підтверджують відсутність підстав, визначених частинами першою та другою статті 17 Закону № 922.

Відповідно до цих актів послуги з організації постійного доступу до мережі Інтернет містять 12 складових, а саме: організація постійного доступу до мережі Інтернет; модернізація мережі для організації технічної можливості підключення; прокладання кабелю по фасадах, стінах, тощо; монтаж та встановлення пасивного оптичного обладнання; монтаж та встановлення активного оптичного обладнання; налаштування мережевого обладнання (WAN порту); налаштування мережевого обладнання (LAN портів); налаштування мережі Wi-Fi; налаштування клієнтського обладнання замовника для підключення до мережі; налаштування системи фільтрації небажаного контенту; налаштування служби firewall; контроль якості та рівня вхідного сигналу.

Отже, до кожного із 10 актів приймання-передачі робіт (надання послуг) ТОВ «НВФ «Телнет Сервіс» включено складові, які є послідовними етапами налаштування побутового Wi-Fi роутера (маршрутизатора), проте вартість таких послуг (**9,5 тис. грн** на один заклад) є **більшою** за вартість послуги з налаштування Wi-Fi роутера (**0,1 тис. грн**), указану на сайті <http://www.comtel.net.ua/price> цього провайдера, у **95 разів** (*фото скріншот екрану сайту ТОВ «НВФ «Телнет Сервіс» наведено в Додатку 3 до Звіту*).

Слід зазначити, що наведені в актах складові послуг, як і їх вартість, умовами договору № 1/10-19 (з додатками) не визначені.

Оглядом стану підключення та надання послуг з доступу до мережі Інтернет у закладах ЗСО, у яких ТОВ «НВФ «Телнет Сервіс» мало надати такі послуги, **встановлено**, що в порушення пункту 11.4 договору № 1/10-19, яким визначено, що жодна із сторін не має права передавати свої права та обов'язки за цим договором третім особам, **роботи з підключення 8 з 10 закладів ЗСО до Інтернету у 2019 році проводились безоплатно** пов'язаними з ТОВ «НВФ «Телнет Сервіс» місцевими провайдерами та операторами телекомунікацій (ФОП Кононенко Д. Ю. (торгова назва «Novaline», www.novaline.net.ua), ТОВ «Файв Груп» (www.fivegroup.net), ТОВ «НПК «ХОУМ-НЕТ»)), якими послуги доступу до Інтернету надаються і дотепер, а ще **в двох закладах освіти** (Новомерчинському НВК та Мельниківській ЗОШ)¹⁰ – **роботи з підключення у 2019 році не виконувались**. Це свідчить про включення ТОВ «НВФ «Телнет Сервіс» до двох актів приймання-передачі виконаних робіт від 17.12.2019 **недостовірних відомостей**.

У кожному закладі ЗСО, де проведено огляд, встановлено перелік матеріалів та мережевого обладнання, використаних безпосередніми виконавцями підключення до Інтернету (місцевими операторами та провайдерами телекомунікацій), а також вартість послуг операторів (провайдерів) з підключення до Інтернету.

¹⁰ Ці заклади ЗСО, починаючи з 2016 років і до грудня 2020 року, мали бездротовий доступ до Інтернету з низькою швидкістю (близько 5 Мбіт/с).

Проведеним аналізом вартісних показників встановлено, що фактична вартість послуг, наданих місцевими провайдерами і операторами, якими безпосередньо здійснено підключення **8** закладів освіти до Інтернету (за розрахунками контрольної групи) становить загалом **95,4 тис. грн**, що менше фактично сплачених (1 048,9 тис. грн) ТОВ «НВФ «Телнет Сервіс» на **953,5 тис. грн**, або в **11 разів**. Указане свідчить про заподіяння **матеріальної шкоди** територіальній громаді району на цю суму.

Показники швидкості доступу до Інтернету в 7 із 10 закладів освіти, послуги з підключення до якого оплачені ТОВ «НВФ «Телнет Сервіс» за рахунок коштів субвенції, не відповідають вимогам, визначеним пунктом 11 Порядку та умов № 319. При цьому швидкість у трьох з них¹¹ незадовільна, що свідчить про **нерезультативне використання коштів субвенції на організацію доступу до Інтернету в сумі 73,5 тис. гривень**. Ще у трьох закладах на час огляду доступ до Інтернету взагалі був відсутній (за поясненням, з технічних причин).

Перевіркою стану виконання умов договору щодо забезпечення ТОВ «НВФ «Телнет Сервіс» наданих гарантій функціонування системи фільтрації забороненого та небажаного контенту в закладах ЗСО Валківського району встановлено, що **така система не запроваджена** (не функціонує). В результаті на шкільних комп'ютерах наявний безперешкодний доступ до Інтернет-ресурсів, доступ до яких заборонений відповідно до рішень Ради національної безпеки і оборони України від 28.04.2017, 02.05.2018 та 19.03.2019 щодо застосування, скасування та внесення змін до персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій), введених в дію відповідно указами Президента України від 15.05.2017 № 133/2017, 14.05.2018 № 126/201 та 19.03.2019 № 82/2019, а також не виконано умов гарантійного листа ТОВ «НВФ «Телнет Сервіс» від 28.08.2019 № 15/28/08.

Наявний також **безперешкодний доступ до сайтів порнографічного характеру** та сайтів, включених Міністерством культури та інформаційної політики України до переліку таких, що містять інформацію з ознаками забороненої до розповсюдження.

Довідково. Під час аудиту Відділом освіти Валківської РДА направлено на адресу ТОВ «НВФ «Телнет Сервіс» претензію від 15.12.2020 № 01-32/929 щодо усунення виявлених недоліків, а в разі неможливості – повернення 953,5 тис. грн бюджетних коштів.

З урахуванням зазначеного вище, у діях головного спеціаліста Відділу освіти Валківської РДА Трусової Н. І. вбачаються ознаки **кримінального правопорушення**, передбаченого частиною другою статті 367, а директора ТОВ «НВФ «Телнет Сервіс» Баранова М. В. – ознаки **кримінальних правопорушень**, передбачених частиною п'ятою статті 191 і частиною другою статті 366 ККУ.

¹¹ Серпневому НВК, Олександрівській ЗОШ та Сидоренківській ЗОШ.

- Оглядом робіт з підключення до Інтернету, проведеного в 2019 році у восьми закладах освіти **Дергачівського району** Харківської області, і аналізом актів приймання наданих послуг встановлено безпідставне включення ФОП Внуждаєв Р. О. (якого визначено переможцем за процедурою конкурентного діалогу) до їх вартості окремих трудовитрат з установаження комутаторів, відеоконтрольних пристроїв, маршрутизаторів, які їх не передбачають. Таким чином, за твердої договірної ціни прийнято та за рахунок субвенції оплачено фактично ненадані послуги з поточного ремонту на суму **168,0 тис. грн**, чим **заподіяно матеріальної шкоди** територіальній громаді району у цій сумі, яку відшкодовано під час аудиту в повному обсязі.

У діях службових осіб замовника (начальника Управління освіти Дергачівської РДА Давидової Н. А., яка підписала акти приймання наданих послуг, вбачаються ознаки **кримінального правопорушення**, передбаченого частиною першою статті **367**, а підрядника (ФОП Внуждаєв Р. О.) – ознаки **кримінальних правопорушень**, передбачених частиною першою статті **190** і частиною першою статті **358** ККУ.

- У грудні 2019 року **Відділом освіти Вінницької РДА** (начальник Кугай О. М.) прийнято по акту від 24.12.2019 № 48 роботи з підключення до Інтернету 25 закладів ЗСО, за що ФОП Кушніренко С. О. оплачено **1 168,4 тис. гривень**.

Проте Відділом освіти Вінницької РДА та керівниками підпорядкованих навчальних закладів, у яких виконувались роботи з підключення до мережі Інтернет, **не надано до аудиту відомостей про перелік та кількість обладнання**, яке було змонтовано в приміщеннях цих закладів виконавцем ФОП Кушніренко С. О. Факт наявності та перелік вказаного обладнання не підтверджено також даними бухгалтерського обліку Відділу освіти.

Довідково. Посадовими особами Відділу освіти Вінницької РДА відсутність актів виконаних робіт з підключення до мережі Інтернет по кожному закладу освіти окремо пояснено, що Відділом освіти була здійсненна закупівля однієї послуги.

Подальші контрольні дії засвідчили **наявність випадків підключення** навчальних закладів Вінницького району до оптоволоконної мережі Інтернет особою, пов'язаною з ФОП Кушніренко С. О., **не у 2019 році**, а у попередніх звітних періодах, до того ж безоплатно.

Так, згідно з довідкою від 13.11.2020 № 05-04/161 в. о. директора загальноосвітньої школи І-ІІ ступенів-ліцею смт Стрижавка Київської Т. П., **підключення до мережі Інтернет** через оптоволоконний канал зі швидкістю до 100 Мбіт/с було здійснено провайдером «Квікнет» (ФОП Кушніренко С. О.) ще у **2018 році**. При цьому приміщення початкової школи підключено восени 2017 року, а основна школа – в першій половині 2018 року. Підключення фактично відбувалось на підставі домовленості селищної ради та провайдера (об'єкти соціальної сфери провайдер підключав та надавав постійний доступ безоплатно).

Вказані **випадки непоодинокі** та мали місце і щодо інших навчальних закладів району. Так, за наявності в Агрономічній ЗОШ I-III ступенів та Вінницько-Хутірському НВК: ЗОШ I-III ступенів – ДНЗ оптоволоконного підключення до мережі Інтернет з належною швидкістю (провайдери – ПП телерадіокомпанія «ТВІН» та телефонна компанія «Веко»), яке у попередніх періодах виконано за рахунок коштів районного бюджету (відділу освіти Вінницької РДА) та бюджету Вінницько-Хутірської сільської ради, **у грудні 2019 року** Відділом освіти прийнято рішення про повторне підключення таких закладів до мережі Інтернет – провайдер «Квікнет» (ФОП Кушніренко С. О.), на що за рахунок коштів субвенції (за розрахунками контрольної групи з огляду на середню вартість виконаних робіт на 1 навчальний заклад за актом № 48) витрачено 93,6 тис. грн, чим заподіяно **матеріальної шкоди** територіальній громаді району в цій сумі.

Крім того, інколи мало місце виконання робіт із розширення доступу до Інтернету навчальних закладів, а не нове їх підключення. Зокрема, за інформаціями (листами) директора Великокрушлинецького НВК Громова С. В., директора Переорської ЗОШ I-II ступенів Сухорукова О. А., директора Мізаківсько-Хутірського НВК: Загальноосвітньої школи I-III ступенів – ДНЗ Гавура О. А., директора Стадницької загальноосвітньої школи I-II ступенів Черниш Т. М. фактичне влаштування оптоволоконного під'єднання до мережі Інтернет відбувалося у попередньому періоді (тобто до 2019 року), послуги провайдером «Квікнет» надавались безкоштовно або за рахунок коштів місцевих бюджетів. У зв'язку з цим Відділом освіти Вінницької РДА безпідставно прийнято і оплачено послуги в загальній сумі **157,2 тис. грн**, чим заподіяно **матеріальної шкоди** територіальній громаді району.

В діях надавача послуг – ФОП Кушніренко С. О., у якого працювало 13 найманих працівників, вбачаються ознаки заволодіння майном, що належить територіальній громаді, на загальну суму **250,8 тис. грн** (частина друга статті **191** і частина перша стаття **366** ККУ), а дії службових осіб Відділу освіти Вінницької РДА (начальник Кугай О. М.) мають ознаки службової недбалості (**кримінального правопорушення**, передбаченого частиною першою статті **367** ККУ).

До того ж, за повідомленнями керівників низки навчальних закладів (Малокрушлинецької ЗОШ I-III ступенів, Степанівського НВК: ЗОШ I-III ступенів – ДНЗ, Пултівецької ЗОШ, Мізаківсько-Хутірського НВК: Загальноосвітньої школи I-III ступенів – ДНЗ) швидкість наданого провайдером ФОП Кушніренко С. О. Інтернет-з'єднання із мережею та Wi-Fi покриття будівель навчальних закладів у 2020 році була неналежною (неякісною).

З метою одержання інформації про вартість послуги з підключення до мережі Інтернет закладів освіти Вінницького району (виділення лінії) з обов'язковим досягненням швидкості доступу 100 і 30 Мбіт/с відповідно в розрізі навчальних закладів із урахуванням податків, зборів, обов'язкових

платежів під час аудиту направлено низку запитів до основних провайдерів Вінницької області.

За інформацією ТОВ «Твін-Інет», вартість з підключення 7 навчальних закладів Вінницького району за технологією волоконно-оптичної лінії зв'язку (з обов'язковим досягненням швидкості доступу 100 і 30 Мбіт/с відповідно) разово із інсталяцією у період жовтень 2019 року – жовтень 2020 року становила від 2,0 до 12,0 тис. грн з ПДВ (в середньому 6,3 тис. грн), що у **7,4 рази менше** за вартість послуги (93,6 тис. грн), наданої ФОП Кушніренко С. О.

Отже, у разі формування відповідних лотів, запрошення до переговорної процедури основних провайдерів, які надають послуги, у Вінницькій області / Вінницькому районі **можливо було забезпечити економію у використанні коштів субвенції** по 7-ми закладах ЗСО на **283,5 тис. грн** загалом, що свідчить про незабезпечення економного використання бюджетних коштів на вказану суму.

- Відділом освіти Великобагачанської селищної ради Полтавської області з переможцем відкритих торгів ФОП Аватор М. М. укладено договір від 25.10.2019 № 525 на суму 410,0 тис. грн, предметом якого є послуги з підключення та доступу до Інтернету 9 закладів ЗСО району. Прийняття послуг оформлено сторонами актами надання послуг від 24.12.2019 №№ 1373-1381 на цю суму. Відповідно до згаданих актів, послуги з підключення та доступу до Інтернету, надані ФОП Аватор М. М., у кожному закладі освіти мають одиницю виміру «послуга» та кількість «1» (одна).

Під час аудиту проведено огляд низки закладів ЗСО Великобагачанського району, яким підтверджено наявність їх підключення до мережі Інтернет, у тому числі два заклади за допомогою волоконно-оптичної лінії зв'язку та 7 закладів – методом бездротової технології.

У той же час, проведений аудит засвідчив, що **фактичний обсяг матеріальних ресурсів та наданих послуг є меншим** від врахованих у калькуляції вартості послуг за договором від 25.10.2019 № 525. Наприклад, за умовами договору, загальна сума витрат на надання послуги з підключення до інтернету Бутовололинської філії опорного закладу «Великобагачанський заклад загальної середньої освіти І-ІІІ ступенів» становить 43,5 тис. грн та складається, зокрема, з улаштування кабель-каналу в обсязі 70 м вартістю 1,06 тис. гривень. Однак оглядом підтверджено наявність такого кабелю в обсязі 15 м вартістю 0,23 тис. гривень.

Два заклади, а саме опорний Великобагачанський заклад загальної середньої освіти І-ІІІ ступенів та початкова школа опорного закладу, які територіально розташовані на території смт Велика Багачка, до часу укладання договору з ФОП Аватор М. М. мали доступ до мережі Інтернет за допомогою волоконно-оптичної лінії зв'язку. В свою чергу, за даними Інтернет-сторінки

Avator.ua¹², яка є офіційною сторінкою ФОП Аватор М. М., послуга з підключення користувачів до мережі Інтернет в смт Велика Багачка є безоплатною.

Проте, незважаючи на безоплатність послуги з підключення до Інтернету, а також підключеність вказаних закладів до Інтернету, Відділом освіти погоджено калькуляцію вартості послуги по цих закладах, яка містить статтю витрат «підключення інтернет каналу».

Таким чином, ФОП Аватор М. М. не дотримано вимог пункту 2.2 договору від 25.10.2019 № 525, відповідно до якого вартість послуг обчислюється на підставі загальної калькуляції та за кожним об'єктом окремо. Зазначене призвело до **заподіяння матеріальної шкоди** територіальній громаді селища на **75,8 тис. гривень**. Отже, у діях ФОП Аватор М. М. вбачаються ознаки **кримінальних порушень**, передбачених частиною першою статті **190** і частиною першою статті **358** ККУ.

- Департамент освіти **Дніпровської міської ради** повноваження на закупівлю мережевого обладнання та послуг з доступу до Інтернету для 123 закладів ЗСО м. Дніпра на суму 4 416,4 тис. грн делегував комунальному підприємству «Безпечна та інноваційна освіта» (директор – Калашников А. В.)

Тендерною документацією комунального підприємства за цією закупівлею було передбачено монтаж локальної мережі із використанням придбаного обладнання. Проте тендерна пропозиція переможця торгів – ТОВ «ВФ Сервіс» не передбачала монтаж цієї мережі.

Тендерні пропозиції двох інших учасників закупівлі (ТОВ «ПРОТЕХ-ІТ-УКРАЇНА» та ТОВ «КОМПАНІЯ ХАТАНЕТ») передбачали монтаж локальної мережі з використанням придбаного обладнання. В тендерній пропозиції ТОВ «ПРОТЕХ-ІТ-УКРАЇНА», що була відхилена тендерним комітетом комунального підприємства за формальними ознаками, без конкретизації фактів її невідповідності тендерній документації, ціна обладнання з монтажем запропонована в сумі 1 666,8 тис. грн, або на 709,6 тис. грн менше, ніж пропозиція переможця торгів.

***Довідково:** У протоколі розкриття тендерних пропозицій від 18.10.2019 зазначено, що: «ТОВ «ПРОТЕХ-ІТ-УКРАЇНА» не відповідає кваліфікаційним критеріям за статтею 16; не відповідає вимогам тендерної документації. У складі тендерної пропозиції не надано документи, які вимагалися тендерною документацією, а саме копію фінансової звітності за останній звітний період (з відміткою органу статистики про отримання або копію квитанції про підтвердження подачі цієї звітності в електронному вигляді); запропонований товар не відповідає технічним, якісним та кількісним вимогам, викладеним у додатку 8 до тендерної документації».*

В ході торгів іншим учасником (ТОВ КОМПАНІЯ ХАТАНЕТ) подавалась вимога (від 27.09.2019 UA-2019-09-20-002256-b.b3) щодо виключення монтажу з тендерної документації. Проте тендерна документація в цій частині залишена замовником без змін.

¹² Офіційний сайт компанії «Avator» [Електронний ресурс].-Доступний за посиланням: <https://avator.ua/index.php/internet>

Умовами договору від 11.11.2019 № 55 (далі – договір № 55), укладеного з ТОВ «ВФ Сервіс», монтаж придбаного мережевого обладнання передбачено.

Зокрема, у договорі № 55 зазначено: «2.4. Здійснити монтаж Товару відповідно до Додатку 3, що є невід'ємною частиною Договору»; «6.5. В ціну Договору включаються витрати на транспортування, завантаження – розвантаження, демонтаж – монтаж, сплата податків та зборів (обов'язкових платежів), а також інші витрати, пов'язані із поставкою Товару Замовнику».

Додаток 3 договору № 55 до аудиту не надано, на електронному майданчику закупівель «Прозорро» він відсутній.

З урахуванням зазначеного, за результатами процедури відкритих торгів та згідно з договором від 11.11.2019 № 55 за кошти субвенції на суму 2 376,4 тис. грн комунальним підприємством **закуплено у ТОВ «ВФ «Сервіс» мережеве обладнання** у складі 615 бездротових точок доступу Ubiquiti UniFi AP AC Long Range (по 5 для кожної школи) та 123 мережевих комутатори Tr-Link з **монтажем**.

Довідково. Згідно з тендерною документацією передбачався монтаж зовнішніх розеток, портів RJ45, кабелів U/UTP, підключення та базове налаштування внутрішніх точок доступу, роботи з тестування інформаційних ліній структурованої кабельної мережі на наявність контакту, фільтрації пристроїв за MAC-адресою; налаштування підключення через WDS, налаштування контролера і видача ваучерів, перевірка і підключення адаптерів PoE тощо.

Отже, тендерним комітетом комунального підприємства безпідставно відхилено вигіднішу пропозицію учасника «ТОВ «ПРОТЕХ-ІТ-УКРАЇНА», натомість у порушення пункту 1 частини першої статті 30 Закону № 922 переможцем визначено учасника ТОВ «ВФ Сервіс», у якого закуплено мережеве обладнання з монтажем з ціновою пропозицією 2 376,4 тис. грн, яка перевищує пропозицію ТОВ «ПРОТЕХ-ІТ-УКРАЇНА» на **709,6 тис. грн**¹³, чим заподіяно **матеріальної шкоди** Дніпровській міській територіальній громаді в цій сумі.

У той же час, за результатами відкритих торгів комунальним підприємством закуплено за кошти субвенції згідно з договором від 18.11.2019 № 61 (далі – договір № 61) у ТОВ ВФ «СЕРВІС» **послуги з монтажу локальних мереж** на загальну суму **2 040,0 тис. гривень**.

Тендерною документацією цієї закупівлі і укладеним договором **№ 61 передбачено надання послуг з монтажу** та розширення локальних мереж за допомогою мережевого комутатора Tr-Link, зокрема: монтаж зовнішніх розеток, портів RJ45, кабелів U/UTP, підключення та базове налаштування внутрішніх точок доступу, роботи з тестування інформаційних ліній структурованої кабельної мережі на наявність контакту, фільтрація пристроїв за MAC-адресою; налаштування підключення через WDS, налаштування контролера і видача ваучерів, перевірка і підключення адаптерів PoE тощо.

¹³ Визначено як різниця між остаточною ціновою пропозицією переможця торгів ТОВ «ВФ Сервіс» – 2 376,4 тис. грн та остаточною вигіднішою пропозицією учасника «ТОВ «ПРОТЕХ-ІТ-УКРАЇНА» – 1 666,8 тис. грн.

Отже, укладеним договором № 61 (розділ 2) **передбачено ті ж самі монтажні роботи мережевого обладнання**, які були предметом закупівлі згідно з тендерною документацією.

Загалом Дніпровській міській територіальній громаді заподіяно **матеріальної шкоди на суму 2749,6 тис. гривень**. Дії службових осіб замовника (в особі директора КП «Безпечна та інноваційна освіта» Калашникова А. В.) мають ознаки **кримінального правопорушення**, передбаченого частиною другою статті **364 ККУ**, а службових осіб підрядника (в особі директора ТОВ ВФ «СЕРВІС» Жукової Н. Л.) – **кримінальних правопорушень**, передбачених частиною п'ятою статті **191** і частиною другою статті **366 ККУ**.

- Управлінням освіти Святошинської районної у м. Києві державної адміністрації на підключення до Інтернету 41 закладу ЗСО за договором з ТОВ «Універсальна мережева компанія», **яке визначено переможцем за результатами відкритих торгів**, використано у 2019 році **419,9 тис. грн** субвенції. Проте аудитом встановлено, що ці заклади уже були підключені до Інтернету і отримували послуги інших Інтернет-провайдерів з достатнім покриттям та належною швидкістю доступу.

Так, за інформацією директора спеціалізованого НВК «Лілея», у вересні 2017 року з ініціативи батьків було укладено договір з провайдером «Bilink» щодо підключення мультимедійного обладнання (системи) з інтерактивними дошками (швидкість доступу від 30 до 100 Мбіт/с). Ці послуги провайдер «Bilink» надає по сьогоднішній день, оплату за які в сумі 300 грн здійснює директор. За словами директора, потреба у використанні обладнання, поставленого ТОВ «Універсальна мережева компанія», на сьогодні відсутня.

Отже, міській територіальній громаді заподіяно матеріальної шкоди на суму **419,9 тис. гривень**. У діях службових осіб Управління освіти (заступника начальника Управління Коваленка І. І.) вбачаються ознаки **кримінального правопорушення**, передбаченого частиною другою статті **364 ККУ**, а ТОВ «Універсальна мережева компанія» – **кримінального правопорушення**, передбаченого частиною четвертою статті **191 ККУ**.

Крім укладання договору з ТОВ «Універсальна мережева компанія» на підключення до Інтернету, Управлінням освіти Святошинської районної у м. Києві державної адміністрації укладено договір від 17.12.2019 № 1167/19 з ФОП Кольчугіна Т. В. на придбання за кошти субвенції пусконаладжувальних робіт Інтернет-мережі. При цьому в договорі та в акті приймання виконаних робіт не зазначено об'єкти, на яких мали виконуватися ці роботи, та їх параметри. Відповідних підтверджуючих документів та пояснень щодо факту виконання цих робіт Управлінням освіти не надано (відсутні). Отже, використання **52,7 тис. грн** не підтверджено, що свідчить про заподіяння **матеріальної шкоди** в цій сумі Київській міській територіальній громаді. У діях службових осіб ФОП Кольчугіна Т. В. вбачаються ознаки **кримінальних порушень**, передбачених частиною першою статті **190** і частиною першою статті **358 ККУ**.

- За плановими розрахунками **ДОН Львівської ОДА** (складені на етапі розподілу субвенції) доступ до Інтернету мав покращитися для 808 шкіл Львівської області (у кожній з яких навчаються понад 20 учнів, однак швидкість доступу до Інтернету менша, ніж 30 Мбіт/с, або забезпечується радіосигналом) із загальної кількості 1272 школи, тобто для більшості шкіл (63,5 відсотка). Для цих цілей у 2019 році для області було спрямовано **61,6 млн грн** субвенції.

Під час аудиту вибірково проаналізовано придбання доступу до Інтернету у чотирьох районах Львівської області, де виконавцем послуг було ТОВ «Бізнес і технології», у т. ч. у двох гірських районах – Сколівському і Турківському, в яких у 2019 році за рахунок субвенції здійснено видатків на ці цілі на суму 3980,4 та 5776,0 тис. грн відповідно.

Встановлено, що вартість доступу до Інтернету у 145 школах, обраних для аудиту чотирьох районів, складається з розшифрованої вартості мережевого обладнання та **нерозшифрованої вартості** доступу до Інтернету, питома вага якого коливається від **60 відс.** у Бродівському районі до **84 відс.** у Сколівському районі. При цьому вартість підключення одного закладу до мережі Інтернет по Турківському району становить **122,9 тис. грн**, Сколівському – **110,6 тис. грн**, що удвічі більше, ніж середня вартість такої послуги по області.

З огляду на це направлено запит до ТОВ «Бізнес і технології» (лист від 20.11.2020 № 18-2701) про надання максимально можливої деталізації або розшифровки складових у кількісних і грошових вимірниках вартості наданих у 2019 році послуг (без вартості мережевого обладнання). Листом від 07.12.2020 № 53 одержано відповідь, у якій запитувану інформацію не повідомлено.

З метою з'ясування ринкової ціни послуги, проаналізовано ідентичні закупівлі, зазначені в електронній системі «Прозорро», проведені у подібних районах Закарпатської області. За результатами порівняння встановлено, що вартість придбання послуг з доступу до Інтернету у Сколівському і Турківському районах Львівської області значно перевищує таку вартість по районах Закарпатської області.

Довідково. Зокрема, Відділом освіти, молоді та спорту Рахівської РДА Закарпатської області у вересні 2019 року за рахунок субвенції придбано у ПП «Перша телекомунікаційна компанія» (Дніпропетровська область) аналогічні послуги з доступу до Інтернету на суму 1937,0 тис. грн для 39 шкіл району, у т. ч. для 32 шкіл у гірських населених пунктах, тобто у середньому за **49,7 тис. грн** для однієї школи.

За іншою закупівлею Відділом освіти Міжгірської РДА Закарпатської області у грудні 2019 року за рахунок субвенції придбано у ФОП Мішко М. М. (снт Міжгір'я Закарпатської області) аналогічні послуги з доступу до Інтернету на суму 2331,5 тис. грн для 37 шкіл району у гірських населених пунктах, де навчалось 6507 учнів, тобто у середньому **63,0 тис. грн** на одну школу.

Одержана за результатами аналізу найвища середня вартість доступу до Інтернету (з обладнанням) у одній школі гірського Міжгірського району Закарпатської області (63,0 тис. грн) є суттєво нижчою від аналогічної вартості

доступу до Інтернету (навіть без обладнання) у гірських Сколівському (93,2 тис. грн) та Турківському (103,4 тис. грн) районах Львівської області.

Таким чином, результати порівняльного аналізу здійснених децентралізованих закупівель послуг з доступу до Інтернету свідчать про ознаки **неекономного використання** коштів субвенції за КПКВК 2211250 відділами освіти Сколівської та Турківської РДА Львівської області (за розрахунками контрольної групи) на суми **1 087,2 та 1 898,8 тис. грн** відповідно.

✓ **Ефективність використання коштів субвенції, спрямованих на придбання шкільних автобусів**

У Вінницькій області на придбання **спеціалізованих шкільних автобусів** спрямовано **16,5 млн грн** субвенції на підвищення якості освіти. За інформацією ДОН Вінницької ОДА, протягом 2019 року відділами освіти райдержадміністрацій та органами управління освіти окремих ОТГ придбано **15 шкільних автобусів**, на що використано 26,8 млн грн бюджетних коштів, у тому числі субвенції – 15,5 млн гривень.

Перевіркою відомостей, наданих до аудиту ДОН Вінницької ОДА, та дослідженням закупівель шкільних автобусів для закладів ЗСО області, розміщених на сайті www.prozorro.gov.ua, встановлено, що в **тендерній документації** відділу освіти та соціально-гуманітарної роботи Війтовецької сільської ради (до 10.07.2020 відділ освіти та соціально-гуманітарної роботи Жданівської сільської ради), відділів освіти, молоді та спорту Тульчинської і Козятинської РДА, відділів освіти Жмеринської, Крижопільської, Шаргородської РДА, опорного закладу Липовецька ЗОШ **вимог** щодо наявності у шкільних автобусах пасажирських місць для школярів з обмеженою здатністю до пересування **немає**.

*Довідково. За інформацією ДОН Вінницької ОДА, придбані у 2019 році шкільні автобуси не обладнані місцями для школярів з обмеженою здатністю до пересування тому, що **таких категорій дітей у тих закладах освіти, для яких проводились закупівлі, немає.***

*Водночас зведений Звіт структурних підрозділів з питань діяльності інклюзивно-ресурсних центрів за 2019 рік за формою № 1-ІРЦ містить інформацію про те, що кількість дітей, які пройшли комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку і перебувають на обліку в ІРЦ з порушенням опорно-рухового апарату, становить по Вінницькій області **436 осіб**, у тому числі віком від 6 до 18 років – 221 особа, з них кількість дітей, які здобувають освіту в інклюзивних класах закладів ЗСО – 81 особа, кількість осіб, які здобувають освіту за індивідуальною формою – 97.*

Загалом у Вінницькій області **жодного шкільного автобуса**, обладнаного місцями для перевезення дітей з особливими освітніми потребами, у 2019 році **не придбано**. Однією з причин цього є **відсутність** в адміністративно-територіальних одиницях, які мали потребу у таких автобусах, **коштів для співфінансування**.

Так, у 2019 році потреба у придбанні шкільного автобуса для дітей з обмеженими фізичними можливостями була заявлена Мурованокуриловецькою РДА (1 од.), проте придбання шкільних автобусів

відділом освіти цієї РДА не здійснювалось через відсутність коштів на співфінансування.

Натомість у 2019 році проведено торги та здійснено закупівлі спеціалізованих шкільних автобусів виробництва АТ «Черкаський автобус» виконання 2 для D093S2, що технічно та технологічно призначені для перевезення **школярів середніх та старших класів**¹⁴. Зазначене обмежило реалізацію прав школярів молодших класів (які потребують підвезення) на безпечне підвезення до закладів освіти, що свідчить про **непродуктивне використання** бюджетних коштів у сумі **14 742,5 тис. гривень**.

Разом з тим окремі органи управління освітою та навчальні заклади ЗСО області (розпорядники бюджетних коштів)¹⁵ у 2019 році здійснили організацію закупівлі та придбали спеціалізовані шкільні автобуси марки ЕТАЛОН, виробник – АТ «Чернігівський автозавод», Тип: – AS81; варіант – 16, які технічно та технологічно призначені для перевезення школярів **молодших, середніх та старших класів** (передбачає 31-е місце для сидіння (без урахування водія), в тому числі два місця для супровідного персоналу (проте **місця** для школярів з обмеженою здатністю до пересування у вказаному типі автобуса **не передбачені**).

Таким чином, **необхідність співфінансування** з місцевих бюджетів закупівлі шкільних автобусів, обладнаних місцями для осіб з особливими освітніми потребами, **може бути як об'єктивною, так і суб'єктивною причиною** неможливості придбання таких шкільних автобусів, що відповідно не сприяє належній соціалізації, комфортному доступу до навчальних закладів ЗСО вказаної категорії дітей шкільного віку, зокрема з порушенням опорно-рухового апарату.

Установлено також випадки **тривалого невикористання шкільних автобусів**, придбаних за рахунок коштів субвенції на підвищення якості освіти. Так, використання шкільного автобуса, придбаного Відділом освіти, культури, молоді та спорту Вовчанської РДА (Харківська область) для потреб Вовчанського ІРЦ 03.12.2019 розпочато лише з 12.10.2020, **тобто більш ніж через 10 місяців з дати його придбання**. Так само шкільний автобус, придбаний Відділом освіти, культури та спорту Малоданилівської селищної ради

¹⁴ Відповідно до вимог ДСТУ 7013-2009 та згідно з Настановою щодо експлуатування B093-0000010HE «Автобуси спеціалізовані шкільні тип B093» АТ «ЧЕРКАСЬКИЙ АВТОБУС» виробляє автобуси у чотирьох виконаннях, з них виконання 2 (D093S2) призначені для перевезення школярів середніх та старших класів, виконання 3 (D093S3) – для перевезення школярів молодших, середніх та старших класів.

¹⁵ Управління освіти Іллінецької міської ради; відділ освіти, культури, молоді та спорту Оратівської селищної ради; відділ освіти Шпиківської селищної ради; відділ освіти, молоді та спорту Вороновицької селищної ради; відділ освіти, фізичної культури та спорту Бершадської райдержадміністрації та Брацлавський навчально-виховний комплекс «Загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів №1-гімназія» Брацлавської селищної ради.

(Харківська область) 18.10.2019 для потреб Черкаськолозівського ліцею, почав використовуватись лише з 25.06.2020, **тобто більш ніж через 8 місяців з дати його придбання.**

Аналогічно, в Комунальній установі «Інклюзивно-ресурсний центр» Дергачівської РДА автобус не використовувався до 01.09.2020 (**тобто більше 8 місяців**) у зв'язку з відсутністю штатної одиниці, коштів на оплату праці водія та автомеханіка і дизельного палива.

Зазначене не відповідає принципу ефективності та результативності, визначеному статтею 7 БКУ та свідчить про **нерезультативне використання** трьома розпорядниками місцевих бюджетів Харківської області бюджетних коштів у загальній сумі **6 794,9 тис. грн**, що поряд з відсутністю штатних одиниць водія та автомеханіка, коштів на оплату їх праці та закупівлю палива обумовлене особливостями режиму карантину (через пандемію COVID-19).

- Придбаний у 2019 році **ДОН Львівської ОДА** за рахунок субвенції та співфінансування автобус шкільний спеціалізований Еталон А 08117Ш-0000031 загальною вартістю **2 037,0 тис. грн** передано Управлінню освіти Львівської міської ради (начальник Довганик З. М.), проте протягом **11 місяців 2020 року** він не використовувався, зокрема з причини обмежень, пов'язаних з пандемією.

- В **Управлінні освіти Дарницької районної у м. Києві державної адміністрації** у період з 20.12.2019 (дата поставки товару) по 16.11.2020 (дата огляду при проведенні перевірки), тобто 11 місяців, не використовувалися мікроавтобуси марки МАЗ 281040 вартістю **2365,0 тис. грн**, що свідчить про **нерезультативне використання коштів на їх придбання.**

Починаючи з 23.11.2020 використовується один з двох мікроавтобусів. Згідно з наданим для аудиту графіком маршруту, в основному автомобіль спеціалізований (переобладнаний) у період 12.09.2020–22.12.2020 використовувався для поїздок у Казначейство Дарницького району, на техогляд, шиномонтаж, укладання договорів на закупівлю пального, автошин зимових, страхування тощо. Для підвезення дітей (обстеження дітей вдома та у закладі освіти) автомобіль спеціалізований (переобладнаний) використовувався лише три дні (09.12.2020, 15.12.2020 та 22.12.2020), що окрім іншого обумовлено особливостями режиму карантину (через пандемію COVID-19).

Інший мікроавтобус за призначенням на дату аудиту не використовувався, оскільки не заповнено вакансію водія.

✓ Законність і ефективність використання коштів субвенції, спрямованих на придбання мобільних ІРЦ

Встановлено **випадок значної розбіжності у вартості придбаних 2019 року автомобільних транспортних засобів (мобільних ІРЦ) одного модельного ряду та постачальника, що свідчить про неекономне використання бюджетних коштів.**

Так, Відділом освіти Козятинської РДА **Вінницької області** за договором від 16.12.2019 № 12-СА придбано у ТОВ «ВП Автоснаб» спеціалізований автомобіль STDF-03 на базі FIAT DUCATO вартістю 1 367,0 тис. грн, що на **269,0 тис. грн** більше за вартість **аналогічного за маркою, моделлю та комплектацією** транспортного засобу, придбаного за 1 098,0 тис. грн у грудні 2019 року у цього ж постачальника відділом освіти Ямпільської РДА Вінницької області.

Довідково. З метою дослідження та оцінки рівня цін, сформованих ТОВ «ВП Автоснаб» у 2019 році, Рахунковою палатою направлено запит на адресу ТОВ «ВП Автоснаб» щодо встановлення вартості базових автомобілів, робіт з переобладнання автомобілів, призначених для надання додаткових психолого-педагогічних, корекційно-розвиткових послуг, а також вартості встановленого обладнання. Надійшла відповідь (лист від 05.02.2021 № 230/06), суть якої зводиться до того, що вся інформація щодо зазначених транспортних засобів знаходиться у вільному доступі за посиланням на <https://prozorro.gov.ua/tender/search>.

• У вересні-грудні 2019 року на Вінницьку область придбано **6 мобільних ІРЦ**, що суперечить вимогам частини першої пункту 7 Порядку та умов № 319 (в редакції Постанови № 637), якими передбачено придбання на область за рахунок субвенції лише одного мобільного ІРЦ.

Довідково. МОН листом від 10.02.2021 № 1/12-749 «Щодо кількості і вартості мобільних ІРЦ» вказане порушення пояснило тим, що: «Мобільні ІРЦ закуплені до набуття чинності змінами (постанова КМУ від 10.07.2019 № 637)». Проте це пояснення не можна прийняти, бо у всіх шести випадках процедури закупівлі мобільних ІРЦ організовано у період серпень-листопад 2019 року, договори на закупівлю укладено у період жовтень-грудень 2019 року, а Постанова № 637 набрала чинності 26.07.2019.

Отже, у п'яти випадках кошти субвенції в загальній сумі **6 146,3 тис. грн** (1229,25*5) виділено та використано з порушенням частини першої пункту 7 Порядку та умов № 319.

Матеріали аудиту засвідчили також випадки **не використання протягом тривалого часу придбаних спеціалізованих автомобілів** (мобільних ІРЦ).

Так, два мобільні ІРЦ, придбані у 2019 році відділами освіти Барської та Козятинської РДА вартістю 1229,9 та 1367,0 тис. грн відповідно, **не використовувались від 5 до 10 місяців**, що зумовлено їх несвоєчасною державною реєстрацією.

Зокрема, відділом освіти Барської РДА придбаний за договором від 16.10.2019 № 121 у ТОВ «Укрспецавтоінвест» спеціалізований автомобіль ТК-РВ-МІР на базі автомобіля Peugeot Boxer вартістю 1 229,9 тис. грн одержано за накладною та актом приймання – передачі 20.11.2019, проте державну реєстрацію вказаного транспортного засобу установою проведено лише **08.10.2020**, або через **10 місяців** від дати фактичного одержання (державний номер – АВ1565НР).

На час аудиту окремі придбані мобільні ІРЦ мали невеликий пробіг (350–500 км на рік), що свідчить про незначне використання таких транспортних засобів, а окремими установами не підтверджено використання придбаних

транспортних засобів за їх основним призначенням. Так, за даними відділу освіти Ямпільської РДА (лист від 13.01.2021) **придбаний у 2019 році за 1098,0 тис. грн мобільний ІРЦ у 2020 році не виїжджав**, зокрема в зв'язку з карантинними обмеженнями; посада водія у зазначеному періоді залишилась вакантною.

4.2. Ефективність і законність використання коштів субвенції та співфінансування на створення спорткомплексів

✓ Забезпечення безперешкодного доступу до об'єктів маломобільних груп населення

При наданні і використанні субвенції на створення спортивних комплексів найпоширенішим порушенням було недотримання умови, визначеної пунктом 3 Порядку та умов № 376, щодо забезпечення безперешкодного доступу до спортивних комплексів маломобільних груп населення.

Так, за результатами капітального ремонту спортивної зали **СЗШ № 67 Дніпровської міської ради** вартістю **1 384,7 тис. грн** входи до неї не обладнані пандусом, хоча це передбачено ПКД, затвердженою в установленому порядку, та договором від 21.10.2019 № 53ПД/19.

Довідково. За поясненням в.о. начальника відділу технічного нагляду Департаменту гуманітарної політики Дніпровської міської ради Аджимяна О. Р.: «З метою раціонального використання бюджетних коштів та у зв'язку з тим, що на учбовий період 2020-2021 і в перспективі 2021-2022 років у даному закладі немає учнів, для яких існує нагальна потреба в улаштуванні мобільного пандусу, придбання даного пристрою за бюджетні кошти буде реалізовано у випадку виникнення нагальної потреби».

Аналогічно під час виконання капітального ремонту спортивної зали **СЗШ № 134 Дніпровської міської ради** вартістю **3 994,6 тис. грн** вихід на другий поверх будівлі, де розташована спортивна зала, не обладнано засобами щодо безперешкодного доступу для маломобільних груп населення.

Проектно-кошторисна документація на реконструкцію спортивної зони **Львівського військового ліцею**, що виконана ТОВ «Діаграм студіо» та затверджена наказом начальника ліцею від 30.08.2019 № 157-ос, **не містить вимог щодо безперешкодного доступу для маломобільних груп населення**. В результаті до спортивного майданчика ведуть 10 сходинок загальною висотою 1 м 40 см, що унеможливорює безперешкодний доступ до нього маломобільних груп населення (*фото наведене у Додатку 3 до Звіту*).

✓ Дотримання законодавства з питань публічних закупівель

Практично на кожному об'єкті, де використовувалися кошти субвенції на створення спортивних комплексів, було встановлено порушення законодавства з питань публічних закупівель.

- **Відділом освіти Великомихайлівської селищної ради Одеської області** закупівлю робіт з реконструкції спортивного комплексу Великомихайлівської школи на суму **6755,0 тис. грн** проведено в ТОВ «Укрбудконстракшн», пропозиція якого не відповідала вимогам тендерної

документації. Передусім, у пунктах 57 і 88 локального кошторису (файл 28 «Кошторисна документація.pdf»), поданого цим учасником, зазначено, що суміші бетонні готові важкі, клас бетону В7, 5 (М100) мають крупність заповнювача від 10 до 20 мм, що не відповідає пунктам 57 і 88 Технічного завдання *додатка 2* до тендерної документації, які містять вимогу до таких сумішей крупністю заповнювача більше 40 мм.

До того ж учасником у складі тендерної пропозиції надано кошторисну документацію, в якій зазначено, що проведення робіт буде здійснюватися з використанням автогрейдерів, бортових автомобілів, екскаваторів, дорожніх катків, кранів тощо. Однак у файлі 1 «Довідка про наявність обладнання.pdf», що є складовою пропозиції учасника, відсутня інформація щодо наявності у власності або на правах оренди/суборенди техніки та механізмів, вказаних у файлі 28 «Кошторисна документація.pdf». Це свідчить про недотримання учасником вимог підпункту 2.1 пункту 2 *додатка 1* до тендерної документації. При цьому у складі пропозиції учасник надав довідку від 26.08.2019 № 26-08/8 (файл 10 «Відомості про субпідрядника.pdf»), про те, що він не планує залучати до виконання робіт субпідрядників.

З урахуванням цього та рішення постійно діючої колегії АМКУ від 04.10.2019 № 14300-р/пк-пз, тендерний комітет Відділу освіти Великомихайлівської селищної мав відхилити тендерну пропозицію ТОВ «Укрбудконстракшн» на підставі підпункту 4 частини першої статті 30 Закону № 922 як таку, що не відповідала вимогам тендерної документації. Однак ця вимога тендерним комітетом Відділу освіти не була врахована, натомість 16.10.2019 в електронній системі публічних закупівель www.prozorro.gov.ua опубліковано повідомлення про намір укласти договір з учасником ТОВ «Укрбудконстракшн».

Укладений з переможцем торгів договір від 31.10.2019 № 1ТР не містить умов щодо страхування ризиків випадкового знищення або пошкодження об'єкта будівництва, чим не дотримано пункту 5 Загальних умов підряду № 668.

Відповідно до пункту 5 Загальних умов підряду № 668 однією з істотних умов договору підряду в капітальному будівництві є вказання факту залучення субпідрядників. Укладений договір не передбачає **залучення субпідрядників**. Це відповідає тендерній пропозиції ТОВ «Укрбудконстракшн», про що зазначено вище. Проте фактично, відповідно до загального журналу робіт підрядника, до улаштування спортивних майданчиків ним **було залучено субпідрядника ПП «Вектор 12»**. В порушення пункту 63 Загальних умов підряду № 668 підрядник не погоджував із Відділом освіти, як замовником, питання про залучення до виконання робіт субпідрядника.

- При закупівлі **Мереф'янською міською радою Харківської області** робіт з реконструкції спортивного майданчика для мініфутболу комунального закладу «Мереф'янський медичний ліцей» очікуваною вартістю **3 379,6 тис. грн**, в порушення пункту 4 частини першої статті 30 Закону № 922 тендерним

комітетом виконкому міськради (голова комітету – заступник міського голови з питань бюджету та фінансів Под'ячева Л. О.) безпідставно відхилено пропозицію учасника ТОВ «Леґіонбуд». Натомість в порушення пункту 4 частини першої статті 30 Закону № 922 переможцем визначено учасника ТОВ «ПБК Енергопростір», пропозиція якого не відповідала вимогам тендерної документації в частині підтвердження кваліфікаційних вимог (зокрема, не надано відгуку від контрагента за аналогічним договором, адресованого замовнику). У нього закуплено робіт з реконструкції спортивного майданчика для мініфутболу ціною пропозицією 2 449,8 тис. грн, яка перевищує пропозицію ТОВ «Леґіонбуд» на **700,5 тис. грн**¹⁶, чим заподіяно **матеріальної шкоди** міській територіальній громаді на цю суму. В діях службових осіб тендерного комітету вбачаються ознаки **кримінального правопорушення**, передбаченого частиною другою статті 367 ККУ.

Крім того, в порушенням пункту 1 статті 10 Закону № 922 не оприлюднено на сайті уповноваженого органу додаток 3 до договору, укладеного за результатами зазначеної закупівлі, який є невід'ємною частиною договору. Також у порушення вимог статті 4 Закону № 922 тендерним комітетом не опубліковано додатка до річного плану закупівель, який містить закупівлю послуг з виготовлення ПКД на реконструкцію спортмайданчика для мініфутболу в комунальному закладі «Мереф'янський медичний ліцей» вартістю **89,7 тис. гривень**.

Довідково. Враховуючи, що відповідно до статті 234-1 КУпАП справи про адміністративні правопорушення, пов'язані з порушенням законодавства про закупівлі (частини перша і друга статті 164-14), розглядають органи державного фінансового контролю, про наявність адміністративного правопорушення в діях посадових осіб Мереф'янської міської ради листом *Рахункової палати від 22.10.2020 № 18-504 поінформовано ДАСУ*. ДАСУ також повідомлено про подібні адміністративні правопорушення, виявлені в діях посадових осіб Вінницької РДА та Ірпінської СЗШ № 13.

✓ Виконання договірних зобов'язань

Відсутність належного контролю за використанням коштів субвенції і співфінансування з боку головних розпорядників коштів місцевих бюджетів створили передумови для **невиконання договірних зобов'язань** низкою постачальників і підрядників, а також неналежного здійснення претензійно-позивної роботи розпорядниками і одержувачами бюджетних коштів.

- Оглядом реконструйованих спортивних майданчиків **Великомихайлівської школи** (Одеська область) встановлено, що роботи з улаштування на них верхнього шару покриття з асфальтобетонних сумішей

¹⁶ Визначено як різниця між остаточною ціною пропозицією переможця торгів (ТОВ «ПБК Енергопростір» – 2 449,8 тис. грн та остаточною вигіднішою пропозицією учасника ТОВ «Леґіонбуд» – 1 749,3 тис. гривень).

виконані в обсязі меншому, ніж визначено ПКД, актом приймання виконаних робіт і укладеним договором, загалом на **298,1 тис. гривень**.

Так, до акта приймання виконаних робіт за грудень 2019 року № 2 включено вартість роботи з улаштування асфальтоукладачем верхнього шару покриття з асфальтобетонних сумішей товщиною 5 см на трьох майданчиках. Проте оглядом 23.11.2020, проведеним контрольною групою, встановлено, що товщина влаштованого асфальтобетонного покриття на майданчику для гри в баскетбол становить 3 см (що на 2 см менше), а на майданчику для гри в гандбол і тенісному корті – 2 см (що на 3 см менше). Отже, до актів приймання виконаних робіт по майданчику для гри в баскетбол **безпідставно включено вартість** невиконаних робіт та невикористаних матеріалів на суму 59,1 тис. грн, по майданчику для гри в гандбол – 128,1 тис. грн, по тенісному корту – 110,9 тис. грн, що в подальшому оплачені бюджетними коштами.

Відповідно до загального журналу робіт підрядника ТОВ «Укрбудконстракшн» роботи з реконструкції Великомихайлівської школи завершено 25.12.2019, рівень будівельної готовності 100 відсотків.

З огляду на зазначене, оплатою невиконаних робіт та невикористаних матеріалів **заподіяно матеріальної шкоди** Великомихайлівській територіальній громаді на загальну суму **298,1 тис. гривень**. У діях службових осіб замовника (начальника Відділу освіти Великомихайлівської селищної ради Маковецької О. С.) вбачаються ознаки кримінального правопорушення, передбаченого частиною другою статті **367** ККУ, а підрядника (директора ТОВ «Укрбудконстракшн» Лагуткіна О. М.) – частиною четвертою статті **191** і частиною другою статті **366** ККУ.

Крім того, видатки на оплату робіт з технічного нагляду за проведенням реконструкції спортивної зони на суму **87,9 тис. грн** є **нерезультативним використанням** бюджетних коштів.

- Під час капітального ремонту спортивних майданчиків **Львівського фізико-математичного ліцею** підрядною організацією ТОВ «Торгово-промислова компанія «Будспорт» (директор Семак П. М.) пред'явлено до оплати виконані 13 найменувань робіт, які не передбачені договором підряду і затвердженою ПКД (серед них зміна конструктиву основи під гумове покриття спортивних майданчиків, збільшення висоти огорожі, заміна автономної сонячної системи освітлення вулиць на світильники ЛЕД з сонячним модулем), та 4 найменування робіт, які виконані в обсягах, що більші за обсяги, передбачені ПКД. Ці види і обсяги робіт прийнято ліцеєм (директор Добосевич М. С.) та оплачено за рахунок субвенції на суму **1 027,4 тис. грн**, що свідчить про недотримання ПКД та пункту 1.1 договору підряду від 22.11.2019 № 11/19.

Оскільки технічним наглядом, що здійснювався ФОП Герега Т. Б., суттєвих відхилень від ПКД не виявлено, видатки на його оплату в сумі **17,0 тис. грн** є **нерезультативним використанням** бюджетних коштів.

За невиконані роботи на об'єкті «Капітальний ремонт стадіону СЗШ № 23 на вул. Варшавській, 126» у м. Львові підряднику ТзОВ «Будівельна компанія Форвард» необґрунтовано сплачено замовником **22,7 тис. грн** субвенції, чим **заподіяно матеріальної шкоди** Львівській міській територіальній громаді на цю суму. В діях службових осіб підрядника (директора ТзОВ «Будівельна компанія Форвард» Захарків М. І.) вбачаються ознаки кримінальних правопорушень, передбачених частиною другою статті **191** і частиною першою статті **366** ККУ.

Довідково. Директором школи Милян Л. М. повідомлено про укладання додаткової угоди з підрядником з метою забезпечення відшкодування шкоди в сумі 22,7 тис. гривень.

Водночас невиявлення зазначених розбіжностей технічним наглядом в особі ФОП Любий Р. І. свідчить про **нерезультативне використання 23,8 тис. грн** на його оплату (*фото наведене у Додатку 3 до Звіту*).

Так само у СЗШ № 54 м. Львова (директор Пелешишин Р. М.) за невиконані будівельні роботи за актами від 17.12.2019 № 12, 14, 15 необґрунтовано сплачено підряднику ТзОВ «Торгово-промислова компанія «Будспорт» **73,6 тис. грн**, чим **заподіяно матеріальної шкоди** Львівській міській територіальній громаді на цю суму. В діях службових осіб підрядника (директора Семак П. М.) вбачаються ознаки кримінальних правопорушень, передбачених частиною другою статті **191** і частиною першою статті **366** ККУ.

- Львівським військовим ліцеєм за фактом затримки на 273 дні з виконанням у 2019 році робіт з реконструкції спортивного комплексу на суму 602,9 тис. грн **не застосовано** до підрядника ТОВ «Вілком Монтаж» **штрафних санкцій** (пені), передбаченої пунктом 7.3 договору від 20.11.2019 № 111, що спричинило втрату територіальною громадою області доходів на суму **823,0 тис. грн** (*розрахунок наведено в Додатку 1 до Звіту*). В діях службових осіб замовника (до 24.09.2020 начальник ліцею Гусар Ю. В.) вбачаються ознаки **кримінального правопорушення**, передбаченого частиною другою статті **367** ККУ.

✓ Економність використання коштів субвенції

Аудитом встановлено окремі факти неекономного використання коштів субвенції на створення спортивних комплексів.

Зокрема, за розрахунками контрольної групи визначено, що вартість спортивного устаткування для обладнання силового майданчика та майданчика для воркауту у Великомихайлівській школі, яка включена підрядником до актів приймання виконаних робіт і підсумкової відомості ресурсів за грудень 2019 року, вища за середньоринкові ціни загалом на **186,4 тис. гривень**.

Так, ТОВ «Укрбудконстракшн» поставило Відділу освіти Великомихайлівської селищної ради тренажер SL103 за ціною 22,3 тис. грн за

одиницю. За інформацією з Інтернет-ресурсів activitysport.com.ua¹⁷ та sporthappy.com.ua¹⁸ вартість аналогічного тренажеру SL 103 в Україні становить 9,8 тис. грн, що на 12,9 тис. грн менше.

Тренажер SL301 поставлено за ціною 73,5 тис. грн за штуку, а за інформацією з Інтернет-ресурсу виробника play.interatletika.ua¹⁹ та Інтернет-магазину greenera.com.ua²⁰ аналогічний тренажер SL 301 на українському ринку коштує 5,6 тис. грн, що менше на 67,9 тис. гривень. За цінами, значно вищими від середньоринкових, придбано також тренажери SL104.1, SL105, SL106, SL109, SL110, SL116, SL126, SL134, спортивний комплекс InterAtletika Воркаут S831.9.

4.3. Ефективність і законність використання коштів субвенції та співфінансування на створення НУШ

Предметом аудиту субвенції на створення НУШ був лише один із напрямів використання її коштів – спрямування субвенції на закупівлю засобів навчання та обладнання, в тому числі комп'ютерного, та сучасних меблів для навчальних кабінетів початкової школи.

✓ Відповідність придбаних товарів (робіт, послуг) встановленим вимогам

У 2020 році 22 закладами освіти м. Львова за рахунок субвенції на створення НУШ в сумі **1 039,4 тис. грн** та коштів співфінансування **311,7 тис. грн** придбані 1314 столів (парт) учнівських (у т. ч. одномісних – 1102 од., двомісних – 212 од.), які **не відповідають вимогам**, наведеним у Типовому переліку № 143 та у Методичних рекомендаціях № 283, у яких серед іншого зазначено, що парта (стіл) учнівський має бути одномісний (на кожного здобувача освіти), стільниця нахилена, з можливістю набувати горизонтального положення. Зокрема, у 1259 придбаних учнівських столів (парт) стільниця не нахилена і не має можливості набувати горизонтального положення, бо кут нахилу стільниці не регулюється.

¹⁷ Офіційний сайт компанії «ACTIVITY&SPORT» [Електронний ресурс]. - Доступний за посиланням: <http://www.activitysport.com.ua/Ulichnyj-trenazher-Zhim-nogami-gorizontalnyj-SL-103>.

¹⁸ Офіційний сайт компанії «Sporthappy» [Електронний ресурс]. - Доступний за посиланням: <http://www.sporthappy.com.ua/Ulichnyj-trenazher-Zhim-nogami-gorizontalnyj-SL-103>.

¹⁹ Офіційний сайт компанії «Inter Atletika» [Електронний ресурс]. - Доступний за посиланням: <https://play.interatletika.ua/brusya-turnik-dlya-lyudey-s-invalidnostyu-ofv-interatletika-sl301>.

²⁰ Офіційний сайт компанії «GreenEra» [Електронний ресурс]. - Доступний за посиланням: <https://greenera.com.ua/products/trenazher-brusya-turnik-dlya-lyudej-z-ofm-interatletika-sl301>

Довідково. Придбання двомісних парт начальником відділу аудиту Департаменту гуманітарної політики Львівської міської ради Сорокою Р. С. пояснено недостатністю площ приміщень в історичній частині м. Львова, а також більш дешевою ціною їх придбання.

Ірпінським ліцеєм № 3 (Київська область) за рахунок субвенції на створення НУШ у 2020 році придбано телевізори Ergo 43DFT7000 (3 шт.) загальною вартістю **25,9 тис. грн**, які не відповідають вимогам Типового переліку № 143, оскільки не мають функції Smart TV. Це свідчить про **непродуктивне використання** бюджетних коштів у зазначеній сумі.

Так само Ірпінською школою № 13 придбано телевізор Virgo вартістю **16,8 тис. грн** (без функції Smart TV).

Довідково. За поясненнями директорів цих навчальних закладів Федорова С. І. та Захлюпаного В. М. придбані телевізори будуть доукомплектовані наявними у школах пристроями (Smart-box).

✓ Дотримання законодавства про публічні закупівлі

Управлінням освіти Дергачівської РДА Харківської області при закупівлі за рахунок субвенції на створення НУШ та співфінансування з місцевих бюджетів 38 персональних комп'ютерів форм-фактора ноутбук до технічних умов тендерної документації не включено вимогу щодо наявності пакета програмних засобів офісного призначення, як це визначено Типовим переліком № 1440 (голова тендерного комітету Давидова Н. А.). Відповідно така умова відсутня у договорі постачання від 27.11.2020 № 780у. Як наслідок, отримані ноутбуки не мають пакета програмних засобів офісного призначення, що свідчить про **непродуктивні видатки** на суму **755,6 тис. гривень**.

✓ Дотримання договірних зобов'язань

За результатами аудиту у Відділі освіти Києво-Святошинської РДА Київської області встановлено факти, що мають ознаки несвоєчасного виконання договірних зобов'язань.

Так, згідно з відмітками в таблиці обліку використання робочого часу і нарахування заробітку за грудень 2020 року начальник Відділу освіти Києво-Святошинської РДА Івашко М. М. був відсутній на робочому місці з 01 по 04 грудня 2020 року із вказанням причини «неявка з нез'ясованих причин». Отже, Івашко М. М. у цей період не міг виконувати обов'язки керівника відділу. Незважаючи на це, саме в цей період від його імені електронним підписом засвідчено низку документів (додаткова угода від 02.12.2020 № 1 до договору від 12.08.2020 № 1320, платіжні доручення від 02.12.2020 № 3 на 954,7 тис. грн, від 02.12.2020 № 44 на 2198,8 тис. грн, від 02.12.2020 № 4 на 279,8 тис. грн та від 02.12.2020 № 45 на суму 84,5 тис. грн), що стали підставою для здійснення платежів ТОВ «Еменс» і ТОВ «Графікапроект» на загальну суму **3 517,9 тис. грн**, у тому числі коштом субвенції 1 234,6 тис. гривень. Зазначені платіжні доручення засвідчені також електронним підписом в. о. головного бухгалтера Макарової Н. В.

Довідково. За поясненням в. о. головного бухгалтера Відділу освіти Макарової Н. В., «Програмне забезпечення Система дистанційного обслуговування – «Клієнт Казначейства – Казначейство», в якій формуються платіжні документи та автоматично відправляються до Управління ДКСУ, встановлено лише на комп'ютері, який закріплено за бухгалтером-касиrom. Бухгалтер-касиr володіє електронними цифровими підписами в. о. головного бухгалтера Макарової Н. В. та керівника Івашка М. М., у зв'язку з тим, що впродовж робочого дня проводиться великий обсяг платіжних документів. Фізично неможливо впродовж дня власноручно підписувати кожен документ, оскільки є великий обсяг іншої поточної роботи».

Згідно з пунктом 5.1 Договору від 12.08.2020 № 1320, укладеного з ТОВ «Еменс», товар мав бути переданий продавцем покупцю не пізніше **31.10.2020**. Пунктом 5.2 цього договору визначено, що продавець забезпечує поставку товару за адресами закладів у Києво-Святошинському районі, перелік яких визначено у додатку до договору. Крім того, пунктом 5.3 договору визначено, що договір вважається виконаним належним чином в повному обсязі після поставки товару. Моментом поставки товару є передання товару від продавця до покупця з підписанням **видаткової накладної** сторонами.

Аналогічні умови постачання передбачено договором від 12.08.2020 № 1420 з ТОВ «Графікапром».

Однак до аудиту надано листи Відділу освіти за підписом начальника Івашка М. М. від 03.11.2020 № 959 та від 16.11.2020 № 987 на адресу директора ТОВ «Еменс» про те, що станом на 02.11.2020 та 13.11.2020 відповідно умови договору від 12.08.2020 № 1320 в частині термінів постачання товару в обумовлені договором строки не виконані і що у Відділі освіти відсутні підтверджуючі документи щодо постачання товару до закладів освіти.

Наявність зазначених претензій свідчить про невиконання постачальником ТОВ «Еменс» умов договору, як це визначено його пунктом 5.3.

У подальшому, згідно з видатковою накладною від **30.11.2020** № 146, постачальник (ТОВ «Еменс») передав, а покупець (Відділ освіти) отримав 34 комплекти засобів навчання для оснащення кабінетів НУШ на загальну суму 3153,5 тис. гривень. Аналогічно згідно з видатковою накладною від **30.11.2020** № 148 постачальник ТОВ «Графікапром» передав, а покупець (Відділ освіти) отримав товар (15 персональних комп'ютерів форм-фактора ноутбук Acer TravelMate P2 TMP215-52 різних модифікацій, типів і виробників) на загальну суму 364,4 тис. гривень.

Видаткові накладні від **30.11.2020** № 146 та № 148 містять печатку та підпис постачальників, водночас **в графі про отримання є лише підпис без зазначення прізвища та ініціалів**. На видаткових накладних відсутня печатка замовника, номер та дата довіреності. Разом з тим видаткові накладні містять резолюцію начальника відділу Івашка М. М. «до сплати». Станом на 04.12.2020 вказані видаткові накладні і зазначені в них матеріальні цінності (комплекти засобів навчання для оснащення кабінетів НУШ і комп'ютерне обладнання) бухгалтерією Відділу освіти не зареєстровані.

У зв'язку з цим Рахунковою палатою надіслано запити до 9 закладів ЗСО колишнього Києво-Святошинського району, якими підтверджено одержання від зазначених постачальників відповідних товарно-матеріальних цінностей, проте окремими вказано іншу дату їх одержання у порівнянні з інформацією постачальників.

Так, згідно з листом Штитківської ЗОШ від 19.04.2021 № 01-03/61 ноутбук вартістю 24060,0 грн надійшов до школи за накладною постачальника від **02.11.2020** № 135, що не відповідає даті поставки за договором (до 31.10.2020).

Отже, з огляду на дату видаткової накладної Відділ освіти повинен був нарахувати і пред'явити постачальникам ТОВ «Еменс» і ТОВ «Графікапром» штрафні санкції за порушення строків виконання договірних зобов'язань на 30 календарних днів у сумах **94,6** і **10,9 тис. грн** відповідно (*розрахунки наведено у Додатку 1 до Звіту*). Однак з невідомих причин претензійно-позовна робота Відділу освіти щодо ТОВ «Еменс» була припинена, а стосовно ТОВ «Графікапром» навіть не розпочиналась.

Довідково. З причини відсутності на роботі начальника Відділу освіти Івашка М. М. пояснення у нього не відібрано.

Вказане свідчить про наявність в діях службових осіб замовника (начальника відділу освіти Івашка М. М.) ознак **кримінального правопорушення**, передбаченого частиною другою статі 367 ККУ.

✓ Ефективність використання субвенції на створення НУШ

Відкриті торги із закупівлі за кошти **субвенції на створення НУШ** мультимедійних комплексів у кількості 42 шт. **Відділом освіти Харківської РДА** оголошені 17.04.2020 очікуваною вартістю 2814,0 тис. гривень. Їх переможцем визначено ТОВ «Графікапром», з яким укладено договір від 01.06.2020 № Мк/20 на суму 2761,2 тис. грн, тобто за ціною **65,74 тис. грн** за одиницю.

Згідно з специфікацією до договору товар (мультимедійний інтерактивний комплекс для кабінету початкових класів «Нової української школи») складається з мультимедійного інтерактивного проєктора EPSON EB-536Wi (V11H670040) та дошки-екрану комбінованої 5-ти поверхневої DSMM25 (ТОВ «Розумники Холдинг»).

Мультимедійні комплекси, що представлені на українському ринку згідно з офіційними сайтами постачальників (сайт «В-Pro»²¹, «Л - Лабора»²²,

²¹ Офіційний сайт компанії «БІ-ПРО» [Електронний ресурс]. - Доступний за посиланням: <https://b-pro.com.ua/ru/katalog/prezentacionnoe-oborudovanie/interaktivnij-multimedijnij-kompleks1>.

²² Офіційний сайт компанії «Лабора» [Електронний ресурс]. - Доступний за посиланням: https://labora.com.ua/products/nteraktivniy_multimediyij_kompleks.

«Українська сучасна школа»²³, ТМ «Розумники»²⁴), як правило, включають три складові (а саме: проєктор, дошку, **ноутбук вчителя**) середньою вартістю 75,05 тис. гривень. Водночас відділом освіти Харківської РДА в тендерній документації до мультимедійного комплексу встановлено, що його складовими є лише проєктор та дошка (без ноутбука вчителя) та без поділу предмета закупівлі на лоти.

Таким чином, формування зазначеної тендерної документації звузило коло потенційних учасників, оскільки у торгах не могли взяти участь ті постачальники, які пропонують мультимедійні комплекси, що складаються з проєктора, дошки та ноутбука, а також ті, які пропонують кожен складову окремо.

З урахуванням ціни придбаного окремо ноутбука для вчителя (21,6 тис. грн) фактична вартість інтерактивного комплексу з ноутбука, проєктора, дошки та відповідних послуг з монтажу становить **87,34 тис. грн**, що перевищує середню вартість на відповідний товар (75,05 тис. гривень).

Отже, при придбанні 42 інтерактивних комплектів Відділом освіти Харківської РДА **неекономно використано** щонайменше **516,2 тис. грн** бюджетних коштів.

• За результатами вибіркового огляду 13.11.2020 стану товарно-матеріальних цінностей в закладах освіти **Харківського району** (Хорошівської ЗОШ I-III ступенів та Покотилівської ЗОШ I-III ступенів № 2 (*фото наведене в Додатку 3 до Звіту*)) встановлено невідповідність придбаних меблів нормативним вимогам у частині наявності заокруглених кутів стільниці, чим порушено вимоги пункту 5 Порядку та умов № 237, і пункту 5.2.19 ДСТУ 22046-2004 «Меблі для навчальних закладів. Загальні технічні вимоги».

Слід відмітити, що тендерною документацією передбачено необхідність дотримання вимог ДСТУ (Додаток 2 до тендерної документації) та в таблиці 1 Додатка 2 окремо визначена вимога щодо заокруглених кутів столів учнівських одномісних, про що обізнані та з чим погодились учасники торгів. Але два з чотирьох кутів поставлених столів по факту виявились незаокругленими. Таким чином, Відділом освіти не проконтрольовано відповідність столів заявленим технічним характеристикам, а керівниками ЗОШ району згідно з видатковими накладними прийнято меблі, що не відповідають зазначеному ДСТУ.

²³ Офіційний сайт компанії «Українська Сучасна Школа» [Електронний ресурс]. - Доступний за посиланням: https://umschool.com.ua/ua/produkcija/interaktiv-umschool/multimediynе_obladnannya/multimedijnij-kompleks-standart-1.

²⁴ Офіційний сайт компанії ТОВ «Видавництво «Розумники» [Електронний ресурс]. - Доступний за посиланням: <http://rozumniki.com>.

Зважаючи на наведене, Відділом освіти Харківської РДА не гарантовано безпечного пересування дітей в початкових класах навчальних закладів, чим заподіяно **матеріальну шкоду** територіальній громаді району на **721,1 тис. грн** (28 од. столів ростової групи I-III вартістю 900 грн, та 769 од. столів ростової групи III-V вартістю 905 гривень). У діях службових осіб Відділу освіти (Бабельчук О. І.) вбачаються ознаки **кримінального правопорушення**, передбаченого частиною другою статті **367 ККУ**.

Довідково. За результатами обговорення проєкту Звіту, листом від 19.04.2021 № 43 за підписом голови ліквідаційної комісії О. Бабельчук повідомлено Рахункову палату, що з приводу невідповідності придбаних столів нормативним вимогам у частині наявності незаокруглених кутів стільниці Відділ освіти звернувся до ТОВ «Меблі-Текстиль» з вимогою виправлення і приведення стільниць до нормативів. Наслідки порушення на 721,1 тис. грн усунені шляхом обміну товару.

- Проведенням під час аудиту оглядом наявності і використання навчальними закладами **Києво-Святошинського району Київської області** матеріальних цінностей, придбаних Відділом освіти Києво-Святошинської РДА за кошти субвенції на створення НУШ, встановлено низку фактів зберігання на складах і в непристосованих приміщеннях шкільних меблів (у тому числі незібраних) та обладнання на загальну суму **52,7 тис. грн**, що свідчить про **нерезультативне використання** бюджетних коштів.

- Оглядом, проведеним 11.11.2020 у навчальних закладах **Святошинського району м. Києва**, встановлено низку фактів використання придбаних ПК поза освітнім процесом, чим порушено пункт 2 Порядку та умов № 319, а саме заступниками директорів з навчально-виховної роботи та з адміністративно-господарської частини, медсестрами, фахівцями з охорони праці та головами методичних об'єднань, що свідчить про **нерезультативне використання** коштів субвенції на загальну суму **137,9 тис. гривень**.

4.4. Ефективність і законність використання коштів субвенції та співфінансування на забезпечення спроможної школи

За субвенцією на забезпечення спроможної школи найпоширенішим порушенням стало включення до оплати обсягів невиконаних будівельних робіт та невикористаних будівельних матеріалів.

✓ Виконання договірних зобов'язань

- Аудитом встановлено порушення договірних умов щодо реконструкції гімназії № 315 з надбудовою 4-го поверху за адресою: вул. Драгоманова, 27-А, у Дарницькому районі м. Києва (далі – реконструкція гімназії № 315) на суму 3997,1 тис. грн, що фінансувалась **Управлінням освіти Дарницької районної у м. Києві державної адміністрації**.

Так, за договором від 29.05.2020 № 623 не виконано окремі роботи загальною кошторисною вартістю **3117,4 тис. грн** (зокрема, влаштування пандуса з огорожею на суму 438,8 тис. грн; відновлення асфальтобетонного покриття по периметру гімназії – 797,5 тис. грн; придбання устаткування навчальних класів – 1879,7 тис. грн), які включено до твердої договірної ціни з реконструкції гімназії № 315. Натомість на цю суму виконано роботи, що не були передбачені договірною ціною. Цим порушено пункти 2.1 та 3.3 договору № 623 та пункт 6.4.3 ДСТУ Б Д. 1.1-1:2013, згідно з яким за твердої договірної ціни взаєморозрахунки за обсяги виконаних робіт проводяться на підставі виконаних обсягів робіт та їх вартості, визначеної в договірній ціні.

У порушення пункту 7.12 договору від 25.11.2020 № 1414, яким визначено, зокрема, що вартість будівельних матеріалів та розцінок в актах виконаних робіт не повинні перевищувати вартості будівельних матеріалів та розцінок, визначених в експертному звіті державної будівельної експертизи, до акта приймання виконаних будівельних робіт № 1 від 02.12.2020 включено вартість робіт, що перевищує вартість, визначену в ПКД, що пройшла експертизу, на суму **183,4 тис. грн** (прямі витрати з ПДВ). З метою усунення цього порушення між замовником та підрядником після аудиту підписано коригуючий акт від 16.04.2021 № 2, яким зменшено вартість робіт, що були включені до акта приймання виконаних будівельних робіт від 02.12.2020 № 1.

До акта приймання виконаних будівельних робіт від 02.12.2020 № 1 до договору № 1414 включено додаткові роботи з утеплення фасаду (підклейка мінеральними плитами різної товщини) загальною вартістю **999,9 тис. грн**, що виникли в процесі будівництва, характер і методи виконання яких не могли бути чітко визначені при проектуванні. Однак враховуючи, що усі надані до аудиту акти на закриття прихованих робіт складені з порушенням пункту 4.8 ДБН А.3.1-5:2016 (зокрема, не містять дату їх складання, дати початку і закінчення робіт, посилання на № креслень проекту, що пройшов експертизу), підтвердити обґрунтованість включення/невключення до розрахунків з підрядником вартості цих робіт під час аудиту не було можливо.

До актів приймання робіт з реконструкції гімназії № 315 включено улаштування плит підвісної стелі обсягом 7345,77 м² замість передбаченого зведеним кошторисним розрахунком 7180,65 м², чим завищено вартість робіт на **96,9 тис. гривень**. Управління освіти визнало розбіжність в обсязі улаштування плит підвісної стелі на 64,37 м², яку пояснює помилкою проектної організації в розрахунках. З метою усунення порушення між замовником та підрядником після аудиту підписано коригуючий акт від 16.04.2021 № 15 до договору від 29.05.2020 № 623, яким зменшено вартість робіт з улаштування плит підвісної стелі на 37,8 тис. гривень.

До оплати враховано вартість 46,41 м² лінолеуму, який фактично не використаний при улаштуванні покриття навчальних класів 4-го поверху за договором підряду від 25.11.2020 № 1414, чим завищено вартість робіт на

21,4 тис. гривень. За інформацією Управління освіти, з метою усунення наслідків цього порушення між замовником та підрядником підписано коригуючий акт від 16.04.2021 № 2 до договору від 25.11.2020 № 1414, яким зменшено на зазначену суму вартість робіт, що включені до акта приймання виконаних будівельних робіт від 02.12.2020 № 1.

Під час аудиту візуальним оглядом не підтверджено фактичної наявності окремого обладнання²⁵ на суму **72,7 тис. грн** (з ПДВ), включеного до «Акту вартості устаткування, що придбавається виконавцем робіт» від 26.11.2020 № 12/1 до договору від 29.05.2020 № 623. З метою усунення порушення складено акт приймання-передачі матеріальних цінностей від 15.04.2021 б/н та підписано коригуючий акт виконаних робіт від 16.04.2021 № 15.

За авторський нагляд за реконструкцією гімназії № 315 Управлінням освіти сплачено ТОВ «Аріс-Інвест» за договором від 15.06.2020 № 661 631,2 тис. гривень. Згідно з графіком проведення авторського нагляду (додаток 3 до договору) передбачалося відвідування об'єкта реконструкції спеціалістами ТОВ «Аріс-Інвест» за період червень-листопад 2020 року в загальному обсязі 390 людино-днів. Фактично за даними розділу Журналу авторського нагляду у серпні-листопаді здійснено 165 відвідувань. Отже, за розрахунками контрольної групи, безпідставно використано коштів **364,1 тис. грн** субвенції, чим заподіяно **матеріальної шкоди** міській територіальній громаді. У діях службових осіб замовника вбачаються ознаки **кримінального правопорушення**, передбаченого частиною другою статті 367 ККУ, а підрядника ТОВ «Аріс-Інвест» – **кримінальних правопорушень**, передбачених частиною четвертою статті 191 і частиною другою статті 366 ККУ.

• Перевіркою виконання робіт з капітального ремонту приміщення їдальні Вороновицького ліцею **Вінницької області** встановлено, що підрядною організацією ПП «СервісВінБуд», у якого працювало до 7 найманих працівників, при фактичному встановленні на об'єкті кухонного вентилятора марки KFS-355/2,2/2-400 включено до акта приймання виконаних будівельних робіт від 14.12.2020 № 3/12 вентилятор радіальний марки КВТ 355D2 ІЕ2 (шифр С130-66 варіант 2) на суму прямих витрат 83,54 тис. грн, як це передбачено пунктом 62 Локального кошторису на будівельні роботи № 2-1-4. За даними Інтернет-ресурсу «prom.ua» вартість вентилятора кухонного KFS-355/2,2/2-400 (виробник Aerostar, Україна) становить 43,2 тис. грн з ПДВ²⁶, що на **44,5 тис. грн** менше,

²⁵ Шафа комутаційна відкрита Н2,5 у кількості 4 шт. вартістю 32,6 тис. грн з ПДВ, мікрофон МД-282 – 2 шт. вартістю 29,0 тис. грн з ПДВ, тримачі мікрофонні настільні – 14 шт. вартістю 11,0 тис. грн з ПДВ.

²⁶ Інформація з інтернет-ресурсу українського маркетплейсу «Prom.ua» [Електронний ресурс]. - Доступний за посиланням: <https://prom.ua/p778341585-ventilyator-kuhonnyj-kfs.html>.

ніж вартість радіального вентилятора, необґрунтовано включеного до акта приймання виконаних будівельних робіт.

За результатами огляду, проведеного контрольною групою Рахункової палати за участі представника замовника (Відділ освіти), підрядника (ПП «СервісВінБуд») та субпідрядника (ФОП Парицький О. В.), встановлено, що Відділом освіти (начальник Мисліцька Л. М.) у порушення вимог пунктів 99 і 100 Загальних умов підряду № 668 приймалися та оплачувалися фактично невиконані роботи та вартість невикористаних будівельних матеріалів, виробів і конструкцій.

Так, аналізом акта приймання виконаних будівельних робіт від 14.12.2020 № 3/12 і оглядом їх фактичного виконання **14.01.2021** встановлено **включення ПП «СервісВінБуд» до оплати таких, зокрема, невиконаних робіт та невикористаних матеріальних цінностей:** п'єдесталів для умивальників у кількості 6 шт. на загальну суму прямих витрат 10,5 тис. грн; робіт з установа мийок – 11 шт. на суму прямих витрат 2,7 тис. грн; мийок із нержавіючої сталі – 11 шт. на суму прямих витрат 29,9 тис. грн; змішувачів для мийок – 11 шт. на суму прямих витрат 20,9 тис. грн; вентиляторів марки 125 МНТ – 2 шт. на суму прямих витрат 3,3 тис. грн (загалом на **67,3 тис. грн, що є матеріальною шкодою**) (*фото наведене у Додатку 3 до Звіту*). У діях службових осіб підрядника (ПП «СервісВінБуд» в особі директора Нагорного В. В.) вбачаються ознаки **кримінальних правопорушень**, передбачених частиною першою статті **190** і частиною першою статті **358** ККУ.

Аналогічно, субпідрядною організацією ФОП Парицький О. В., у якого працювало 4 найманих працівники, до акта приймання виконаних робіт № 8/12 за грудень 2020 року включено **невиконані роботи** з установа чотирьох сушарок для рук (шифр РН17-19-1) і їх вартість на загальну суму прямих витрат 123,7 тис. грн, а з урахуванням Єдиного податку (5,0 відс.) – **129,9 тис. грн**, чим заподіяно **матеріальну шкоду** територіальній громаді Вороновицького району на зазначену суму. У діях службових осіб замовника (відділу освіти Вінницької РДА в особі начальника Мисліцької Л. М.) вбачаються ознаки **кримінального правопорушення**, передбаченого частиною першою статті **367**, а підрядника (ФОП Парицький О. В.) – частиною першою статті **190** і частиною першою статті **358** ККУ.

Зазначені роботи не виконано, а матеріальні ресурси, які включені до актів приймання виконаних будівельних робіт, **на об'єкті відсутні**. Документів про фактичне виконання робіт (загального журналу будівельних робіт на об'єкті, актів на закриття прихованих робіт, товарно-транспортних накладних на придбання матеріалів, документів вхідного контролю їх якості тощо) або договорів відповідального зберігання матеріальних цінностей, придбаних для виконання будівельних робіт, до огляду не надано.

Оглядом також встановлено, що система вентиляції змонтована не в повному обсязі (відсутні два вентилятори, кожухи для захисту двигунів тощо),

оплата за які відсутня, через що вона не функціонує. Це свідчить про **нерезультативне використання 668,2 тис. гривень.**

Довідково. Відділом освіти листом від 20.04.2021 № 01-23/315 поінформовано Рахункову палату про те, що всі роботи були виконані ПП «СервісВінБуд» відповідно до листа-вимоги про усунення недоліків від 05.01.2021 № 01-23/5. Результатом аналізу інформації, додатково наданої об'єктом аудиту, засвідчено фактичне **усунення встановлених порушень** на загальну суму **304,5 тис. грн**, що підтверджено наданими актами приймання виконаних будівельних робіт за січень 2021 року та фотоматеріалами. Проте, з огляду на те, що зазначений лист-вимога про усунення недоліків, акти приймання виконаних будівельних робіт, якими сторновано вартість невиконаних робіт і невстановленого обладнання, до аудиту станом на 26.01.2021 (дата підписання акта аудиту) не були надані, а також враховуючи відсутність заперечень до результатів огляду на момент підписання відповідного акта 14.01.2021, вбачається намагання Відділу освіти викривити реальний стан справ, приховати факти допущених порушень, якими заподіяно матеріальну шкоду територіальній громаді.

- Оглядом робіт з капітального ремонту будівлі комунального закладу «Софіївська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів» (Дніпропетровська область) встановлено, що у порушення вимог пункту 11.3 договору № 251/07-19 Департаментом капітального будівництва Дніпропетровської ОДА у вересні 2020 року прийнято та оплачено за кошти субвенції на забезпечення спроможної школи окремі роботи (встановлення табличок кабінетів за системою Брайля та облаштування візуальним показником дверних ручок) в обсягах, які фактично не були виконані, що призвело до завищення вартості виконаних робіт на **14,9 тис. грн**, чим заподіяно **матеріальну шкоду** територіальній громаді на відповідну суму. Під час аудиту порушення усунено шляхом виконання додаткових робіт.

У діях службових осіб підрядника (директора ТОВ «Комерційний центр «Лібертон» Науменко В. В.) вбачаються ознаки **кримінального правопорушення**, передбаченого частиною другою статті **191 ККУ**.

- За результатами аудиту на об'єкті «Капітальний ремонт фасадів та вимощення опорного закладу «Великобагачанський заклад загальної середньої освіти І-ІІІ ступенів виконавчого комітету Великобагачанської селищної ради» (Полтавська область) не підтверджено виконання робіт з обклеювання поверхні стін школи склосіткою на площі 551,75 м² та влаштування фартухів в обсязі 81,44 м. Як наслідок, до актів ф. КБ-2в незаконно включено вартість цих робіт, що є порушенням з боку Відділу освіти пункту 6.4.3 ДСТУ БД.1.1-2013 в частині прийняття та оплати фактично відсутніх робіт, чим заподіяно **матеріальної шкоди** селищній територіальній громаді в сумі **37,25 тис. гривень**. З неї підрядною організацією ТОВ «Компанія «Тоталбуд» відшкодовано на рахунок Відділу освіти Великобагачанської селищної ради заподіяну матеріальну шкоду в сумі **10,9 тис. грн**, які платіжним дорученням від 16.02.2021 № 4 Відділом освіти перераховано в дохід державного бюджету.

У діях службових осіб ТОВ «Компанія «Тоталбуд» (директор Зінов'єва А. В.) вбачаються ознаки **кримінального правопорушення**, передбаченого частиною другою статті **191 ККУ**.

✓ **Дотримання містобудівних норм**

Проектом реконструкції гімназії № 315, що фінансується **Управлінням освіти Дарницької районної в місті Києві державної адміністрації**, враховано вимоги щодо створення умов для безперешкодного доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення: в блоці I – ліфт, в блоці III – похилі підйомники з 1 по 4-й поверхи, на входах в I та II блоки – пандуси.

Однак, на час завершення аудиту, не створено умов для вільного доступу осіб з обмеженими фізичними можливостями до об'єкта реконструкції, оскільки не виконано передбачені локальними кошторисами роботи з улаштування пандусу з огорожею та придбання і монтажу сходового підйомника загальною кошторисною вартістю **1 238,5 тис. гривень**.

У Дозволі від 28.08.2020 на виконання будівельних робіт з реконструкції гімназії № 315 зазначено, зокрема, що будівельні роботи проводить ТОВ «Класика комфорту», а відповідальним виконавцем робіт є Котвицький В. М. Однак фактично роботи на об'єкті виконувалися ТОВ «Грін Трейдинг», а відповідальним за проведення робіт був виконроб Рожков Д. О.

За інформацією з порталу Єдиної державної електронної системи у сфері будівництва²⁷, запит щодо зміни у дозвільному документі Управління освіти подало лише 15.02.2021. Зміни до дозвільного документа на сьогодні не внесені. Отже, будівельні роботи на суму **77028,7 тис. грн** виконані з недотриманням вимог пункту 33 Порядку № 466.

Незважаючи на те, що станом на 24.12.2020 об'єкт реконструкції не введено в експлуатацію, у блоці I надбудованого 4-го поверху здійснюється навчальний процес. Це свідчить про порушення частини 8 статті 39 Закону № 3038, згідно з яким експлуатація закінчених будівництвом об'єктів, не прийнятих (якщо таке прийняття передбачено законодавством) в експлуатацію, забороняється.

За інформацією Управління освіти, зміни до дозвільного документа не внесені через недбалість службовців ДАБІ.

✓ **Формування загальновиробничих витрат**

У Вінницькій області встановлено випадки включення до актів приймання виконаних робіт завищених обсягів загальновиробничих витрат, що є наслідком невірного обрахунку компенсації видатків зі сплати єдиного соціального внеску (далі – ЄСВ).

Так, за даними актів приймання виконаних робіт за листопад–грудень 2020 року кошторисні трудовитрати становили: по **капітальному ремонту їдальні Вороновицького ліцею** (генпідрядна організація ПП «СервісВінБуд»

²⁷Інформація з інтернет-ресурсу Єдиної державної електронної системи у сфері будівництва [Електронний ресурс]. - Доступний за посиланням: https://e-construction.gov.ua/permits_doc_detail/2385789502569318177.

(директор Нагорний В. В.), субпідрядна організація – ФОП Парицький О. В.) – **19525,6 люд/год**, по **капітальному ремонту Глуховецької СЗШ** (генпідрядна організація ФОП Парицький А. О., субпідрядні організації: ПП «СервісВінБуд» (директор Нагорний В. В.) та ФОП Нагорний В. В.) – **54076,9 люд/год**.

Оскільки до розрахунків по зазначених об'єктах підрядними/субпідрядними організаціями за період жовтень-грудень 2020 року включено видатки прямої заробітної плати основних будівельних працівників у загальній сумі 3827,3 тис. грн, загальновиробничими витратами за такими актами стали видатки на сплату ЄСВ основних будівельних працівників, за розрахунками контрольної групи, в загальній сумі **842,0 тис. грн** ($3827, \text{ тис. грн} \times 22 \text{ відсотки}$).

Однак за інформацією Головного управління ДПСУ у Вінницькій області, у період жовтень-грудень 2020 року у вказаних виконавців робіт працювало всього **28** штатних працівників (застрахованих осіб), яким на заробітну плату нараховано ЄСВ на загальну суму **66,3 тис. гривень**.

З огляду на зазначену невідповідність проведено аналітичні розрахунки, за результатами яких встановлено таке.

Кінцевою датою актів виконаних робіт було 24.12.2020. Згідно з відомостями, розміщеними у відкритому доступі, у жовтні, листопаді та грудні 2020 року (станом на 24.12.2020) було 60 робочих днів.

Враховуючи це, підрядним/субпідрядним організаціям ПП «СервісВінБуд», ФОП Парицький О. В., ФОП Парицький А. О. та ФОП Нагорний В. В. за період жовтень–грудень 2020 року (при п'ятиденному робочому тижні) для відпрацювання загальної кошторисної трудомісткості на двох об'єктах в обсязі 73602,5 люд/год ($19525,6 + 54076,9$) за умови одночасного перебування на будівельних майданчиках знадобилось би 153 будівельних робітники, які працюють в одну зміну ($73602,5 \text{ люд/год} / 8 \text{ год} / 60 \text{ днів}$).

Якщо до розрахунку взяти чисельність лише штатних працівників підрядних/субпідрядних організацій – 28 осіб, то для відпрацювання загальних трудовитрат, указаних в актах приймання виконаних робіт і прийнятих до оплати по двох об'єктах ($73602,5 \text{ люд/год}$), знадобилося б понад один рік ($15,6 \text{ місяця}$) ($73602,5 / 28 / 8 / 21$) за умови організації праці будівельних робітників в одну зміну.

Це має **ознаки необґрунтованого включення** підрядними і субпідрядними організаціями до загальновиробничих витрат нарахування ЄСВ за листопад – грудень 2020 року на суму **775,7 тис. грн** ($842,0 - 66,3 = 775,7$) при виконанні будівельних робіт на об'єктах Вороновицької селищної ради Вінницької області.

Довідково. Відділ освіти Вороновицької селищної ради листом від 20.04.2021 № 01-23/315 надав зауваження до проєкту Звіту з цього питання, яке не враховане, оскільки не відповідає дійсності та викривлює реальний стан справ, бо, зокрема, не стосуються в повному обсязі вказаного об'єкта аудиту.

✓ Здійснення технічного та авторського нагляду

Аудитом встановлено окремі випадки оплати робіт з технічного та авторського нагляду, виконаного особами, які не мали відповідних кваліфікаційних сертифікатів.

Так, авторський нагляд за реконструкцією існуючої будівлі (корпус № 2) Іванківської ЗОШ № 2 здійснював Ярош В. М., який мав кваліфікаційний сертифікат інженера-проектувальника, що не давав права здійснювати авторський нагляд на об'єкті будівництва з класом наслідків (відповідальності) СС2 (середні наслідки). Згідно з наказом Мінрегіону від 27.01.2014 № 26 «Про затвердження Зміни № 8 до розділу 1 «Керівники, професіонали, фахівці» Випуску 64 «Будівельні, монтажні та ремонтно-будівельні роботи» Довідника кваліфікаційних характеристик професій працівників», яким введено категорійність інженерів – проектувальників, експертів будівельних, інженерів з технічного нагляду, цю роботу повинен був виконувати щонайменше інженер-проектувальник I категорії.

Технічний нагляд на цьому об'єкті протягом 2018–2020 років здійснювала Штифуряк Л. Т., яка не мала сертифікату, що давав право виконувати цю роботу.

Отже, Відділом освіти Іванківської районної державної адміністрації сплачено за проведення авторського та технічного нагляду фахівцям, які не мали відповідного сертифікату, всього **304,0 тис. грн** (41,9 і 262,1 тис. грн відповідно).

Аналогічно, не мав дійсного кваліфікаційного сертифікату інженера технічного нагляду I категорії на виконання відповідних робіт щодо об'єктів будівництва класу наслідків (відповідальності) СС3 (значні наслідки), а мав лише сертифікат інженера технічного нагляду (кваліфікаційний сертифікат серія АТ № 004645, зареєстрований у реєстрі атестованих осіб 29.10.2015 за № 4564), що не давав права виконувати роботи на такому об'єкті (СС1 – СС3), Бишевець В. О., який здійснював технічний нагляд за реконструкцією гімназії № 315.

З огляду на зазначене, Управлінням освіти Дарницької районної у місті Києві державної адміністрації сплачено **774,8 тис. грн** за проведення технічного нагляду фахівцю, який не мав відповідного сертифікату.

- Крім зазначеного вище, під час аудиту встановлено загалом 10 випадків незастосування 5 розпорядниками бюджетних коштів штрафних санкцій до постачальників і підрядників за фактами порушення строків виконання договірних зобов'язань, що спричинило втрату відповідними територіальними громадами доходів на суму **1393,2 тис. грн** (*зведений розрахунок штрафних санкцій за порушення постачальниками (виконавцями) господарських зобов'язань в частині строків постачання товарів (виконання робіт) наведено у Додатку 1 до Звіту*).

✓ Ефективність використання коштів субвенції

Відділом освіти Вороновицької селищної ради Вінницької області у

2020 році прийнято низку неефективних управлінських рішень, у зв'язку з чим протягом бюджетного року не забезпечено реалізацію проєкту капітального ремонту приміщення їдальні Вороновицького ліцею.

Так, проведено коригування ПКД, за результатами якого загальна кошторисна вартість будівництва у поточних цінах станом на **14.07.2020** збільшена з 7792,0 тис. грн до 9762,3 тис. гривень. Незважаючи на зазначене, Відділ освіти листом від 10.12.2020 № 01-23/509 звернувся до головного інженера проєкту суб'єкта підприємницької діяльності Яблонської В. Р. із проханням виконати коригування ПКД об'єкта, а саме включити до проєкту додаткові види робіт в межах кошторисного ліміту тендерної пропозиції.

Проведеним коригуванням проєктної документації включено виконання додаткових робіт в межах кошторисного ліміту тендерної пропозиції на загальну суму 2967,1 тис. грн за рахунок вилучення з проєктної документації придбання технологічного обладнання на загальну суму 1477,8 тис. грн та монтажу технологічного обладнання на суму 49,5 тис. грн, **що призвело до неможливості реалізації проєкту їдальні у встановлені Порядком та умовами № 100 строки (до кінця 2020 року) та його введення в експлуатацію.**

Таким чином, Відділом освіти (начальник – Мисліцька Л. М.) не забезпечено реалізацію проєкту їдальні, що свідчить про **нерезультативне використання** у 2020 році **7792,0 тис. грн**, у тому числі коштів субвенції – 6 042,3 тис. гривень.

- На момент завершення аудиту (04.12.2020) опалення будівлі **Біляївської ЗОШ № 2** (Одеська область) здійснювалось діючою котельною, яка працює на природному газі. Натомість, передбачена проєктом та встановлена у **вересні 2020 року** (акт приймання виконаних робіт від 22.09.2020 № 38) блочно-модульна котельня з опалювальним модулем КТМ 200 потужністю 200 кВт (працює на деревних пелетах) вартістю 1244,3 тис. грн з моменту встановлення для опалення школи не використовувалась. За інформацією начальника Управління майном Біляївської міської ради Молодід Т. В., ще тривають пусконаладжувальні та випробувальні роботи, після чого котельня буде використовуватись за призначенням. Наведене свідчить про невжиття належних заходів щодо переходу на альтернативний вид палива (пелети) і **нерезультативне використання** станом на грудень 2020 року бюджетних коштів в сумі **1244,3 тис. гривень**.

- Листом від **04.01.2021** Вінницькою ОДА поінформовано МОН, що в рамках реалізації програми «Спроможна школа для кращих результатів» з державного бюджету надійшла та використана в повному обсязі субвенція в сумі **20 000,0 тис. грн** та співфінансування з місцевого бюджету 3 300,6 тис. гривень. При цьому Вінницька ОДА звернулась з проханням до МОН зняти з контролю два об'єкти як виконані.

22.01.2021 контрольною групою Рахункової палати в присутності заступника директора Центру матеріально-технічного забезпечення закладів

освіти області Федяєвої Т. А. та начальника відділу освіти, культури, молоді та спорту Глуховецької селищної ради Козятинського району Миклін О. В. **проведено огляд (обстеження) фактичного виконання робіт з капітального ремонту будівель Глуховецької ЗОШ І-ІІІ ступенів (Корпус №1).**

Згідно з довідкою Відділу освіти від 19.01.2020 № 27 по цьому об'єкту виконано та оплачено робіт у загальній сумі 15 244,8 тис. гривень. Вказані кошти оплачено за актами приймання виконаних будівельних робіт у листопаді - грудні 2020 року. Проте результати огляду (обстеження) засвідчили, що **станом на 22.01.2021 будівельні роботи з капітального ремонту будівлі Глуховецької СЗШ тривають**, а саме виконання невстановленими працівниками робіт з утеплення фасадів, улаштування відливів тощо, які включено до актів приймання виконаних робіт від 03–15.12.2020 та оплачено на суму 2952,0 тис. грн за рахунок бюджетних коштів.

Аналізом наданих до огляду актів приймання виконаних робіт по об'єкту будівництва встановлено, що **за вказаними актами у листопаді-грудні 2020 року не виконувались роботи** (передбачені укладеною договірною ціною) щодо: утеплення фасадів мінеральними плитами товщиною 50 мм (за даними договірної ціни) за технологією «CEREZIT» (цоколь – надземна частина); виконання електроосвітлення і електромонтажних робіт, монтаж устаткування, зокрема щодо влаштування пожежної сигналізації.

До аудиту Відділом освіти надано копію листа-вимоги про усунення недоліків, направлену генеральному підряднику Парицькому А. О. від 05.01.2021 № 2. Необхідно зазначити, що **факт неякісного виконання робіт не було виявлено технічним наглядом** по об'єкту, що виконував інженер технагляду Тимошенко І. В. (реєстраційний номер № 1971), яким всі акти приймання виконаних робіт по об'єкту підписані без зауважень.

При цьому відомостей щодо застосування/незастосування Відділом освіти до підрядної/субпідрядних організацій штрафних санкцій, зокрема згідно з пунктом 7.2 Договору № 21-09-1, яким передбачено, що у разі виявлення недоліків у роботах підрядник сплачує штраф у розмірі 10 відс. вартості робіт, виконаних з недоліками, до аудиту не надано. За розрахунками контрольної групи, цей штраф становить 295,2 тис. грн (*2952,6 тис. грн x 10 відсотків*).

Унаслідок невиконання умов договору та вимог статті 231 ГКУ Глуховецьким селищним бюджетом **не одержано доходу на суму 295,2 тис. грн, чим створено ризики заподіяння матеріальної шкоди** відповідній територіальній громаді у разі нестягнення зазначеного штрафу в межах скороченого терміну позовної давності.

Крім того, по об'єкту «Капітальний ремонт будівлі Глуховецької ЗОШ» у 2020 році, за відсутності дозволу на виконання, **виконано і оплачено робіт на суму 15 244,8 тис. грн**, що є порушенням пункту 3 частини першої статті 34 Закону № 3038, пункту 5 Порядку № 466.

Зважаючи на використання у 2020 році бюджетних коштів на загальну суму 15 244,8 тис. грн, у тому числі 13 911,1 тис. грн коштів субвенції, станом на 22.01.2021 не забезпечено завершення реалізації проєкту.

Експлуатація корпусу № 1 будівлі Глуховецької СЗШ І-ІІІ без прийняття закінченого будівництвом об'єкта та за відсутності систем пожежної сигналізації (оповіщення про пожежу та управління евакуацією людей, пожежного спостереження тощо), як це передбачено договором № 21-09-1 та договірною ціною, **створює ризики щодо безпечного перебування дітей та дорослих** на об'єкті будівництва, зокрема у разі виникнення надзвичайних ситуацій.

• **В Управлінні освіти Дарницької районної у місті Києві державної адміністрації** встановлено факти **неекономного використання** бюджетних коштів внаслідок погодження підряднику завищених цін на **2899,2 тис. гривень**.

Так, аналізом цін на будівельні матеріали, які включені до актів приймання виконаних робіт з реконструкції гімназії № 315, та цін постачальників аналогічних матеріалів, розміщених на вебсайті prgm.ua, ibud.ua тощо, встановлено відхилення (завищення) вартості матеріалів, яке за розрахунками восьми позицій становить **2781,1 тис. гривень**.

Зокрема, середня ціна на декоративну штукатурку СТ 137 інших постачальників становить 17,8 грн з ПДВ за 1 кг проти 30 грн з ПДВ відпускної ціни підрядника. Перевищення вартості підрядника порівняно з вартістю інших постачальників з урахуванням використання декоративної штукатурки СТ 137 у кількості 12990,9 кг становить 158,5 тис. гривень. Середня ціна на міноплиту Ізоват інших постачальників становить 2873,6 грн з ПДВ за 1 м³ проти 3660,0 грн з ПДВ підрядника. Перевищення вартості підрядника порівняно з вартістю інших постачальників з урахуванням обсягу використання міноплити Ізоват у кількості 1834,15 м³ становить 1442,3 тис. гривень.

На запит Рахункової палати від 21.12.2020 № 18-2949 ДПСУ надано інформацію²⁸ з Єдиного реєстру податкових накладних стосовно суб'єктів господарювання, згідно з якою виробник ТОВ «ОБІО» у серпні - листопаді 2020 року реалізував плити теплоізоляційної з мінеральної вати на синтетичному зв'язуючому Izovat 135 (1000x 600x100) ТОВ «Мастер – логистик» за ціною 2250 грн з ПДВ за 1 м³. Такі плити ТОВ «Грін Трейдинг» придбано у ТОВ «Класика комфорту» за ціною 3660 грн (з ПДВ), що на 62 відс. більше за ціну реалізації виробника.

Зведена цифрова довідка про результати аудиту ефективності виконання заходів з матеріально-технічного забезпечення закладів загальної середньої освіти за кошти субвенцій з державного бюджету (в розрізі об'єктів, з урахуванням співфінансування за рахунок місцевих бюджетів) наведена у Додатку 2 до Звіту.

²⁸ Лист від 16.01.2021 № 436/5/99-00-18-03-01-05.

Висновки до розділу IV

Загалом на 27 об'єктах (із 38 охоплених контрольними заходами) встановлено неефективного управління коштами субвенцій на загальну суму **181,0 млн грн**, на 23 об'єктах – використання коштів субвенцій та коштів співфінансування з місцевих бюджетів з порушеннями законодавства на **67,8 млн грн** (зокрема, використання коштів з недотриманням вимог порядків та умов; оплата непідтверджених обсягів виконаних будівельних робіт; включення до актів непідтверджених витрат), якими заподіяно матеріальної шкоди відповідним територіальним громадам на 9,4 млн грн, та на 31 об'єкті – неефективне використання коштів субвенцій та коштів співфінансування з місцевих бюджетів на **134,6 млн грн** (з них неекономне використання – 12,1 млн грн, непродуктивне – 36,0 млн грн, нерезультативне – 86,5 млн гривень). Крім того, встановлено здійснення з порушеннями законодавства публічних закупівель (неналежна підготовка тендерної документації; визначення переможцем суб'єкта господарювання, який не відповідає кваліфікаційним вимогам; укладання договорів з недотриманням вимог тендерної документації) на **51,5 млн грн**, виконання з порушенням законодавства з питань містобудівної діяльності проєктних, будівельних робіт, авторського та технічного нагляду на **172,8 млн грн**, проведення з недотриманням нормативно-правових актів відбору і погодження проєктів і заходів з матеріально-технічного забезпечення закладів освіти на **94,3 млн гривень**.

Найбільш неорганізованим було використання коштів субвенції на підвищення якості освіти, що спрямовані на забезпечення доступу до Інтернету закладів ЗСО у Вінницькій, Дніпропетровській, Львівській, Полтавській, Харківській областях та м. Києві. За цим напрямом використання субвенції встановлено непоодинокі випадки оплати за роботи з підключення закладів ЗСО до Інтернету, які фактично виконані і оплачені раніше, оплати за цінами, що суттєво перевищують ринкові, оплати робіт, виконання яких належно не оформлено документами.

Загалом встановлено **21 порушення**, якими заподіяно матеріальної шкоди територіальним громадам, що мають ознаки **кримінальних правопорушень**, з них: неналежне виконання службовою особою своїх службових повноважень через несумлінне ставлення до них за частиною першою статті 367 ККУ – **3**, за частиною другою статті 367 ККУ – **9**; зловживання владою або службовим становищем за частиною другою статті 364 ККУ – **2**; шахрайство за частиною першою статті 190 ККУ – **5**; привласнення, розтрата або заволодіння чужим майном службовою особою шляхом зловживання службовим становищем за частиною другою статті 191 ККУ – **5**, за частиною четвертою статті 191 ККУ – **3**, за частиною п'ятою статті 191 ККУ – **2**; підроблення документів, печаток,

штампів та бланків, їх збут, використання підроблених документів за частиною першою статті 358 ККУ – 5; службове підроблення за частиною першою статті 366 ККУ – 3, за частиною другою статті 366 ККУ – 4.

V. СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ НАСЛІДКИ ВИКОРИСТАННЯ СУБВЕНЦІЙ

Надання та використання коштів субвенцій на умовах співфінансування у 2019 році на створення спорткомплексів та підвищення якості освіти, у 2020 році на створення НУШ та забезпечення спроможної школи дозволило відчутно зміцнити матеріально-технічну базу закладів ЗСО за окремими напрямками.

За звітними даними МОН, проведено роботи з будівництва, реконструкції та ремонту **153** закладів ЗСО, **79** спортивних комплексів, придбано **257** шкільних автобусів, **23** мобільних ІРЦ та **23994** персональних комп'ютери, забезпечено доступ до Інтернету або підвищено його якість (швидкість доступу) для **7737** закладів освіти. Придбано засобів навчання та обладнання на 959,0 млн грн, меблів для початкових класів – на 669,0 млн грн, дезинфікуючих засобів – на 525,8 млн грн, обладнання, інвентаря для фізкультурно-спортивних приміщень – на 23,5 млн гривень *(наведено на Схемі в розділі III Звіту)*.

Водночас допущено низку випадків неефективного управління і використання коштів субвенцій та співфінансування з місцевих бюджетів, що не дозволило досягти найкращого співвідношення між результатами виконання бюджетних програм і використаними для досягнення цих результатів коштами субвенцій і співфінансування з місцевих бюджетів.

Зокрема, у 2019 році не розпочато роботи на 5 об'єктах, на які розподілено 10,2 млн грн субвенції на створення спорткомплексів, з них: через невиділення співфінансування – з будівництва спортивного майданчика зі штучним покриттям у м. Рубіжне та футбольного поля зі штучним покриттям у м. Конотоп (Сумська область); унаслідок непроведення тендерних процедур – з капітального ремонту спортивних майданчиків комунального закладу «НВО «Загальноосвітня школа І–ІІ ступенів – ліцей № 19» у м. Кропивницький та Гощанської ЗОШ в смт Гоща (Рівненська область); через непроведення експертизи ПКД – з будівництва навчально-виховного комплексу Драбівської районної ради Черкаської області.

Крім того, подання ДОН КМДА у 2019 році до МОН необхідного пакета документів стосовно реконструкції стадіону гімназії «Діалог» на 4 дні пізніше строку, встановленого Порядком та умовами № 376, **призвело до неотримання бюджетом міста Києва** субвенції з державного бюджету та, як наслідок, незабезпечення потреб дітей, які навчаються у цій гімназії, належними умовами для занять спортом.

У Харківській області через неоформлення декларації про готовність відсутні правові підстави для експлуатації через рік з часу закінчення робіт з

реконструкції спортивного майданчика для мініфутболу зі штучним покриттям на території КЗ «Мереф'янський медичний ліцей» та футбольного поля зі штучним покриттям майданчика для ігрових видів спорту Краснопавлівської ЗОШ I-III ступенів Лозівської районної ради. Так само, незважаючи на те, що станом на 24.12.2020 об'єкт реконструкції гімназії № 315 (замовник Управління освіти Дарницької районної у місті Києві державної адміністрації) не введено в експлуатацію, у першому блоці надбудованого четвертого поверху здійснюється навчальний процес. У Львівській області станом на 01.12.2020 не введені в експлуатацію шість з десяти об'єктів, на які використано 14,8 млн грн субвенції.

За субвенцією на забезпечення спроможної школи у 2020 році через нереалізацію проєктів повністю скорочено видатки субвенції на капітальний ремонт покрівель ЗОШ № 2 м. Рожище Волинської області та Веселинівської ЗОШ смт Веселинове Миколаївської області.

Не забезпечено повного виконання робіт та введення в експлуатацію після капітального ремонту будівель Глуховецької СЗШ смт Глухівці.

Прибудова приміщення актового залу та навчальних класів Біляївської ЗОШ № 2 Одеської області після реконструкції введена в експлуатацію 15.09.2020 з рівнем будівельної готовності 65 відс., у зв'язку з чим ще майже два місяці потому на об'єкті виконувались будівельні роботи.

Аудитом засвідчено чимало випадків тривалого невикористання за призначенням придбаних шкільних автобусів, меблів та комп'ютерного обладнання, а також використання поза освітнім процесом придбаних персональних комп'ютерів (*конкретні факти наведено у розділі III Звіту*).

Разом з тим встановлено, що у майже у кожному третьому закладі ЗСО, на підключення яких до мережі Інтернет у 2019 році були розподілені кошти субвенції на підвищення якості освіти, не досягнуто цілей її надання – забезпечення можливості з'єднання з Інтернетом усіх наявних та запланованих до придбання за кошти субвенції персональних комп'ютерів, з обов'язковим доступом відповідної швидкості.

Так, не покращено якість доступу до Інтернету загалом у **947 закладах ЗСО**, з них у Вінницькій області – у 445 школах (що становить 56,5 відс. від тих, яким розподілені кошти субвенції), Харківській – 116 (27,6 відс.), Львівській – 102 (12,6 відс.), Одеській області – 113 (14,8 відс.), м. Дніпра – 63 (51,2 відсотка). Попри спрямування спеціалізованій загальноосвітній школі I-III ступенів № 296 Дарницького району м. Києва коштів субвенції і співфінансування, із 17 класів старшої школи доступом до Інтернету облаштовано лише два класи. Аналогічна ситуація склалася і у навчальному закладі № 295 м. Київ, де доступ до Інтернету не мають вісім із 17 класів.

Зазначене свідчить про наявність значних резервів для підвищення кінцевої ефективності виконання відповідних бюджетних програм.

Слід зазначити, що за інформацією, оприлюдненою МОН²⁹, станом на 6 квітня 2021 року в Україні із 14873 закладів ЗСО доступу до Інтернету не мали 24 заклади, зокрема у Закарпатській області – 17, Львівській – 3, Хмельницькій – 3, Полтавській – 1, що видається оптимістичним показником.

ВИСНОВКИ

1. МОН, як головним розпорядником коштів державного бюджету за бюджетними програмами за КПКВК 2211230, 2211240, 2211250 і 2211260, та головними розпорядниками коштів місцевих бюджетів Вінницької, Дніпропетровської, Київської, Львівської, Одеської, Полтавської, Харківської областей та м. Києва, у 2019–2020 роках не забезпечено повною мірою ефективного виконання заходів з матеріально-технічного забезпечення закладів ЗСО, які фінансувалися за рахунок цих коштів.

Загалом за 10 напрямками матеріально-технічного забезпечення закладів ЗСО видатки за цей період становили **4282,6 млн грн**, у тому числі кошти субвенцій – **3230,1 млн грн** (з них у 2019 році – 1220,4 млн грн, 2020 році – 2009,7 млн грн) та співфінансування місцевих бюджетів – **1052,5 млн гривень**. За рахунок реалізації заходів з матеріально-технічного забезпечення суттєво покращено показники забезпеченості закладів ЗСО шкільними автобусами, персональними комп'ютерами, шкільними меблями та дидактичними засобами.

Однак внаслідок допущених неефективних управлінських рішень до державного бюджету повернено як невикористані **319,4 млн грн**, з них у 2019 році – 259,0 млн грн та у 2020 році – 60,4 млн грн, що становить **17,5 і 3 відс.** відкритих асигнувань відповідно.

За результатами аудиту, проведеного на 38 об'єктах у Вінницькій, Дніпропетровській, Київській, Львівській, Одеській, Полтавській, Харківській областях і м. Києві, встановлено фактів неефективного управління і використання коштів субвенцій з державного бюджету та співфінансування з місцевих бюджетів на **181,0 та 134,6 млн грн** відповідно, використання їх з порушенням законодавства на **67,8 млн грн**, чим заподіяно матеріальної шкоди (збитків) територіальним громадам на 9,4 млн гривень. Встановлено також здійснення з порушеннями законодавства публічних закупівель на **51,5 млн грн**, виконання з порушеннями законодавства з питань містобудівної діяльності проєктних, будівельних робіт, авторського та технічного нагляду на **172,8 млн грн**, проведення з недотриманням нормативно-правових актів відбору та погодження проєктів і заходів з матеріально-технічного забезпечення закладів освіти на **94,3 млн гривень**.

Основними причинами викладеного є неналежна організація використання коштів субвенцій, неефективне управління бюджетними коштами на місцях та

²⁹Інформація з інтернет-ресурсу «ukr.net» [Електронний ресурс]. - Доступний за посиланням: <https://www.ukr.net/news/details/tehnologii/84568788.html>.

неналежний внутрішній контроль за виконанням зазначених бюджетних програм з боку МОН.

2. Нормативно-правове врегулювання питань виконання заходів з матеріально-технічного забезпечення закладів ЗСО за кошти субвенцій з державного бюджету в цілому було достатнім для забезпечення законного виділення з цією метою бюджетних коштів. Разом з тим окремі положення порядків та умов надання субвенцій в частині використання бюджетних коштів мали недоліки, що не сприяло ефективності їх використання.

2.1. У 2019–2020 роках основними джерелами формування матеріально-технічної бази закладів ЗСО були чотири субвенції: на підвищення якості освіти; на створення спорткомплексів; на створення НУШ; на забезпечення спроможної школи. Проте порядки та умови надання двох нових субвенцій (на підвищення якості освіти та на створення спорткомплексів) були затверджені постановами Кабінету Міністрів України із порушенням строків, встановлених частиною другою статті 97 БКУ, на 2–2,5 місяця, що перенесло виконання відповідних заходів з матеріально-технічного забезпечення закладів ЗСО на кінець 2019 і 2020 календарних років.

2.2. Термінологія, яка застосовується в ДСТУ 7013:2009, зокрема «школярі з обмеженою здатністю пересування», не відповідає термінології, запровадженій у Законі № 2145, зокрема «особа з особливими освітніми потребами». Водночас підпунктом 1 пункту 4 Порядку та умов № 319 не було належно врегульовано питання обов'язковості придбання шкільних автобусів, обладнаних місцями для дітей з особливими освітніми потребами (оскільки навіть за наявності у звичайних закладах освіти здобувачів з особливими освітніми потребами, в тому числі з обмеженою здатністю до пересування, обласні державні адміністрації лише можуть, а не зобов'язані придбавати шкільні автобуси, обладнані місцями для таких дітей), а також щодо кількості таких місць в автобусі. В результаті за рахунок 242,1 млн грн субвенції і 128,9 млн грн співфінансування, розподілених на заходи з придбання шкільних автобусів за цим заходом, автобуси з обладнаними місцями для осіб з особливими потребами не придбавалися, що явно не відповідає потребі закладів ЗСО у такому транспорті з огляду на кількість осіб з особливими освітніми потребами, що не забезпечені транспортними послугами.

2.3. Порядок та умови № 376 не передбачали подання комісії МОН змін, що вносяться замовниками будівництва у проекти, затверджені до фінансування. Це дозволяло здійснювати роботи, не передбачені проектами, що включені МОН до фінансування. При цьому така умова надання субвенції, як завершення створення спортивних комплексів, їх облаштування спортивним інвентарем і обладнанням та належне забезпечення подальшої експлуатації (у наступних бюджетних періодах) за рахунок місцевих бюджетів або інших джерел, не заборонених законодавством, не містила часових обмежень виконання цих зобов'язань, чим

створено передумови для довготривалого завершення об'єктів та, відповідно, удорожчення вартості об'єктів внаслідок інфляційних процесів.

2.4. Порядок та умови № 237 потребують внесення змін з метою уможливлення закупівлі меблів, обладнання і дидактичних матеріалів для учнів перших класів, які підуть у школу на четвертому році реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» (2021/2022 навчальний рік), що передбачено Планом заходів № 903-р, а також визначення повноважень ОДА за потреби змінювати пропорції розподілу субвенції, визначених пунктом 15 Порядку та умов № 237, для бюджетів сільських, селищних, міських територіальних громад за обґрунтованими зверненнями відповідних відділів освіти.

2.5. Через відсутність у Порядку та умовах № 100, до 30.04.2021, чіткого визначення терміну «проект, що реалізується за рахунок коштів субвенції» незрозумілим є що саме згідно з пунктом 3 повинно бути завершено до кінця поточного року – проект в цілому чи його частина, визначена у проєктній заявці. Це унеможливило об'єктивну оцінку результативності використання бюджетних коштів.

2.6. Не реалізовано пропозицію Рахункової палати, надану МОН у 2019 році за результатами аудиту ефективності використання коштів субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на забезпечення якісної, сучасної та доступної загальної середньої освіти «Нова українська школа», стосовно актуалізації Положення про навчальні кабінети загальноосвітніх навчальних закладів, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 20.07.2004 № 601, яке прийнято ще до освітньої реформи і, відповідно, не передбачає створення у навчальних кабінетах початкових класів нового освітнього простору.

3. МОН і окремими розпорядниками коштів місцевих бюджетів Вінницької, Дніпропетровської, Київської, Львівської, Одеської, Полтавської, Харківської областей та м. Києва у 2019–2020 роках не забезпечено повного і ефективного виконання бюджетних програм щодо субвенцій на підвищення якості освіти, створення спорткомплексів, створення НУШ та забезпечення спроможної школи за видатками.

3.1. Із затверджених 150,0 млн грн видатків субвенції на створення спорткомплексів з держбюджету виділено 146,8 млн грн, що на 3,2 млн грн менше затвердженого. Унаслідок затримки із затвердженням змін до розпорядження Кабінету Міністрів України від 05.07.2019 № 493-р в частині зміни коду і назви місцевих бюджетів та затримки внесення відповідних змін Мінфіном до розпису державного бюджету, 3,2 млн грн асигнувань субвенції на створення чотирьох спорткомплексів з державного бюджету не були виділені. В результаті не профінансовано місцеві бюджети на 2,1 млн грн Чернівецької, на 870,0 тис. грн Тернопільської та на 263,6 тис. грн Полтавської областей.

3.2. У 2019 році по **субвенції на підвищення якості освіти** проведено касових видатків на 1 092,0 млн грн, або 82 відс., по **субвенції на створення спорткомплексів** – 128,4 млн грн, або 87,5 відс. виділених асигнувань. Не використано відповідно **240,6 і 18,4 млн грн субвенцій (18 і 12,5 відс.)**, що свідчить про неефективне управління їх коштами.

У 2020 році по **субвенції на створення НУШ** використано 1 556,9 млн грн, або 98 відс. виділеного. Обсяг невикористаної субвенції становить **31,0 млн грн**, або 2 відсотки. Разом з тим із передбачених 2 482,2 млн грн видатків **субвенції на забезпечення спроможної школи** виділено тільки 482,2 млн грн із загального фонду, з яких використано 452,8 млн грн, або 93,9 відс. виділеного. Не використано субвенції за загальним фондом на **29,4 млн грн, або 6,1 відсотка**. Затверджені за спеціальним фондом видатки субвенції в сумі 2000,0 млн грн не проводились через відсутність відповідних доходів.

3.3. Найменше коштів субвенції на підвищення якості освіти у 2019 році використано у **Київській** (27,3 млн грн із 65,6 млн грн відкритих асигнувань, або **42 відс.** виділеного), **Житомирській** (28,3 млн грн із 53,6 млн грн, або **53 відс.**) та **Вінницькій** (46,8 млн грн із 78,1 млн грн, або **60 відс.**) областях.

Кошти субвенції, розподілені Івано-Франківській, Запорізькій та Київській областям для придбання шкільних автобусів у сумах відповідно 15,0, 0,5 і 19,6 млн грн, за наявної потреби у такому транспорті, в повному обсязі зменшено або не використано. **Відтак тільки в Івано-Франківській та Київській областях втрачено можливість придбання загалом 17 шкільних автобусів.**

Зважаючи на розподіл по областях у цілому 175,0 млн грн на придбання шкільних автобусів, обладнаних місцями для дітей з особливими освітніми потребами, та мобільних ІРЦ, протягом року вони в повному обсязі зменшені по Донецькій (9,1 млн грн), Житомирській (9,7 млн грн), Запорізькій (10,7 млн грн) областях, а по Київській і Херсонській областях при затверджених видатках в сумах 13,7 і 2,3 млн грн за цим напрямом не використані. **В результаті не придбано мобільні ІРЦ для 13 областей за наявності у них інклюзивно-ресурсних центрів.**

Серед причин невикористання коштів субвенції – затримки з визначенням результатів тендерних процедур щодо закупівлі шкільних автобусів внаслідок оскаржень рішень тендерних комітетів до Антимонопольного комітету України та відсутність на ринку пропозицій щодо мобільних ІРЦ.

3.4. Вкрай низьким був рівень виконання у 2019 році видатків субвенції на створення спорткомплексів у Черкаській і Миколаївській областях, де виділених асигнувань використано відповідно на **24 і 34 відсотки**.

У 2020 році з **субвенції на створення НУШ** найнижчий показник використання коштів (на рівні **90 відс.**) мала **Тернопільська область**, а по **субвенції на забезпечення спроможної школи** – **Миколаївська (65 відс.) та Херсонська (67 відс.) області.**

4. МОН та окремі розпорядники коштів місцевих бюджетів Вінницької, Дніпропетровської, Донецької, Київської, Львівської, Одеської, Полтавської, Харківської областей та м. Кієва не вжили належних заходів для забезпечення розподілу обсягів субвенцій між регіонами і заходами, дотримання черговості їх фінансування та повноти співфінансування з місцевих бюджетів.

4.1. У бюджетному запиті щодо субвенції на створення НУШ МОН не визначено жодного результативного показника, що є невиконанням пункту 20 інструктивного листа Мінфіну від 03.09.2019 № 04110-09-10/22087 щодо підготовки бюджетних запитів на 2020–2022 роки та пункту 4.8 Інструкції з підготовки бюджетних запитів, затвердженої наказом Мінфіну від 06.06.2012 № 687 (зі змінами). Відсутність розрахунків також за іншими трьома бюджетними програмами та невизначення за жодною з них результативних показників надалі призвели до неможливості оцінки ефективності їх реалізації.

4.2. Комісією МОН з визначення переліку спортивних комплексів у 2019 році за заявками з місць, в яких органами виконавчої влади і місцевого самоврядування не дотримано критеріїв, визначених у пунктах 1, 3 Порядку та умов № 376 (зокрема, щодо кількості учнів, яка дає право на фінансування за рахунок субвенції, наявності відведеної в установленому порядку земельної ділянки та затвердженої проєктної документації, забезпечення створення спортивних комплексів з дотриманням вимог щодо безперешкодного доступу до них маломобільних груп населення), спрямовано на створення спортивних комплексів, розташованих у Вінницькій, Івано-Франківській, Київській, Львівській, Одеській, Сумській, Чернігівській, Черкаській, Хмельницькій, Херсонській та Чернівецькій областях, **38,9 млн грн**, або 26 відс. субвенції.

Комісією МОН з визначення переліку проєктів за субвенцією на забезпечення спроможної школи до переліку проєктів, поданих на погодження МОН, включено окремі проєкти, на які розподілено **27,6 млн грн** субвенції на забезпечення спроможної школи, щодо яких були **відсутні** визначені пунктом 5 Порядку та умов № 100 гарантійні листи органів місцевого самоврядування про дотримання ними умов щодо завершення реалізації проєктів до кінця поточного року, чим не дотримано вимоги пункту 8 цього Порядку та умов. Крім того, Комісією на погодження МОН надано пропозиції за окремими проєктами, пов'язаними з проведенням будівельних робіт, на які розподілено **10,6 млн грн** субвенції, що не мали затвердженої належним чином проєктної документації та, відповідно, позитивного висновку державної експертизи цієї документації, чим не дотримано умови пункту 3 Порядку та умов № 100. Зазначене не сприяло своєчасності та ефективності виконання відповідних заходів матеріально-технічного забезпечення закладів ЗСО.

4.3. Органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування Дніпропетровської, Київської, Львівської, Одеської, Харківської областей не

забезпечено виконання взятих зобов'язань в частині співфінансування з місцевих бюджетів.

У Вінницькій, Львівській, Одеській, Харківській областях допущено випадки розподілу і надання субвенцій на створення спорткомплексів і забезпечення спроможної школи за умови відсутності розробленої в установленому порядку ПКД або виділеної земельної ділянки, надання її освітнім закладам, які не були опорними або не мали визначеної чисельності учнів відповідно у 100 або 350 осіб.

У Харківській області в межах вимог Порядку та умов № 319 на місцевому рівні запроваджено умови співфінансування придбання шкільних автобусів у розмірі 50/50, що дало змогу придбати більшу кількість автобусів, водночас унеможливило проведення першочергового розподілу коштів на опорні заклади освіти, як це передбачено підпунктом 1 пункту 6 Порядку та умов № 319. У результаті, за незабезпеченості потреби п'яти опорних закладів, кошти субвенції за напрямом у сумі **3,6 млн грн** розподілені департаментом на три інші (неопорні) заклади ЗСО області, тобто без дотримання чітко визначеної черговості фінансування.

При здійсненні розподілу субвенції на підвищення якості освіти за напрямом на придбання ПК у Харківській області та Дарницькому районі м. Києва структурними підрозділами закладів освіти не враховано показників співвідношення кількості учнів на один ПК, передбаченої пунктом 8 Порядку та умов № 319. Відповідно першочергового фінансування освітніх закладів, що мають найгірші показники забезпечення ПК, не здійснювалося.

У Вінницькій та Харківській областях при розподілі коштів на придбання послуг із забезпечення доступу до Інтернету не надавалися переваги опорним школам та закладам ЗСО усіх ступенів з кількістю учнів 100 та більше, які мають швидкість доступу до Інтернету менше 100 Мбіт/с, чим не дотримано вимог пункту 10 Порядку та умов № 319.

5. Розпорядниками коштів субвенцій Вінницької, Дніпропетровської, Львівської, Одеської, Харківської областей та м. Києва не забезпечено дотримання вимог законодавства про публічні закупівлі і з питань містобудівної діяльності, що спричинило неналежне використання бюджетних коштів.

Аудит засвідчив порушення вимог законодавства у сфері публічних закупівель у Вінницькій, Одеській, Харківській областях та м. Києві на загальну суму **51,5 млн грн**, у тому числі: неналежна підготовка тендерної документації; визначення переможцем суб'єкта господарювання, який не відповідає кваліфікаційним вимогам; укладання договорів з недотриманням вимог тендерної документації.

Зокрема, Відділом освіти Валківської районної державної адміністрації Харківської області з порушенням вимог Закону № 922 визначено переможця з надання послуг з доступу до Інтернету, з яким укладено договір вартістю 1048,9 тис. гривень.

Порушення вимог законодавства з питань містобудівної діяльності встановлено у Вінницькій, Дніпропетровській, Київській, Львівській, Одеській, Харківській областях та м. Києві на загальну суму **172,8 млн грн**, зокрема, неякісне розроблення проєктної документації (відсутність у ПКД всупереч законодавству проєктних рішень щодо доступу до об'єктів освіти для маломобільних груп населення); проведення будівництва за відсутності правовстановлюючих документів на земельні ділянки; виконання будівельних робіт за відсутності дозволу на них; невиконання передбачених ПКД робіт (без оплати).

6. Структурні підрозділи з питань освіти Вінницької, Дніпропетровської, Донецької, Київської, Львівської, Одеської, Полтавської, Харківської обласних державних адміністрацій та окремі районні у м. Києві державні адміністрації не забезпечили дієвого внутрішнього контролю за використанням коштів субвенції та виконанням робіт, що призвело до використання з порушеннями законодавства 67,6 млн грн субвенції (зокрема, використано коштів з недотриманням вимог порядків та умов; не підтверджено обсягів виконаних будівельних робіт; включено до актів непідтверджених витрат; здійснено видатків на технічний нагляд, проведення якого документально не підтверджено).

6.1. Аудитом на 19 об'єктах встановлено заподіяння матеріальної шкоди (збитків) територіальним громадам на загальну суму **9,4 млн грн** та 21 факт з ознаками кримінальних правопорушень.

Неналежна якість організації використання коштів субвенції на підвищення якості освіти, що спрямовані на забезпечення доступу до Інтернету закладів ЗСО у Вінницькій, Дніпропетровській, Львівській, Полтавській, Харківській областях та м. Києві, призвела до системних негативних наслідків. За цим напрямом встановлено численні випадки оплати за роботи з підключення закладів ЗСО до Інтернету, які фактично виконані і оплачені раніше; оплати за цінами, що суттєво перевищують середньоринкові; оплати робіт, виконання яких належно не оформлено документами.

Зокрема, тендерним комітетом комунального підприємства «Безпечна та інноваційна освіта», якому Департаментом освіти **Дніпровської міської ради** делеговано повноваження на закупівлю мережевого обладнання та послуг з доступу до Інтернету для закладів ЗСО м. Дніпра, неправомірно визначено переможця відкритих торгів і зайво оплачено за монтажні роботи мережевого обладнання в школах міста 2749,6 тис. грн, чим заподіяно матеріальної шкоди **Дніпровській міській територіальній громаді** на цю суму.

У Валківському районі **Харківської області** не підтверджено виконання робіт з підключення до Інтернету за низкою закладів ЗСО, за які Відділом освіти Валківської РДА сплачено 953,5 тис. гривень. У цій же області до вартості робіт з підключення до Інтернету закладів освіти **Дергачівського району** безпідставно включено трудовитрати з встановлення комутаторів, відеоконтрольних

пристроїв, маршрутизаторів, чим заподіяно матеріальної шкоди територіальній громаді району на 168,0 тис. гривень. Водночас незаконно оплачено за послуги з підключення до Інтернету у Вінницькому районі **Вінницької області** 157,2 тис. грн, у Великобачаганському районі **Полтавської області** – 75,8 тис. грн, у Святошинському районі **м. Києва** – 52,7 тис. гривень.

В **Одеській області** до актів приймання виконаних будівельних робіт незаконно включено і оплачено Відділом освіти Великомихайлівської селищної ради вартість невиконаних робіт та невикористаних матеріалів на 298,1 тис. грн, що є матеріальною шкодою для селищної громади. Відділом освіти Вороновицької селищної ради **Вінницької області** зайво сплачено за невиконані роботи в приміщенні їдальні Вороновицького ліцею 241,7 тис. гривень. Так само з реконструкції гімназії № 315 Управлінням освіти Дарницької районної у **м. Києві** державної адміністрації за невиконані роботи і невикористані матеріали незаконно сплачено підрядникам 738,5 тис. гривень. У **Львівській області** за невиконані будівельні роботи на спортивних спорудах військового ліцею, СЗШ № 23 і СЗШ № 54 підрядникам незаконно сплачено 157,0, 22,7 і 73,6 тис. грн відповідно.

Окремими закладами освіти Харківського району **Харківської області** з недотриманням нормативних вимог придбано шкільні столи з незаокругленими кутами стільниці вартістю 721,1 тис. грн, що є небезпечним для дітей, які перебувають у відповідному класі (меблі замінено на належні за результатами аудиту).

6.2. За фактами порушення термінів виконання договірних зобов'язань щодо постачання товарно-матеріальних цінностей і виконання будівельних робіт чотирма замовниками (Відділом освіти Іванківської РДА та Відділом освіти Києво-Святошинської РДА Київської області, Львівським військовим ліцеєм, Відділом освіти Великомихайлівської селищної ради Одеської області) не застосовано до постачальників штрафних санкцій, передбачених законодавством і укладеними договорами, на загальну суму **1393,2 тис. грн**, унаслідок чого територіальними громадами втрачено доходів на цю суму.

При цьому факти незастосування замовниками (Львівським військовим ліцеєм – на 823,0 тис. грн, Відділом освіти Києво-Святошинської РДА – на 487,1 тис. грн) штрафних санкцій до постачальників і підрядників за порушення термінів виконання договірних зобов'язань щодо постачання товарно-матеріальних цінностей і виконання будівельних робіт мають ознаки кримінальних правопорушень.

За фактами незастосування штрафних санкцій, передбачених законодавством і укладеними договорами за неякісне виконання підрядних робіт, Глуховецьким селищним бюджетом (Вінницька область), за розрахунками Рахункової палати на підставі умов договорів, не одержано доходів на суму **295,2 тис. грн**, чим створено ризики заподіяння матеріальної шкоди відповідній

територіальній громаді у разі нестягнення зазначених штрафів у межах скороченого терміну позовної давності.

6.3. У Вінницькій області встановлено ознаки необґрунтованого включення підрядними і субпідрядними організаціями до загальноовиробничих витрат нарахування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування на суму **775,7 тис. грн** при виконанні будівельних робіт на об'єктах Вороновицької селищної ради.

6.4. Неефективні управлінські рішення на місцях спричинили численні випадки неефективного використання коштів субвенцій і співфінансування з місцевих бюджетів. Зокрема, неекономно використано **12,1 млн грн**, непродуктивно – **36,0 млн грн**, нерезультативно – **86,5 млн гривень**.

Так, у 2020 році закладами освіти м. Львова за рахунок субвенції на створення НУШ в сумі 1039,4 тис. грн та коштів співфінансування 311,7 тис. грн придбано 1314 столів (парт) учнівських, які не відповідають вимогам, наведеним у Типовому переліку № 143 та у Методичних рекомендаціях № 283, що свідчить про непродуктивне використання бюджетних коштів.

Результати порівняльного аналізу здійснених децентралізованих закупівель послуг з доступу до Інтернету засвідчили неекономне використання коштів субвенції на підвищення якості освіти відділами освіти Сколівської та Турківської РДА Львівської області, за розрахунками Рахункової палати, на 1087,2 та 1898,8 тис. грн відповідно.

Шкільні автобуси, придбані для Вовчанського і Дергачівського ІРЦ та Черкаськолозівського ліцею (Харківська область) загальною вартістю 6794,9 тис. грн, почали використовуватися через 10 і 8 місяців відповідно з дати їх придбання. Придбаний у 2019 році шкільний автобус вартістю 2037,0 тис. грн, переданий Управлінню освіти Львівської міської ради, не використовувався протягом 11 місяців 2020 року. Аналогічно протягом 11 місяців не використовувалися два мікроавтобуси вартістю 2365,0 тис. грн, придбані Управлінням освіти Дарницької районної у м. Києві державної адміністрації. Вказане свідчить про нерезультативне використання бюджетних коштів, що лише частково пояснюється карантинними обмеженнями, викликаними пандемією (COVID-19).

7. За фактами порушення законодавства з питань публічних закупівель складено чотири протоколи про адміністративні правопорушення за вчинення правопорушень, передбачених статтею 164-14 КупАП. У трьох випадках про наявність адміністративних правопорушень, справи за якими відповідно до статті 234-1 КУпАП розглядають органи державного фінансового контролю, поінформовано Державну аудиторську службу України. За результатами аудиту станом на 10 квітня 2021 року забезпечено усунення негативних наслідків допущених порушень і недоліків на загальну суму **19,7 млн грн**, зокрема відмінено неправомірних управлінських рішень (об'єкти контролю Харківської

області) – на 692,1 тис. грн, відшкодовано матеріальної шкоди (об'єкти контролю Вінницької, Дніпропетровської, Львівської, Полтавської, Харківської областей та міста Києва) – 1668,5 тис. грн, замінено неякісних товарів (об'єкти контролю Одеської та Харківської областей) – 1993,4 тис. грн, введено в експлуатацію основні засоби, які тривалий час за призначенням не використовувалися (об'єкти контролю Львівської, Одеської областей та м. Києва) – 7629,8 тис. грн, додатково профінансовано з місцевих бюджетів (об'єкти контролю Львівської області) – 734,4 тис. грн, внесено змін до ПКД (об'єкти контролю Львівської області) – 1034,4 тис. грн, відновлено в обліку витрат (об'єкти контролю Львівської області) – 5930,5 тис. гривень.

8. Причинами порушень, встановлених аудитом щодо використання коштів субвенцій на реалізацію заходів з матеріально-технічного забезпечення закладів ЗСО, є, зокрема, неналежна робота системи внутрішнього контролю в МОН, про що свідчать допущені в міністерстві недоліки щодо звітності структурних підрозділів з питань освіти ОДА і КМДА з використання коштів субвенцій та досягнення цілей заходів.

9. За звітними даними МОН, за рахунок субвенцій і співфінансування з місцевих бюджетів проведено роботи з будівництва, реконструкції та ремонту **153** закладів ЗСО, **79** спортивних комплексів, придбано **257** шкільних автобусів, **23** мобільних ІРЦ та **23994** персональних комп'ютери, забезпечено доступ до Інтернету або підвищено його якість (швидкість доступу) для **7737** закладів освіти. Придбано засобів навчання та обладнання на 959 млн грн, меблів для початкових класів – на 669,0 млн грн, дезінфікуючих засобів – на 525,8 млн грн, обладнання, інвентаря для фізкультурно-спортивних приміщень – на 23,5 млн гривень.

Водночас аудитом встановлено низку фактів неефективного управління і використання коштів субвенцій та співфінансування з місцевих бюджетів, що не дозволило досягти найкращого співвідношення між результатами виконання бюджетних програм і використаними для досягнення цих результатів коштами субвенцій та співфінансування з місцевих бюджетів.

У результаті у 947 закладах ЗСО, або майже у кожному третьому із 3294, охоплених аудитом, на підключення яких до мережі Інтернет у 2019 році були розподілені кошти субвенції на підвищення якості освіти, не досягнуто цілей її надання – забезпечення можливості з'єднання з Інтернетом усіх наявних та запланованих до придбання за кошти субвенції ПК, з обов'язковим досягненням відповідної швидкості доступу.

За наявності фінансування не розпочато або не завершено роботи зі створення спорткомплексів у понад десяти населених пунктах. Повернено до державного бюджету значні обсяги субвенції на підвищення якості освіти, що не використані на придбання шкільних автобусів і мобільних ІРЦ, за значної потреби в них у більшості регіонів.

Установлено окремі факти придбання у 2020 році за кошти субвенції на створення НУШ шкільних меблів для початкових класів, що за розмірами, формою і якістю не відповідають вимогам національних стандартів, а також низку випадків тривалого невикористання за призначенням придбаних шкільних автобусів, меблів та комп'ютерного обладнання і використання поза освітнім процесом придбаних ПК. Це свідчить про необхідність посилення МОН координації роботи з обласними і Київською міською державними адміністраціями з метою недопущення подібних порушень розпорядниками бюджетних коштів і значного підвищення ефективності їх використання.

ПРОПОЗИЦІЇ

1. Рішення Рахункової палати та Звіт про результати аудиту ефективності виконання заходів з матеріально-технічного забезпечення закладів загальної середньої освіти за кошти субвенцій з державного бюджету надіслати Верховній Раді України протягом 15 днів з дня затвердження Звіту.

2. Рішення Рахункової палати надіслати Комітетові Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій, Комітетові Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики, Уповноваженому Верховної Ради України з прав людини і Уповноваженому Президента України з прав дитини в порядку інформування.

3. Звіт про результати аудиту надіслати в порядку інформування народним депутатам України Гришиній Ю. М. та Лукашеву О. А.

4. Відомості про результати аудиту у формі рішення Рахункової палати надіслати Кабінетові Міністрів України та рекомендувати:

- з огляду на збільшення кількості школярів з особливими освітніми потребами доручити Мінекономіки спільно з МОН забезпечити внесення змін до ДСТУ 7013:2009 з метою встановлення вимоги про обов'язкове облаштування у шкільних автобусах не менше 2-х пасажирських місць для дітей з особливими освітніми потребами, а також щодо приведення термінології ДСТУ 7013:2009, зокрема терміна «школярі з обмеженою здатністю пересування», у відповідність з термінологією Закону № 2145, зокрема «особи з особливими освітніми потребами»;

- доручити МОН забезпечити розроблення пропозицій із вдосконалення законодавства в частині використання коштів субвенції на забезпечення якісної, сучасної та доступної загальної середньої освіти «Нова українська школа» та внести в установленому порядку на розгляд Кабінетові Міністрів України проєкт змін до Порядку та умов № 237 в частині врахування потреби в облаштуванні шкіл меблями, обладнанням і дидактичними матеріалами для учнів перших класів, які підуть у школу на четвертому році реформування

загальної середньої освіти «Нова українська школа» (2021/2022 навчальний рік), а також щодо прав ОДА за потреби змінювати пропорції розподілу субвенції, визначені пунктом 15 Порядку та умов № 237, для бюджетів сільських, селищних, міських територіальних громад за обґрунтованими зверненнями відповідних відділів освіти;

- доручити МОН забезпечити розроблення пропозицій із вдосконалення законодавства та внести в установленому порядку на розгляд Кабінетові Міністрів України проєкт змін до Порядку та умов № 100 з метою уточнення змісту положення «завершення реалізації проєкту до кінця поточного року».

5. Рішення Рахункової палати та Звіт про результати аудиту надіслати Міністерству освіти і науки України та рекомендувати:

- завершити реалізацію рекомендацій Рахункової палати за результатами попереднього аудиту (Звіт за результатами якого затверджено рішенням Рахункової палати 26.11.2019 № 33-1) у частині актуалізації Положення про навчальні кабінети загальноосвітніх навчальних закладів, затвердженого наказом МОН від 20.07.2004 № 601;

- забезпечити внесення в установленому порядку проєкту змін до пункту 3 Порядку та умов № 100 з метою запровадження умови «завершення реалізації проєкту (частини проєкту) до кінця поточного року»;

- забезпечити належне виконання вимог пункту 16 Порядку та умов № 100 в частині надання до МОН обласними та Київською міською держадміністраціями результатів аналізу стану реалізації проєктів шляхом порівняння фактично здійснених заходів щодо реалізації проєктів з плановими заходами, зазначеними у проєктних заявках;

- посилити координацію роботи з обласними та Київською міською держадміністраціями щодо надання МОН достовірних даних про використання коштів субвенцій із метою забезпечення досягнення цілей бюджетного фінансування.

6. Рішення Рахункової палати про результати аудиту надіслати Вінницькій, Дніпропетровській, Київській, Львівській, Одеській, Полтавській та Харківській обласним та Київській міській державним адміністраціям з пропозицією розглянути результати аудиту та вжити заходів щодо:

- забезпечення при закупівлі засобів навчання та обладнання для навчальних кабінетів початкової школи дотримання вимог, встановлених Типовим переліком засобів навчання та обладнання для навчальних кабінетів початкової школи, затвердженим наказом МОН від 07.02.2020 № 143;

- забезпечення усунення розпорядниками і одержувачами бюджетних коштів наслідків порушень при використанні коштів субвенцій, виявлених під час аудиту;

- невідкладного введення в експлуатацію об'єктів, завершених будівництвом протягом 2019–2020 років, із залученням, за необхідності, в установленому порядку коштів місцевих бюджетів.

7. Рішення Рахункової палати і Звіт про результати аудиту надіслати Департаменту гуманітарної політики Вінницької ОДА, Департаменту освіти Вінницької міської ради, Відділу освіти Вінницької РДА, Відділу освіти, культури, туризму та спорту Вороновицької селищної ради, ДОН Дніпропетровської ОДА, Департаменту капітального будівництва Дніпропетровської ОДА, Департаменту гуманітарної політики Дніпровської міської ради, ДОН Київської ОДА, Управлінню освіти і науки Ірпінської міської ради, Відділу освіти Києво-Святошинської РДА, Відділу освіти Іванківської РДА, ДОН Львівської ОДА, Управлінню освіти департаменту гуманітарної політики Львівської міської ради, Львівському військовому ліцею, Львівському фізико-математичному ліцею, СЗШ № 23 м. Львів, СЗШ № 54 м. Львів, ДОН Одеської ОДА, Управлінню капітального будівництва Южненської міської ради, Управлінню майном Біляївської міськради, Відділу освіти Великомихайлівської селищної ради, Одеському центру моніторингу, Одеській академії освіти, Київському центру фінансування освіти, Суворовському центру фінансування освіти, Малиновському центру фінансування освіти, Приморському центру фінансування освіти, Відділу освіти Великобагачанської селищної ради, Департаменту науки і освіти Харківської ОДА, Виконавчому комітету Мереф'янської міської ради, Управлінню освіти Дергачівської РДА, Відділу освіти Харківської РДА, Відділу освіти Валківської РДА, ДОН КМДА, Управлінню освіти Святошинської районної в м. Києві державної адміністрації, Управлінню освіти Дарницької районної в м. Києві державної адміністрації, Управлінню освіти Шевченківської районної в м. Києві державної адміністрації з пропозиціями вжити заходів щодо усунення наслідків порушень і недоліків, установлених за результатами аудиту, зокрема шляхом:

- завершення реалізації проєктів, які фінансувалися за рахунок коштів субвенцій, та введення їх в експлуатацію у найкоротші терміни (протягом 2021 року);

- забезпечення відшкодування матеріальної шкоди, завданої територіальним громадам;

- притягнення до відповідальності посадових осіб, які допустили порушення, встановлені під час аудиту.

8. Поінформувати Державну податкову службу України про результати аудиту в частині встановлення ознак необґрунтованого включення підрядними і субпідрядними організаціями до загальноновиробничих витрат нарахування ЄСВ при виконанні будівельних робіт на об'єктах Вороновицької селищної ради Вінницької області.

9. Поінформувати Міністерство розвитку громад та територій України про результати аудиту в частині встановлення виконання з порушеннями законодавства з питань містобудівної діяльності проєктних, будівельних робіт, авторського та технічного нагляду з метою моніторингу ситуації у цій сфері.

10. Повідомити Офіс Генерального прокурора про виявлені аудитом ознаки кримінальних правопорушень.

Заступник Голови
Рахункової палати

А. В. Майснер

Додаток 1

Зведений розрахунок штрафних санкцій за порушення постачальниками (виконавцями) господарських зобов'язань в частині строків постачання товарів (виконання робіт)

Замовник	Договір (дата і №)	Постачальник	Термін постачання		К-сть днів прострочен ня	Розрахунок, тис. грн	
			за договором	фактично		пеня	штраф
Відділ освіти Великомихайлівської селищної ради Одеської області	14.07.2020 № 4/с	ФОП Кудрявцева Т. С.	27.07.2020	19.10.2020	83	$103,6 \times 0,1 / 100 \times 83 = 8,6$	$103,6 \times 7 / 100 = 7,3$
	13.08.2020 № 4/ВТ	ФОП Баранов Г. П.	21.08.2020	04.09.2020	16	$219,4 / 365 \times 12 / 100 \times 16 = 1,2$	-
	13.08.2020 № 4/ВТ	ФОП Баранов Г. П.	21.08.2020	19.10.2020	61	$87,8 / 365 \times 12 / 100 \times 61 = 1,8$	-
	21.09.2020 № 7/П	ФОП Баранов Г. П.	01.10.2020	10.11.2020	27	$146,9 \times 0,1 / 100 \times 27 = 3,9$	-
Львівський державний ліцей з посиленою військово-фізичною підготовкою імені Героїв Крут	20.11.2019 № 111	ТОВ «Вілком Монтаж»	31.12.2019	29.09.2020	273	$602,9 \times 0,5 / 100 \times 273 = 823,0$	-
Управління освіти і науки Ірпінської міської ради	18.08.2020 № 18/08- 2020	ТОВ «ІВК Сервіс»	20.08.2020	25.08.2020 01.09.2020	5 12	$188,5 \times 1 / 100 \times 5 = 9,4$ $335,2 \times 1 / 100 \times 12 = 40,2$	-
Відділ освіти Іванківської РДА	14.09.2020 № 103	ТОВ «Елім»	21.09.2020	02.11.2020	41	$261,9 \times 0,1 / 100 \times 41 = 10,7$	-
Відділ освіти Києво- Святошинської РДА	12.08.2020 № 1420	ТОВ «Графікапром»	31.10.2020	30.11.2020	30	$364,4 \times 0,1 / 100 \times 30 = 10,9$	-
	01.09.2020 № 777	ТОВ «РОЗКОМ»	01.10.2020	12.10.2020	11	$587,3 \times 5 / 100 \times 11 = 322,9$	$587,3 \times 10 / 100 = 58,7$
	12.08.2020 № 1320	ТОВ «ЕМЕНС»	31.10.2020	30.11.2020	30	$3153,5 \times 0,1 / 100 \times 30 = 94,6$	-
Разом:	х	х	х	х	х	1327,2	66,0

Зведена цифрова довідка
про результати аудиту ефективності виконання заходів з матеріально-технічного забезпечення закладів загальної
середньої освіти за кошти субвенцій з державного бюджету / в розрізі об'єктів, з урахуванням співфінансування з місцевих
бюджетів/

Об'єкти (скорочена назва)	Неефективне управління	Використано з порушеннями законодавства		Використано неефективно, у тому числі:			Порушення з публічних закупівель	Інші нефінансові порушення
		всього	з них заподіяно шкоди	неекономно	непродуктивно	нерезультативно		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
МОН	3200,0	-	-	-	-	-	-	77100,0
ДОН Вінницької ОДА*	29234,8	7025,9	-	269,0	23135,2	15902,9	-	15244,8
Департамент освіти Вінницької міської ради	-	12,9	0,9	-	-	-	303,6	-
Відділ освіти Вінницької РДА	1031,0	8252,1	250,8	283,5	93,6	-	4199,1	-
Відділ освіти Вороновицької селищної ради	-	397,7	241,7	-	773,5	7792,0	9834,2	-
Разом по Вінницькій області	30265,8	15688,6	493,4	552,5	24002,3	23694,9	14336,9	15244,8
ДОН Дніпропетровської ОДА	1214,0	-	-	16,2	-	-	-	-
Департамент капітального будівництва Дніпропетровської ОДА	514,1	14,9	14,9	-	-	-	-	-
Департамент ГП Дніпровської міської ради	705,2	2749,6	2749,6	181,2	-	3561,2	-	5379,3
Разом по Дніпропетровській обл.	2433,3	2764,8	2764,8	197,4	-	3561,2	-	5379,3

Продовження додатка 2

1	2	3	4	5	6	7	8	9
ДОН Київської ОДА*	41498,0	-	-	-	-	-	-	-
Управління освіти і науки Ірпінської міської ради	6,9	378,2	378,2	-	153,5	-	-	-
Відділ освіти Києво-Святошинської РДА	0,6	487,1	487,1	697,0		52,7	-	-
Відділ освіти Іванківської РДА	670,1	10,7	10,7	-	18,9	-	-	304,0
Разом по Київській обл.	42175,6	876,0	876,0	697,0	172,4	52,7	-	304,0
ДОН Львівської ОДА*	31678,2	2000,0	-	2986,0	1589,5	14804,5	-	2000,0
Управління освіти ДГП Львівської міської ради	1332,6	-	-	-	1351,1	25242,1	-	1394,9
Львівський військовий ліцей	609,4	2517,3	980,0	53,4	-	53,9	-	1803,9
Львівський фізико-математичний ліцей	22,0	1027,4	-	-	-	44,0	-	-
СЗШ № 23 м. Львів	840,4	22,7	22,7	-	93,0	105,6	-	354,7
СЗШ № 54 м. Львів	15,2	84,0	84,0	-	-	34,2	-	5930,5
Разом по Львівській обл.	34497,8	5651,4	1086,7	3039,4	3033,6	40284,3	-	11484,0
ДОН Одеської ОДА*	18469,4	-	-	-	-	-	-	-
Управління капітального будівництва Южненської міської ради	-	-	-	-	4092,4	-	-	-
Управління майном Біляївської міськради	-	-	-	-	-	1244,3	-	56660,5
Відділ освіти Великомихайлівської селищної ради	609,5	750,2	693,4	284,7	724,7	87,9	6755,0	6852,5
Одеський центр моніторингу	4225,0	-	-	-	-	-	-	-
Одеська академія освіти	-	-	-	-	458,8	233,5	-	
Київський центр фінансування освіти	-	-	-	-	84,8	-	-	3146,6
Суворовський центр фінансування освіти	-	-	-	-	228,9	-	-	2143,6

Продовження додатка 2

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Малиновський центр фінансування освіти	-	-	-	-	301,6	-	-	1368,0
Приморський центр фінансування освіти	-	-	-	-	657,0	-	-	2677,6
Разом по Одеській обл.	23303,9	750,2	693,4	284,7	6548,2	1565,7	6755,0	72848,8
Відділ освіти Великобагачанської селищної ради	117,9	113,0	113,0	-	-	-	-	-
Разом по Полтавській обл.	117,9	113,0	113,0	-	-	-	-	-
Департамент науки і освіти Харківської ОДА*	35005,8	33458,4	-	78,7	-	4395,6	-	-
Виконавчий комітет Мерел'янської міськради	563,9	700,5	700,5	-		2837,7	3469,3	-
Управління освіти Дергачівської РДА	373,0	908,1	168,	-	755,6	4032,5	1430,4	47,2
Відділ освіти Харківської РДА	1899,9	1485,2	721,1	559,1	-	-	-	-
Відділ освіти Валківської РДА	-	953,5	953,5	-	-	73,5	-	-
Разом по Харківській обл.	37842,6	37505,7	2543,1	637,8	755,6	11339,3	4899,7	47,2
ДОН КМДА*	6608,9	-	-	3352,5	-	1676,3	-	-
Управління освіти Святошинської районної в м. Києві держадміністрації	280,4	476,1	476,1	-	557,8	148,1	-	-
Управління освіти Дарницької районної в м. Києві держадміністрації	240,0	3800,3	321,9	2899,2	774,8	2419,1	25070,0	82471,0
Управління освіти Шевченківської районної в м. Києві держадміністрації	-	-	-	482,8	152,1	1063,7	431,3	2207,4
Разом по м. Київ	7129,3	4276,4	798,0	6734,5	1484,7	5307,2	25501,3	84678,4
Всього	180966,2	67626,1	9366,4	12143,3	35996,8	86505,3	51492,9	267086,5

*В частині органів управління освіти та розпорядників коштів, які здійснювали касові видатки та перебували у сфері управління /координації діяльності об'єктів контролю.

Результати обстеження виконання робіт на окремих об'єктах, що фінансувалися у 2019–2020 роках за рахунок коштів субвенцій з державного бюджету місцевим бюджетам на матеріально-технічне забезпечення закладів загальної середньої освіти (з фото)

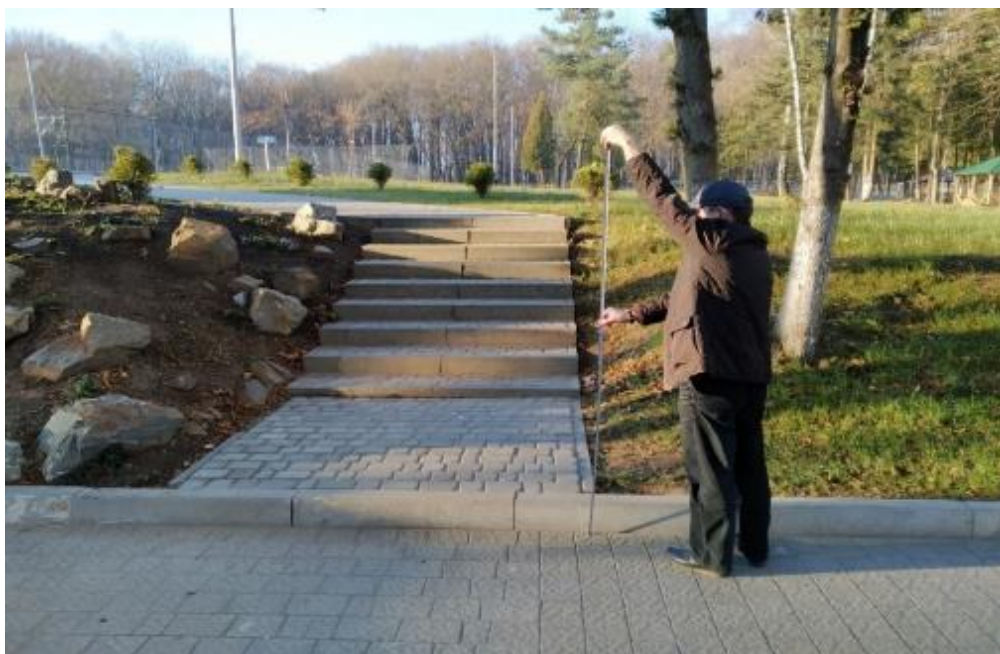

Фото. Вхід до реконструйованого спортивного майданчика Львівського військового ліцею, що не обладнаний пандусом для доступу до нього маломобільних груп населення (загальна висота сходинок 1 м 40 см)

Фото. Багатофункціональні пристрої Brother DCP-L2540DNR, придбані за кошти субвенції на створення НУШ, з листопада 2019 року (тобто більше року) зберігаються в Одеській академії неперервної освіти

Фото. Наслідки відсутності на стадіоні СЗШ № 23 у м. Львів належної дренажної системи

Фото. Намив піску на доріжки стадіону СЗШ № 23 у м. Львів

Фото. Якість робіт з реконструкції спортивної зони Великомихайлівської СЗШ Одеської області: налив ґрунту на територію силового майданчика; накопичення води під штучним покриттям майданчиків для гри в теніс, гандбол та баскетбол; товщина асфальтобетонного покриття на майданчику для гри в гандбол 2,0 см проти проєктних 5,0 см

Фото. Одномісні столи (11,2 кг) і шкільні стільці (4,5 кг) на фото внизу з регульованою висотою без антивандального покриття, придбані для Великомихайлівської СЗШ Одеської області у 2020 році, вага яких не відповідає визначеній наказом МОН від 23.03.2018 № 283 (відповідно 10,0 і 4,0 кг) і перевищує вагу таких меблів, придбаних у 2019 році

Продовження додатка 3

Фото. Умивальники без п'єдесталів, установлені у приміщенні їдальні Вороновицького ліцею Вінницької області (за актами приймання-передачі виконаних робіт оплачені з п'єдесталами). Огляд проведено 14.01.2021

Фото. Станом на 14.01.2021 в приміщенні їдальні Вороновицького ліцею не встановлено 11 мийок із нержавіючої сталі

Продовження додатка 3

Фото. Вигляд приміщення їдальні Вороновицького ліцею після усунення порушень (згідно з інформацією Відділу освіти Вороновицької селищної ради від 20.04.2021)

Фото. Шкільні столи з двома незаокругленими кутами стільниці, придбані для Хорошівської ЗОШ Харківського району, що не гарантує можливості безпечного пересування учнів у початкових класах

Фото. Шкільні столи із двома незаокругленими кутами стільниці, придбані для Покотилівської ЗОШ № 2 Харківського району

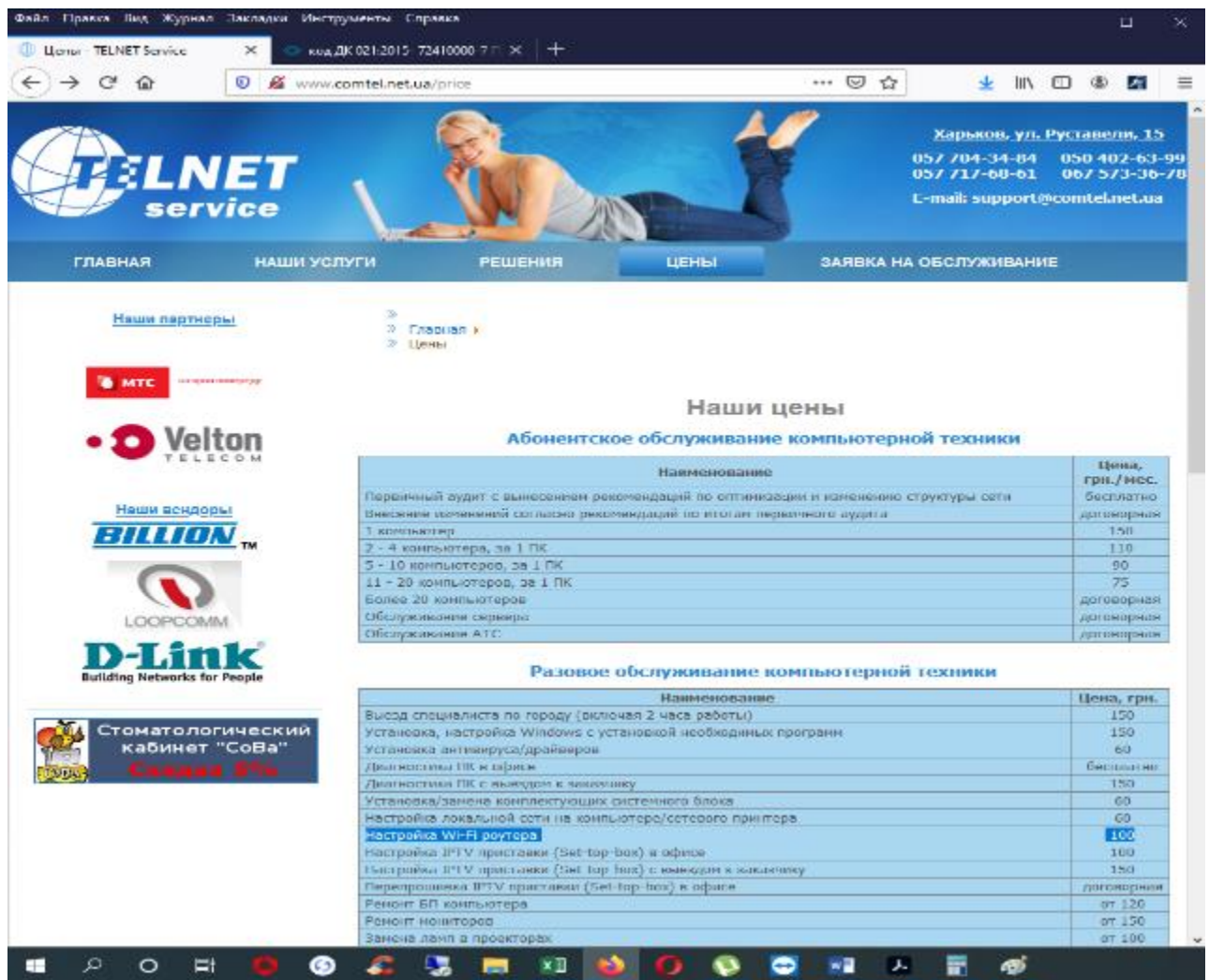

Фото. Скріншот екрану сайту ТОВ «НВФ «Телнет Сервіс» (підрядник з підключення до Інтернету 10 шкіл Валківського району Харківської області) від 11.12.2020, де вартість з налаштування Wi-Fi роутера визначена у **100 грн** (натомість за договором з Відділом освіти Валківської РДА в розрахунок на один навчальний заклад вартість послуги – **9,5 тис. грн**), або у 95 разів більше.

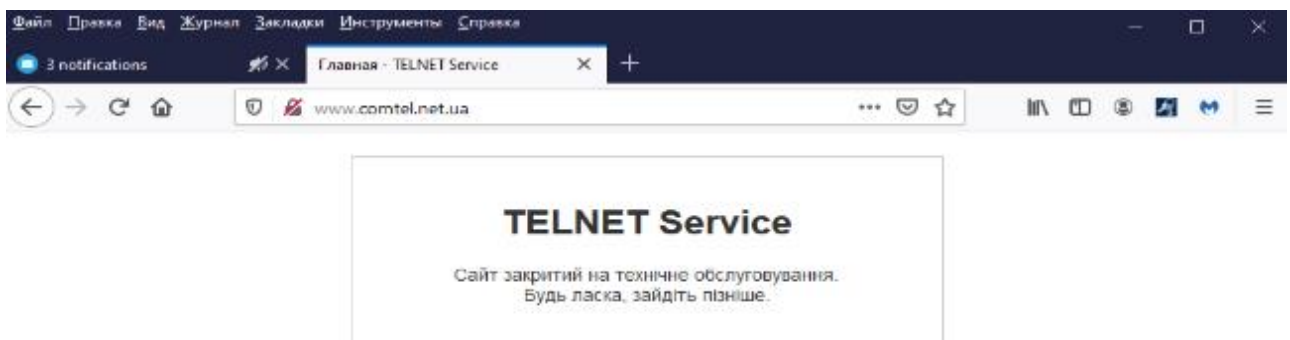

Фото. Після вручення Відділу освіти Валківської РДА акта аудиту, сайт ТОВ «НВФ «Телнет Сервіс» був виведений з ладу (закритий)